

Koloveden kansallispuiston kävijätutkimus 2011

Översättning: Firma Pimma Åhman

Kansikuva: Retkeilijöitä Pitkäsaaren telttailualueella.
Kuva: Metsähallitus / Anne Pyykönen

© Metsähallitus 2012

ISSN-L 1235-8983
ISSN (verkkajulkaisu) 1799-5388
ISBN 978-952-446-968-5 (pdf)

Sini Yläsaari

Koloveden kansallispuiston kävijätutkimus 2011

KUVAILULEHTI

JULKAISIJA	Metsähallitus	JULKAISUAIKA	3.8.2012
TOIMEKSIANTAJA	Metsähallitus	HYVÄKSYMISPÄIVÄMÄÄRÄ	
LUOTTAMUKSELLISUUS	Julkinen	DIAARINUMERO	4053/52/2012
SUOJELUALUETYYPPI/ SUOJELUOHJELMA	kansallispuisto, Natura 2000 -alue		
ALUEEN NIMI	Koloveden kansallispuisto		
NATURA 2000 -ALUEEN NIMI JA KOODI	Kolovesi–Vaaluvirta–Pyttyselkä FI0500001		
ALUEYKSIKKÖ	Etelä-Suomen luontopalvelut		
TEKIJÄ	Sini Yläsaari		
JULKAISUN NIMI	Koloveden kansallispuiston kävijätutkimus 2011		
TIIVISTELMÄ	<p>Vuonna 1990 perustettu Koloveden kansallispuisto sijaitsee Enonkosken ja Heinäveden kuntien ja Savonlinnan kaupungin alueella Etelä-Savossa. Kansallispuiston pinta-ala on 47 km². Kolovedellä vieraili vuonna 2011 noin 8 000 kävijää.</p> <p>Koloveden kansallispuiston kävijätutkimuksen aineisto kerättiin 10.6.–11.9.2011. Tutkimuksella selvitettiin puiston kävijärakenne ja käytön alueellinen ja ajallinen jakautuminen sekä kartoitettiin kävijöiden kokemuksia ja mielipiteitä puiston hoidosta ja kehittämistarpeista. Lisäksi selvitettiin kävijöiden rahankäyttöä ja sen paikallistaloudellisia vaikutuksia. Tulokset palvelevat kansallispuiston hoidon ja käytön suunnittelua.</p> <p>Tärkeimpiä syitä saapua Koloveden kansallispuistoon olivat luonnon kokeminen, maisemat, pois-saolo melusta ja saasteista sekä henkinen hyvinvointi. Suosituimmat harrastukset kansallispuistossa olivat melonta, luonnon tarkkailu, uinti, retkeily, telttailu ja saimaannorpan havainnointi. Kävijöistä 85 % yöpyi alueella. Vastanneista oli ulkomaalaisia 29 %, kotimaisia matkailijoita 61 % ja paikallisia 10 %.</p> <p>Suosituimmat käyntikohteet olivat Ukonvuori ja Ukonlahti. Neljännes kävijöistä poikkesi myös kansallispuiston luontopoluille patikoimaan. Päiväkävijät viipyivät alueella keskimäärin viisi tuntia, yöpyjät noin neljä vuorokautta. Suurin kävijäryhmä oli 25–34-vuotiaat. Useimmiten puistoon saavuttiin 2–5 hengen ryhmässä, joka koostui oman perheen jäsenistä ja yli 10-vuotiaista lapsista.</p> <p>Kävijöiden odotukset täyttyivät kansallispuistokäynnillä hyvin. Parhaiten odotuksia vastasi luonnonympäristö. Käytettyjen palveluiden laatuun ja määrään oltiin tyytyväisiä. Kiitosta keräsivät erityisesti huolletut tulipaikat, polttopuuhuolto, pysäköintipaikat ja yleisökäymälät. Telttailupaikkojen määrään ja laatuun oltiin kohtuullisen tyytyväisiä, mutta eniten kehitettävää kävijät kokivat olevan telttailupaikkojen, polkureitistön, jätehuollon ohjauksen ja toteutuksen sekä yrittäjien tuottamien palveluiden määrässä. Kokonaisuudessaan palveluiden määrään ja laatuun oltiin varsin tyytyväisiä.</p> <p>Edellinen kävijätutkimus tehtiin Koloveden kansallispuistossa vuonna 2004. Sen jälkeen alueen palveluvarustusta on lisätty ja parannettu. Käyntimäärä on edellisen kävijätutkimuksen jälkeen lisääntynyt vähitellen noin 6 000 käynnistä 8 000 käyntiin vuodessa.</p> <p>Alueella yöpyjät arvioivat kuluttaneensa 94 euroa ja päiväkävijät 16 euroa käyntikertaa kohti. Keskimäärin eniten rahaa käytetään mm. varustevuokriin sekä kalastus- ja metsästyslupiin. Kokonaisuudessaan Koloveden kansallispuiston kävijöiden rahankäytön paikallistaloudelliset kokonaisvaikutukset ovat noin 740 000 euroa ja työllisyysvaikutus 9 henkilötyövuotta.</p>		
AVAINSANAT	Koloveden kansallispuisto, kävijätutkimus		
MUUT TIEDOT			
SARJAN NIMI JA NUMERO	Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja. Sarja B 171		
ISSN-L	1235-8983	ISBN (PDF)	978-952-446-968-5
ISSN (VERKKOJULKAISU)	1799-5388		
SIVUMÄÄRÄ	70 s.	KIELI	suomi
KUSTANTAJA	Metsähallitus	PAINOPAIKKA	
JAKAJA	Metsähallitus, luontopalvelut	HINTA	

PRESENTATIONSBLAD

UTGIVARE	Forststyrelsen	UTGIVNINGSDATUM	3.8.2012
UPPDRAGSGIVARE	Forststyrelsen	DATUM FÖR GODKÄNNANDE	
SEKRETESSGRAD	Offentlig	DIARIENUMMER	4053/52/2012
TYP AV SKYDDSOMRÅDE/ SKYDDSPROGRAM	nationalpark, Natura 2000-område		
OMRÅDETS NAMN	Kolovesi nationalpark		
NATURA 2000-OMRÅDETS NAMN OCH KOD	Kolovesi–Vaaluvirta–Pyttyselkä FI0500001		
REGIONENHET	Södra Finlands naturtjänster		
FÖRFATTARE	Sini Yläsaari		
PUBLIKATION	Besökarundersökning i Kolovesi nationalpark 2011		
SAMMANDRAG	<p>Kolovesi nationalpark grundades år 1990 och ligger i kommunerna Enonkoski och Heinävesi och i Nyslott stad i Södra Savolax. Nationalparkens areal är 47 km². Kolovesi hade år 2011 ca 8 000 besökare.</p> <p>Materialet till besökarundersökningen i Kolovesi nationalpark insamlades 10.6–11.9.2011. I undersökningen utreddes besökarstrukturen, besökens områdesvisa och tidsmässiga fördelning samt besökarnas erfarenheter av och åsikter om nationalparkens skötsel och utvecklingsbehov. Därtill undersöktes besökarnas penninganvändning och dess effekt på den lokala ekonomin. Resultaten utnyttjas vid planeringen av nationalparkens skötsel och användning.</p> <p>De viktigaste orsakerna till besöken i Kolovesi nationalpark var att beundra landskapen, att få uppleva naturen, att komma bort från buller och föroreningar och att uppleva psykiskt välmående. De populäraste aktiviteterna bland besökarna i parken var att paddla, observera naturen, bada, idka friluftsliv och tälta samt att få se saimenvikaren. 85 % av besökarna övernattade på området. Av besökarna var 29 % utlänningar, 61 % inhemska turister och 10 % lokalbor.</p> <p>De populäraste besöksmålen var Ukonvuori och Ukonlahti. En fjärdedel av besökarna vandrade också någon av parkens naturstigar. Dagsgästerna vistades i genomsnitt fem timmar, övernattarna ca fyra dygn. Den största besökargruppen bestod av 25–34-åringar. Oftast kom besökarna till nationalparken i sällskap på 2–5 personer som bestod av egna familjemedlemmar och barn på över tio år.</p> <p>Besökarnas förväntningar uppfylldes väl under besöket. Bäst uppfylldes förväntningarna vad gäller naturmiljön. Besökarna var nöjda med kvaliteten på och mängden av tjänster. Speciellt nöjda var de med de underhållna eldplatserna, veden, parkeringsplatserna och toaletterna. Besökarna var tämligen nöjda med tältningsplatsernas mängd och kvalitet, men mest förbättringar önskades i styrning och genomförande av tältningsplatser, vandringsleder och avfallshantering samt i mängden tjänster som företagen producerar. På det hela taget var besökarna tämligen nöjda med mängden av och kvaliteten på tjänsterna.</p> <p>Föregående besökarundersökning i Kolovesi nationalpark gjordes år 2004. Efter det har serviceutrustningen på området utökats och förbättrats. Det årliga besökarantalet har sedan år 2004 småningom ökat från 6 000 till 8 000.</p> <p>Övernattarna på området uppskattade att de använt ca 94 euro per besök och dagsgästerna 16 euro per besök. Mest pengar användes på bl.a. hyrning av utrustning samt fiske- och jakttillstånd. Besökarnas totala inkomsteffekt på området var ca 740 000 euro per år och sysselsättningseffekten 9 årsverken.</p>		
NYCKELORD	nationalpark, Kolovesi, besökarundersökning		
ÖVRIGA UPPGIFTER			
SERIENS NAMN OCH NUMMER	Metsähallituksen luonnonsojelujulkaisuja. Sarja B 171		
ISSN-L	1235-8983	ISBN (PDF)	978-952-446-968-5
ISSN (ONLINE)	1799-5388		
SIDANTAL	70 s.	SPRÅK	finska
FÖRLAG	Forststyrelsen	TRYCKERI	
DISTRIBUTION	Forststyrelsen, naturtjänster	PRIS	

Sisällys

1 JOHDANTO.....	7
2 KÄVIJÄTUTKIMUKSEN TOTEUTUS.....	8
2.1 Alueen kuvaus	8
2.2 Aineisto ja menetelmät	13
3 TULOKSET	17
3.1 Kävijärakenne.....	17
3.1.1 Kävijöiden perustiedot.....	17
3.1.2 Kävijöiden seuruetiedot.....	18
3.2 Käynti Koloveden kansallispuistossa	19
3.2.1 Kohteen tärkeys	19
3.2.2 Kävijöiden ulkoilu- ja luontoharrastukset	20
3.2.3 Käyntien alueellinen jakautuminen	23
3.2.4 Käynnin kesto ja toistuvuus.....	23
3.2.5 Saapuminen alueelle	27
3.2.6 Kävijöiden rahankäyttö ja sen paikallistaloudelliset vaikutukset.....	30
3.2.7 Tietolähde	34
3.3 Kävijättyytyväisyys	36
3.3.1 Käynnin tarkoitus.....	36
3.3.2 Kävijöiden mielipiteet alueesta, palveluista ja ympäristön laadusta	37
3.3.3 Kävijöiden odotusten toteutuminen	39
3.3.4 Vastanneiden käyntiä häirinneet tekijät.....	40
3.3.5 Kävijättyytyväisyysindeksi.....	41
3.4 Vapaamuotoiset ajatukset.....	43
4 TULOSTEN TARKASTELU	44
4.1 Yhteenveto.....	44
4.2 Vertailu aiempiin tutkimuksiin.....	46
LÄHTEET	49
LIITTEET	
Liite 1 Koloveden kansallispuiston kävijätutkimuksen 2011 otantakehikko	51
Liite 2 Aineiston keruuajataulu ja sen toteutuminen Koloveden kansallispuistossa 2011 ..	52
Liite 3 Suomenkielinen kyselylomake	53
Liite 4 Tutkimusta varten määritelty kansallispuiston lähialue.....	57
Liite 5 Vastanneiden kotimaisten kävijöiden asuinkunnat	58
Liite 6 Vastajien ilmoittamat matkan muut kohteet.....	60
Liite 7 Muut käyntikohteet Koloveden kansallispuistossa	62
Liite 8 Vapaamuotoinen palaute aihepiireittäin.....	64

1 Johdanto

Koloveden kansallispuiston vuosittaisesta 8 000 kävijästä suuri osa kokee alueen erämaisena ja pitää sen jylhiä maisemia ja luonnon äänien täyttämää hiljaisuutta merkittävänä vetovoimatekijänä. Puisto tarjoaa erinomaisen ympäristön souteluun ja melontaretkelyyn sekä päiväretkeilyyn patikoimalla. Koloveden alueella on vesiteitse saavutettavissa 11 telttailualueutta ja tulentekopaikkaa. Lisäksi sisääntulopaikoissa Käkövedellä ja Kirkkorannassa on telttailu- ja tulentekomahdollisuus. Erityisesti melojille Kolovesi ja siihen liittyvät lähivedet, Joutenvesi, Haukivesi ja Heinäveden reitti, tarjoavat upeita retkeilymahdollisuuksia.

Kansallispuisto suojelee Saimaan luonnontilaista saaristoluontoa ja saimaannorpan elinympäristöä sekä osana eteläsuomalaista metsäluontoa monipuolista ja edustavaa vanhaa metsää. Tärkeimpiin suojelullisiin arvoihin kuuluu myös alueen valtakunnallisesti arvokas kulttuuriperintö: retkeilijöiden kohtaamien suojaisten ja jylhien kalliomaisemien kätköistä löytyvät kalliomaalaukset ja lähi-alueilta tehdyt arkeologiset löydökset kertovat alueen käytön historiasta. Samat kapeat ja salmien muodostamat vesireitit, jotka houkuttelivat muinaisia eränkävijöitä, vetävät nyt puoleensa retkeilijöitä.

Alueen jylhäpiirteisyys on seurausta jääkauden muokkaamisvoimasta. Erämaista vaikutelmaa korostavat korkeimmillaan yli 50 m järvenpinnan yläpuolelle nousevat kalliojyrkänteet. Toisaalta Kolovedellä on vettä syvimmillään 47 metriä. Puiston pinta-alasta pääosan muodostavat Vaaja- ja Mäntysalon saaret. Lisäksi puistoon kuuluu pieniä saaria ja kallioluotoja sekä muutamia manner-alueita. Jyrkänteiden reunustamat kapeat lahdet ja salmet muodostavat sokkelon pääsaarten sisäosiin.

Koloveden kansallispuistossa tehtiin kävijätutkimus kesäkaudella 2011. Tutkimuksella kartoitettiin alueen kävijärakenne, käytön alueellinen ja ajallinen jakautuminen, kävijäytyvyisyys sekä kävijöiden rahankäytön paikallistaloudelliset tulo- ja työllisyysvaikutukset. Kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelma on hyväksytty vuonna 2010 (Metsähallitus 2010), ja kävijätutkimuksen tulokset täydentävät osaltaan suunnitelmaa. Edellinen kävijätutkimus toteutettiin vuonna 2004 (Kettunen 2005), joten kävijätietojen päivitys puolustaa paikkaansa, kun uutta hoito- ja käyttösuunnitelmaa toteutetaan. Alueen kävijämäärää pyritään hoito- ja käyttösuunnitelman ratkaisulla hallitusti lisäämään niin, että alueen herkat luonnonarvot huomioidaan, ja retkeilypalveluita kehitetään erityisesti melontaretkelyyn ja päiväpatikoinnin tarpeisiin. Kävijätutkimuksen tulokset hyödyttävät kansallispuiston virkistyskäytön, hoidon ja infrastruktuurin jatkuvaa suunnittelua.

2 Kävijätutkimuksen toteutus

Otteita haastattelijoiden päiväkirjoista:

Parkkipaikka täynnä. Useat olivat rantautuneet ajoissa polttavan auringon tieltä. Syväniemessä tungosta. Kävijät olivat tyytyväisiä. Aurinkoista, +30 °C. (Toni 2.7.2011)

Kirkkorannan mustikat odottelevat poimijoitaan. Joudun unohtamaan houkutuksen, kerään evääni ja MH:n sinisen olkalaukun mukaan, panen auton ovet kiinni ja suuntaan kohti rantaa. On pilvistä ja leutoa. Parkkiksella on ainakin kymmenen autoa. Veneenlaskupaikalla näkyy olevan mukavasti tilaa käännellä peräkärriä ja trailereita veneineen. Rantaan näkyy tulleen perhe kalastelemaan mato-onkineen. Keittokatoksesta löydän vanhemman naisihmisen mustikkasormineen. Osallistuisikohan tutkimukseen? ”Kysy noilta nuoremmilta tuolta rannasta. Mie aattelin vielä mennä kahtomaan löytyykö metästä mustikkaa.” Toni odottaa venevajassa: tänään olis tarkoitus harjoitella ajamista MH:n veneellä. Käynnistän ja peruutan metallinharmaan, pääskysten koristeleman Fasterin ekaa kertaa ulos vajasta. Jännittää vähän: mitäs jos mennään karille? Käänän kohti etelää. Hiljainen vauhti tuntuu sopivalta. Toni kehottaa lisäämään kaasua. Moottorin ääni täyttää korvat ja peittää Tonin antamat ohjeet. Syväsalmissa vastaan tulee melojia ja hiljennän. En haluaisi rikkoa kapeikon rauhaa! Toni viittilöi keulalla, pian kaarretaan Hirviniemeä kohti. Laituriin kiinnittyminen sujuu hyvin. Rannassa on kolme kanoottia, joista yksi näyttäisi olevan vuokrattu. Ylempänä tulipaikalla istuu kuusihenkinen perhe. Saksalaisia. Kumpi kaivaa lomakkeet esiin? (Sini 30.7.2011)

Aamu valkeni, vihdoin uskalsin työntää muutakin kuin nenänpään ulos makuupussista. Naapurinniemen britit tuntuvat nukkuvan vielä. Yöllä oli kurkku kipeenä, taivasalla oli aika viileää nukkua. Ihanaa silti. Tänään olis tutkimuspäivä.. (Sini, Lohilahdessa 3.8.2011)

2.1 Alueen kuvaus

Vuonna 1990 perustettu Koloveden kansallispuisto sijaitsee Etelä-Savossa valtatie 23 eteläpuolella (kuva 1). Enonkosken, Heinäveden ja Savonlinnan alueella sijaitsevaan puistoon voi saapua autolla Käköveden ja Kirkkorannan sisääntulojen kautta (kuva 2). Enonkoskelle on matkaa Savonlinnasta 33 km. Enonkoskelta on Käköveden opastus- ja vesillelaskupaikalle matkaa 15 km ja Kirkkorannan opastus- ja vesillelaskupaikalle 22 km. Savonrannalle on Savonlinnasta matkaa 55 km. Savonrannalta on Käköveden opastus- ja vesillelaskupaikalle matkaa 25 km ja Kirkkorannan opastus- ja vesillelaskupaikalle 21 km. Nahkiaissalon luontopolulle pääsee Selkälahdentietä, johon käännytään tieltä nro 471. Enonkoskelta Nahkiaissalon luontopolun pysäköintialueelle on 18 km.

Veneilijät voivat saapua puistoon sen pohjoisosassa kulkevaa Heinäveden laivareittiä pitkin. Moottoriveneily on sallittua ainoastaan kansallispuiston pohjoisosassa (kuva 2). Melojat voivat saapua puistoon myös puiston länsipuolelta Ruunaveden suunnasta kahta kautta. Pohjoinen reitti tuo melojan Ruokosalmen kautta Pienelle Kolovedelle Mäntysalon länsipuolelle. Ruunavedeltä kaakon suunnalta puistoon kiertävä reitti kulkee vetokannaksen kautta Käkövedelle. Käköveden kannaksella kertyy kajakille kantomatkaa noin 150 m. Julkisella liikenteellä alueelle saapuminen on taksikuljetuksen ja arkipäivisin kulkevan linja-autoliikenteen varassa.

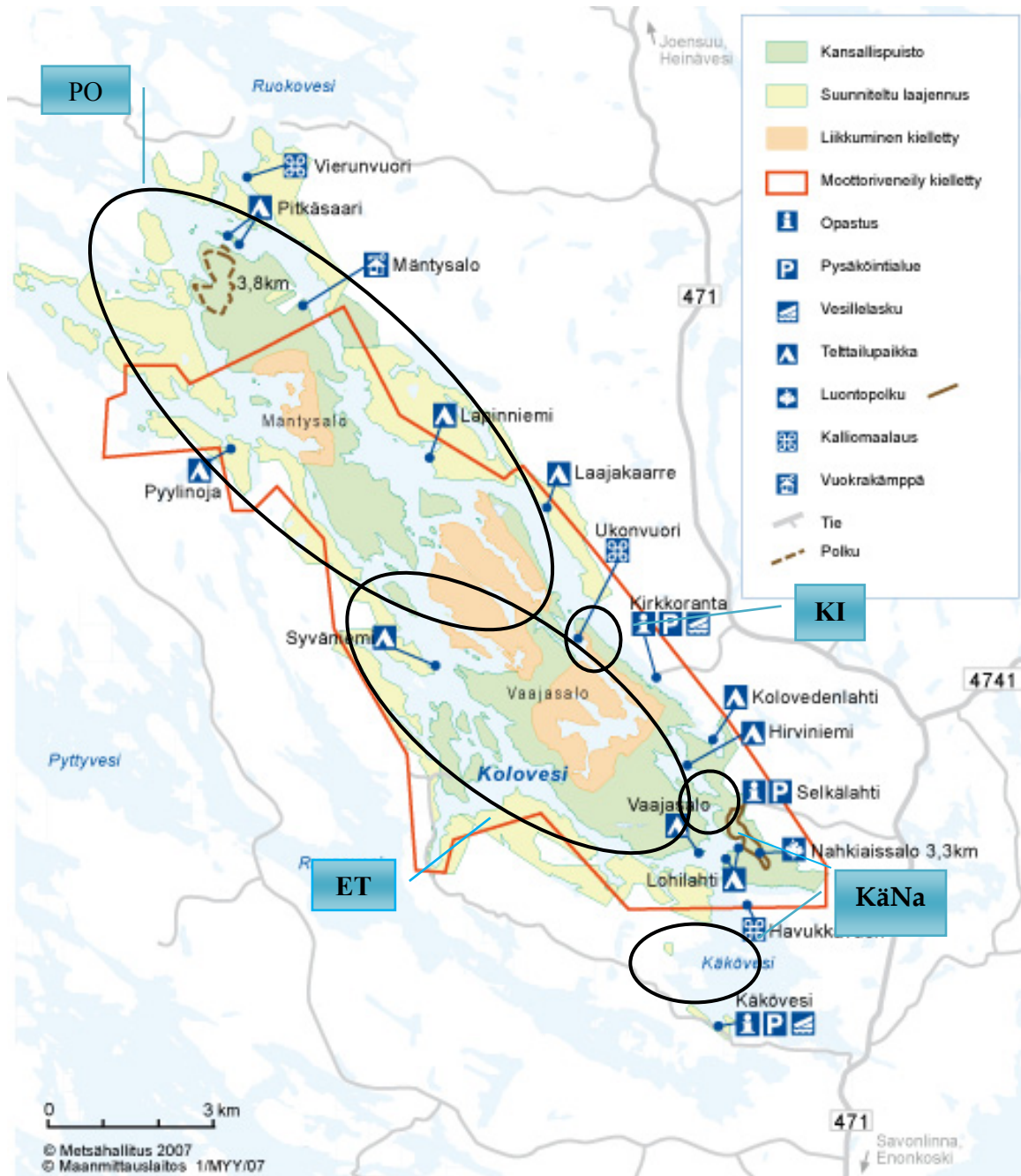
Kuva 1. Koloveden kansallispuiston sijainti. © Metsähallitus 2012, © Maanmittauslaitos, 1/MML/12.

Koloveden kansallispuisto on perustettu vuonna 1990 suojelemaan Saimaan luonnontilaista saaristolouentoa, rantaluontoa, erittäin uhanalaiseksi luokitellun saimaannorpan elinympäristöä ja eteläsuomalaista metsäluontoa (Metsähallitus 1994, 7). Pinta-alaltaan alun perin 23 km²:n laajuisesta kansallispuistosta on laajennusten jälkeen muodostunut 47 km²:n kokoinen puistoalue. Puiston laajentaminen vielä nykyisestä koostaan on vireillä. Kansallispuisto muodostaa myös Koloveden–Vaaluvirran–Pyttyselän (FI0500001) Natura-alueen ydinosan. Puistoa ympäröivät vesi- ja ranta-alueet kuuluvat rantojensuojeluohjelmaan (Metsähallitus 2010, 7).

Kuvasta 2 käyvät selville Koloveden kansallispuiston tärkeimmät palvelut ja käyntikohteet. Kansallispuiston alueella on 13 tulipaikoin varustettua telttailualueutta mukaan lukien Kirkkorannan ja Käköveden opastus- ja vesillelaskupaikat. Kirkkorannan keittokatos ja käymälä soveltuvat liikuntaesteisille. Opastuspaikoilla on tarjolla kansallispuistoesitteitä. Kaikilla telttailualueilla on opastustaulut, joissa on puiston kartta ja ohjeita puiston käyttäjille sekä suomen- että englanninkielellä. Lähes jokaisella telttailualueella on rantautumista helpottava kanoottilaituri, ja kivikkoisessa maastossa yöpymispaikan löytämistä helpottamaan on telttailua varten rakennettu teltanalusia. Puisto soveltuu parhaiten pienten omatoimisten ryhmien retkeilyyn. Villin Pohjolan kautta on vuokrattavissa Mäntysalon saaren itärannalla vuonna 1941 rakennettu Mäntysalon metsäkämppä, joka soveltuu myös hieman suuremmille ryhmille. Pyyliojan telttailualueella on yöpymiseen tarkoitettu puurakenteinen laavu ja alueelta on yhdyspolku Heinäveden kunnan ylläpitämälle autiotuvalle ja saunalle Iso-Pyyliälmmen rannalla (Heinäveden kunta 2011). Alueen yrittäjiltä on mahdollista vuokrata veneitä, kanootteja ja vesiretkeilyyn liittyviä varusteita. Vesiretkeilykartoja voi ostaa Metsähallituksen asiakaspalvelupisteistä ja yrittäjiltä. Metsähallituksen yhteistyötahot ja -yritykset järjestävät erilaisia luontoretkeä ja majoituspalveluja Kolovedellä ja lähiseudulla kestävän luontomatkailun periaatteiden mukaisesti (Metsähallitus 2011a).

Koloveden kansallispuiston järjestyssäännön (Metsähallitus 2005) mukaan kansallispuistossa on sallittua liikkua soutaen ja meloen sekä jalan silloin, kun järvi ei ole jäässä. Nahkiaissalon luontopolulla (kuva 2) liikkuminen on sallittu ympäri vuoden. Pienen Koloveden, Vaajasalon pohjoisosan ja Ukonlahden rannoilla sekä pienillä luodoilla sijaitsevilla rajoitusosilla (kuva 2) liikkuminen on kielletty ympäri vuoden. Liikkumiskielto koskee myös kansallispuistoon kuuluvia saaria talvella jääpeitteen aikaan. Metsähallitus ei myönnä verkkokalastuslupia kansallispuiston alueelle. Onkiminen, pilkkiminen ja kaikki viehekalastus on kielletty maastoon merkityillä kalastuskielto-alueilla (Metsähallitus 2005). Avotulenteko ja leiriytyminen on sallittu vain niitä varten osoitetuil-

la paikoilla. Puiston pohjoisosassa on mahdollista liikkua moottoriveneellä tai purjeverneellä. Suurin osa puiston alueesta kuuluu lääninhallituksen asettaman moottoriveneilykiellon piiriin. Purjeverneille Koloveden keski- ja eteläosien matalat ja kapeat salmet eivät sovellu (Metsähallitus 2010).

Kuva 2. Koloveden kansallispuiston alue ja aineistonkeruussa käytetyt käyntikohteet. Alue PO = pohjoiset telttailualueet ja Ukonvuori, alue ET = eteläiset telttailualueet, KI = Kirkkoranta, KäNa = Käkövesi ja Nahkiaissalo. © Metsähallitus 2012, © Maanmittauslaitos, 1/MML/12.

Kolovedellä voi parhaimmillaan kohdata hiljaisen erämaisen tunnelman. Puisto edustaa Suur-Saimaalle harvinaista, korkokovaltaan varsin vaihtelevaa saaristoaluetta kapeine salmineen ja lahtineen. Koloveden kirkkaiden vesien tila on erinomainen (Metsähallitus 2010, 15). Koloveden metsät ovat olleet pääosiltaan metsätalouskäytössä 1980-luvulle saakka, mutta vaikeakulkuisissa osissa on myös metsiä, jotka ovat jääneet täysin metsätalouden ulkopuolelle. Alueella on paljon puustorakenteeltaan monipuolisia luonnontilaisia metsiä. Metsistä suurin osa on yli satavuotiaita, ja Etelä-Suomen laajoista metsäalueista Kolovesi on poikkeuksellisen arvokas ja monimuotoinen (Metsähallitus 2010, 31).

Puiston pinta-alasta pääosan muodostavat sokkeloiset Vaaja- ja Mäntysalon saaret (kuva 2), joita ympäröivät pienemmät saaret ja kallioluodot sekä jyrkänteiden reunustamat kapeat lahdet ja salmet (Metsähallitus 2011b). Lisäksi alueeseen kuuluu muutamia manneralueita. Saarissa on kitukasvuisia mäntyjä kasvavien rantajyrkänteiden takana varjoisia, rehevähköjä notkelmia sekametsineen. Kosteimmilla paikoilla on reheviä korpia, paikoin jyrkänteiden juurilla pienialaisia lehtojakin. Joidenkin lahtien pohjukoista löytyy myös saravaltaisia luhtia, joita on aiemmin niitetty. Kolovedelle ominainen piirre on mannerjään uurtamat, jopa 47 m syvät järvet ja korkeat jyrkänteet sekä rantojen muodot, jotka vaihtelevat männikkökallioista aina kulmikkaiden kivenjärkäleiden rökkiöihin ja jopa 50 metrin korkeuteen kohoaviin pystysuoriin seinämiin (Metsähallitus 2011b).

Puiston itäosassa katseen vangitsee Ukonvuori (kuva 2), jonka juurella sijaitsee vanha sauvakvartsilouhos. Kivikauden muinaisista eränkävijöistä kertoo sen kalliuseinämään maalattu ihmishahmo. Rinteen näköalapaikalle pääsyä helpottamaan on rakennettu portaat ja tasanne. Kalliomaalauksia löytyy myös Vierunvuorelta puiston pohjoisosasta sekä Havukkavuorelta Käköveden suulta puiston eteläosassa (Metsähallitus 2010, 28). Ne ja alueelta tehdyt arkeologiset löydökset ovat varhaisimpia todisteita Koloveden kulttuuriperinnöstä. Metsien rakennepiirteissä näkyvät edelleen kaskiviljelyn merkit, kuten myös savottakulttuurin jäljet. Pohjoisosassa kulkeva Heinäveden reitti kuuluu valtakunnallisesti arvokkaisiin maisema-alueisiin. Myös kansallispuiston kulttuurihistorialliset arvot ovat valtakunnallisesti merkittäviä (Metsähallitus 2010, 30).

Korkokovaltaan vaihteleviin pinnanmuotoihin, saarien ja salmien sokkeloihin, pitkille ja kapeille selkävesille sekä mataliin lahtiin pääsee tutustumaan soutaen tai meloen. Tunnetuimpiin nähtävyyksiin voi tutustua päiväretkellä, mutta vesistö antaa mahdollisuuden myös pidemmille retkille. Kansallispuisto yhdistyy Heinäveden reitin kautta kiinteäksi osaksi Saimaan vesiliikenne- ja melontareitistöjen kokonaisuutta (Metsähallitus 2010, 28).

Puiston kaakkoisosassa Selkälahden alueella kulkevalla Nahkiaissalon luontopolulla voi tutustua vanhoihin metsiin ja niiden asukkaisiin. Reitin maisemat vaihtelevat rehevistä notkelmista ranta-alueiden karuihin kalliomänniköihin. Vaihteleva maasto tekee lyhyehköstä luontopolusta haastavan ja hienon päiväretkikohteen. Polun varrella voi pysähtyä Lohilahden telttailupaikalle levähtämään ja syömään eväitä. Polku sijaitsee Selkälahden menevän tien päässä mantereella (kuva 2) ja sinne pääsee autolla. Tien päässä oleva pysäköintialue on polun lähtö- ja päätepiste.

Puiston toiselle, Mäntysalon pohjoisosassa sijaitsevalle luontopolulle pääsee vain vesiteitse (kuva 2). Polulta voi ihaila Koloveden eri-ikäisiä metsiä, jotka vaihtelevat vanhoista luonnontilaisista sekametsistä lehtipuuvaltaisiin entisiin talousmetsiin. Polku on myös Heinäveden reittiä veneilevien kävijöiden saavutettavissa, sillä veneenkiinnityspaikka ja polun lähtöpiste sijaitsevat Mäntysalon pohjoisrannalla vastapäätä Pitkäsaaren pohjoiskärkeä. Veneellä liikkuvien on mahdollista pysähtyä yöpymään Pitkäsaaren laituriin ja telttailualueelle (Metsähallitus 2011c).

Kolovesi on erittäin tärkeä saimaannorpan elinalue. Puiston alueella elää tällä hetkellä noin 19 yksilöä (Metsähallitus 2011d), mikä on noin 10 % saimaannorppakannasta. Todennäköisyys saimaannorpan näkemiseen alueella on hyvä. Sen mahdollistavat kapeat vesialueet, vesialueiden ko-

koon nähden tiheä norppakanta ja rauhallinen liikkuminen norpan suojelluilla kotivesillä. Alueella asustaa myös uhanalaiseksi luokiteltu saukko sekä lintulajeista kuikka, kaakkuri, kalasääski, selkälökki, nuolihaukka ja pikkusieppo (Metsähallitus 1994). Alueen lehtipuilla asustaa yhdeksän uhanalaista kovakuoriaislajia (Metsähallitus 2010).

Taulukkoon 1 on merkitty tärkeimmät tiedot Koloveden kansallispuistosta vuonna 2011. Ajanmu-
kaista tietoa Koloveden kansallispuistosta löytyy Metsähallituksen Luontoon.fi-verkkopalvelusta (Metsähallitus 2011e).

Taulukko 1. Koloveden kansallispuistoa kuvaavat keskeiset tiedot vuonna 2011.

KOLOVEDEN KANSALLISPUISTO	
Perustamisajankohta	1990
Sijainti	Etelä-Savossa, Savonlinnan kaupungin sekä Enonkosken ja Heinäveden kuntien alueella
Pinta-ala	47 km ² maa- ja vesialueineen
Käyntimäärä	8 000
Palvelut	<p>Metsähallituksen palvelut:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Vesillelaskupaikat: Kirkkoranta ja Käkövesi – Retkisatamat 11 kpl – Pysäköinti- ja opastuspaikat: Kirkkoranta, Käkövesi ja Nahkiaissalo – Telttailualueet ja tulentekopaikat/keittokatokset 13 kpl, joista kahdeksaan pääsy vain vesiteitse – Nahkiaissalon luontopolku 3,3 km – Mäntysalon luontopolku 3,8 km (Mäntysalon saarella) – Koloveden melontakierros 40 km (2–3 päivää) – Kuivakäymälät telttailualueilla ja lähtöpisteissä, Kirkkorannassa käymälä liikuntaesteisille – Asiakaspalvelu ja opastus <ul style="list-style-type: none"> o Koloveden luontotupa, Enonkoski o Nestori – Saimaan luontonäyttely, Savonlinna o Oskari – Linnansaaren luontokeskus, Rantasalmi <p>Heinäveden kunnan palvelut:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Retkeilypolku Pyölinpolku, 8 km. Reitin varrella autiotupa ja sauna <p>Yrittäjien ja yhteistyötahojen tarjoamat palvelut:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Kanoottien ja soutuveneiden vuokraus – Ohjelmapalvelut ja opastetut retket puiston alueella: melonta, linturetket, kalastus, luonnon tarkkailu, patikointi jne. – Kansallispuiston lähialueella ravintola-, kahvila-, majoitus- ja ohjelmapalveluita, venekuljetuksia – Lähimmät kaupat: Enonkoskelle matkaa Käkövedeltä 15 km, Nahkiaissalon pysäköintialueelta 18 km, Savonrannalle matkaa Kirkkorannasta 21 km
Erityistä	<ul style="list-style-type: none"> – Moottoriveneilykielto lukuun ottamatta puiston pohjoisosaa – Liikkumiskielto kansallispuistoon kuuluvilla saarilla jääpeitteisenä aikana – Kalastuskieltoalue Metsoselällä (saimaannieriän suojelualue) – Tiheä saimaannorppakanta – verkkokalastus kielletty!
Käyttömuodot	Luonnon- ja kulttuuriperinnön suojelu, luontomatkailu, luonnon virkistyskäyttö, kotitarvekalastus, tutkimustoiminta, ympäristökasvatus ja -opetus
Hoito- ja käyttösuunnitelma	Hyväksytty vuonna 2010 (Metsähallitus 2010)

2.2 Aineisto ja menetelmät

Kävijätutkimuksen aineisto kerättiin Koloveden kansallispuiston sisääntulopaikoilla, telttailualueilla ja Ukonvuorella 10.6.–11.9.2011. Tutkimuksessa käytettiin neljää tutkimusaluetta (kuva 2): Pohjoisen alueen telttailupaikat (Laajakaarre, Lapinniemi, Pitkäsaari ja Pyyliñoja), eteläiset telttailupaikat (Hirviniemi, Vaajasalo, Lohilahden toinen tulipaikka, Syväniemi sekä Ukonvuori), Käköveden sisääntulo – Nahkiaissalon luontopolku ja Kirkkorannan opastus- ja vesillelaskupaikka. Nahkiaissalon luontopolun keruupaikkana toimi luontopolun pysäköintialue sekä toinen polun varrella olevista Lohilahden tulipaikoista, jolla ei pysähdetty eteläisen keruualueen käynnillä. Tutkimuslomakkeita vietiin myös Mäntysalon vuokrakämpälle. Aineiston keräsivät Toni Vanninen ja Sini Yläsaari.

Aineiston otantakehikossa (liite 1) tarvittavien otantapäivien määrä arvioitiin edellisen, vuonna 2004 tehdyn tutkimuksen (Kettunen 2005) perusteella. Jotta otos saataisiin vastaamaan alueen todellista käyttöä, keruupisteet ja niistä tavoiteltava havaintojen lukumäärä pyrittiin jakamaan samassa suhteessa arvioidun kävijämäärän ja sen alueellisen jakautumisen kanssa. Otantakehikossa havaintojen kokonaismääräksi oli arvioitu 350, ja jokaista tutkimuspäivää kohden arvioitiin kerättävän 7–10 lomaketta. Haastattelupäivät ja ajankohdat valittiin arpomalla. Kullakin keruualueella toimittiin tutkimusaikataulussa (liite 2) määriteltynä ajankohtana. Keruupäivän pituus oli viisi tuntia siten, että aamupäivä tarkoittaa klo 10 ja klo 15 välistä aikaa ja iltapäivä klo 15 ja klo 20 välistä aikaa. Tutkimuspäiviä jouduttiin siirtämään sääolojen tai muun esteen vuoksi neljä kertaa. Suunnitelman mukainen tutkimuspäivä korvattiin kuitenkin joko sitä seuraavana päivänä tai niin, että arkipäivä korvattiin vastaavalla arkipäivällä samalla tai seuraavalla viikolla. Syyskuun 10. päivä tehtiin vielä täydentävä käynti eteläiselle tutkimusalueelle, jolloin noudettiin myös Mäntysalon kämpälle jätetyt lomakkeet (9 kappaletta). Nämä on kirjattu toteutuneeseen tutkimusaikatauluun 4. päivälle syyskuuta, joka oli kyseisten kävijöiden kansallispuistosta poistumispäivä. Tutkimusaikataulun mukaisissa päivissä pitäydettiin kutakuinkin hyvin. Tutkimuksen edetessä keruutavoitteet kuitenkin muokkautuivat sen mukaan, miten kävijöitä arvioitiin alueella olevan. Päivittäiset keruutavoitteet poikkeavat otantakehikossa (liite 2) määritelmästä ja suurimmat odotukset painottuvat kesälomien sesonkiaikaan juhannuksen jälkeisestä viikosta elokuun loppupuolelle ja viikonlopuille.

Kävijätutkimus toteutettiin käyttämällä satunnaisotantaa, jossa jokaisella tutkimuksen perusjoukkoon kuuluvalla oli sama todennäköisyys tulla valituksi joukkoon (Vehkalahti 2008). Tutkimuksen perusjoukon muodostivat kansallispuistossa tutkimusaikana vierailleet 15 vuotta täyttäneet henkilöt. Tutkimuslomake jaettiin kaikille aineiston keruuaikana otantapisteeseen saapuville 15 vuotta täyttäneille henkilöille. Otokseen poimittiin kaikki keruupisteeseen ohittavat henkilöt saapumisjärjestyksessä sitä mukaa kun aineistonkerääjä vapautui edellisestä kävijästä. Osa kävijöistä saattoi siis ohittaa keruupisteeseen joutumatta poimituksi otokseen, sillä aikaa kun aineistonkerääjä asioi muiden kävijöiden kanssa. Tutkimuksessa käytettiin Metsähallituksen vakiolomaketta (liite 3), jota täydennettiin Koloveden kansallispuistoa koskevilla kysymyksillä. Vakiolomaketta ja yhtenäisiä mittausmenetelmiä käytettäessä alueen käytössä tapahtuneiden muutosten seuranta helpottuu, ja kerättyjä kävijätietoja voidaan verrata eri alueiden kesken (Erkkonen 2001, Kajala ym. 2009).

Hyvän vastausprosentin saavuttamiseksi tutkimustilanteessa painotettiin kyselylomakkeen täyttämistä keruupaikalla kansallispuistossa käynnin jälkeen. Jonkin verran annettiin myös alueelle meneville mukaan lomakkeita vastauskuorineen myöhemmin täytettäväksi, mikä täydensi otosta erityisesti hiljaisempina tutkimuspäivinä. Tällöinkin haastattelija pyrki keskusteluun lomakkeen mukaansa saavien henkilöiden kanssa ja painotti heidän mielipiteidensä tärkeyttä puiston kehittämisessä. Joitakin lomakkeita haastateltavat halusivat postittamisen sijaan jättää täytettynä Kirkkorannan vieraskirjalaatikkoon, josta tutkimuksen tekijät keräsivät ne talteen. Vastauksia saatiin kaikkina tutkimuspäivinä. Jokaiselta keruupäivältä pidettiin keruupäiväkirjaa, johon merkittiin

keruuajankohta ja -paikka, kerättyjen lomakkeiden määrä, säätila ja muita tutkimusta koskevia havaintoja sekä vastaamasta kieltäytyneiden, ohikulkeneiden ja lomakkeen mukaansa saaneiden määrät.

Otoskoolle asetettu määrällinen tavoite oli 350 kappaletta. Havaintojakson 40 tutkimuspäivän aikana vastauksia kertyi 347 kappaletta (taulukko 2 ja liite 2), eli havaintojen määrässä päästiin hyvin lähelle tavoitetta. Tutkimuslomakkeen täytössä oli apuna kaksipuolinen kartta. Kartassa 1 (kuva 2) oli Koloveden kansallispuiston alue palveluineen ja paikannimieen ja kartassa 2 (liite 4) Koloveden kansallispuistolle määritelty lähialue (Enonkoski, Heinävesi, Savonlinna, Kerimäki, Punkaharju ja Varkaus). Jokaiselle haastateltavalle kerrottiin ohjeet vastauslomakkeen täyttämiseen. Yleensä haastateltavat suhtautuivat kyselyyn myönteisesti, joten vastaamasta kieltäytyjiä ei ollut merkittävästi. Yleisimpiä syitä kieltäytymiselle oli se, että puoliso tai yksi ryhmän jäsenistä täytti lomakkeen tai pariskunta halusi täyttää yhteisen lomakkeen. Myös haluttomuus täyttää lomaketta, väsymys ja kotiinlähtökiireet estivät vastaamasta. Valtaosa vastaajista täytti itse vastauslomakkeen haastattelupaikalla ja palautti sen haastattelijalle, mutta muutamassa tapauksessa haastattelijä täytti lomakkeen haastateltavan vastausten mukaisesti (taulukko 2). Keruupäiväkirjojen mukaan lomakkeen otti mukaansa 61 henkilöä, Mäntyselän lomakkeet mukaan lukien 66 henkilöä. Näistä postitse palautui 42 vastausta (taulukko 2), joten postitse palautettujen lomakkeiden vastausprosentti oli 64 %. Kaikista vastauksista postitse palautuneita oli 12 %.

Taulukko 2. Vastausten jakautuminen Koloveden kansallispuiston kävijätutkimuksessa 2011.

Vastaustapa	kpl	%
Paperilomake haastattelupaikalla asiakkaan täyttämänä	301	87
Paperilomake haastattelupaikalla haastattelijan täyttämänä	4	1
Paperilomake postitse	42	12
Yhteensä	347	100

Ajallisesti vastaukset painottuivat heinä- ja elokuun loma-aikoihin. Suurin osa eli 54 % vastauksista kerättiin heinäkuussa ja 29 % elokuussa. Vastauspisteissä oli vilkkainta sunnuntaisin aamupäivällä klo 10–12 ja iltapäivällä klo 14–18. Muina ajankohtina vastaajia oli suhteellisen tasaisesti. Hiljaisia päiviä olivat sadepäivät Käkövedellä ja päiväretkeilijöiden suosimassa Nahkiaissalossa. Toisaalta sadepäivänä vesillä saattoi helposti löytää haastateltavia, teltoissaan sadetta pitäviä retkeilijöitä.

Kyselylomakkeita oli käytössä suomen-, englannin- ja saksankielisinä. Vastaajista 70 % täytti suomenkielisen lomakkeen, 17 % englanninkielisen ja 12 % saksankielisen lomakkeen. Vastauksista 43 % saatiin Kirkkorannasta (taulukko 3). Määrä oli huomattavan suuri kaikkiin muihin keruupisteisiin verrattuna, kun taas Käköveden opastuspaikan vastausmäärä oli huomattavan pieni, vain 2 %. Pohjoiselta tutkimusalueelta saatiin 28 % vastauksista ja eteläiseltä alueelta 15 %. Telttailupaikoista vastauksia saatiin eniten Pitkäsaaresta ja Laajakaarteesta.

Kirkkorannasta saatujen vastauksien määrä (taulukko 3) viittaa sen suosituimmuuteen kahdesta sisääntuloväylästä. Korkeaa vastausprosenttia selittää tosin myös se, että haastattelijat käyttivät usein hyväksi mahdollisuutta haastatella Kirkkorannassa paikalla olleita retkeilijöitä, ennen kuin lähtivät eteläisille ja pohjoisille vesille. Näin ollen Kirkkorannan osuus haastattelupaikkana korostuu muihin nähden. Ukonvuori oli useimmiten haastattelupaikkana puistoalueen pohjoisten vesien tutkimuskierroksella, mutta siellä poikettiin satunnaisesti myös eteläisten haastattelupaikkojen kierrokselta tultaessa. Yllättävää on, että kohteen osuus vastauksista on vain 4 % (taulukko 3) siitä huolimatta, että siellä poikettiin usein ja käyntikohteena se on myös retkeilijöiden suosiossa.

Taulukko 3. Vastausten jakautuminen haastattelupaikoittain Koloveden kansallispuistossa. Tuntematon haastattelupaikka tarkoittaa, että kyseinen kohta on jäänyt mukaan annetussa vastauslomakkeessa täyttämättä.

Haastattelupaikka	kpl	%
Kirkkoranta	150	43
Pohjoiset telttailualueet	109	28
Pyyliñoja	7	2
Pitkäsaari	47	14
Laajakaarre	30	9
Lapinniemi	11	3
Ukonvuori	14	4
Eteläiset telttailualueet	51	15
Syväniemi	16	5
Vaajasalo	19	5
Lohilahti	10	3
Hirviniemi	6	2
Käkövesi ja Nahkiaissalo	25	7
Käkövesi	7	2
Nahkiaissalo	18	5
Mäntysalo	9	3
Tuntematon	3	1
Yhteensä	347	100

Kyselylomakkeen tiedot tallennettiin Metsähallituksen asiakastietojen hallintaan käytettävään ASTA-tietojärjestelmään. Aineiston analyysin tilastollisina menetelminä käytettiin suorien jakaumien tarkastelua ja kuvailevia tunnuslukuja (keskiarvo, keskihajonta, moodi, mediaani ja prosenttipisteet).

- Moodi on tyyppi-arvo, joka kuvaa aineiston yleisintä arvoa.
- Mediaani ilmaisee muuttujan keskimmäisen arvon jakaen havaintoaineiston kahteen yhtä suureen osaan.
- 25 %:n prosenttipiste ilmaisee sen muuttujan arvon, jonka alle sijoittuu neljäsosa havaintoaineistosta, ja 75 %:n prosenttipiste sen muuttujan arvon, jonka alle sijoittuu kolme neljäsosaa havainnoista.

Kävijöiden rahankäytön paikallistaloudellisten vaikutusten laskemiseen käytettiin Metsäntutkimuslaitoksen ja Metsähallituksen vuonna 2009 kehittämää laskentamallia (Metsähallitus & Metsäntutkimuslaitos 2009), joka on osa Metsähallituksen ASTA-tietojärjestelmää. Paikallistaloudellisten vaikutusten laskemisessa käytetään ASTAan tallennettuja tietoja kävijöistä ja heidän rahankäytöstään sekä alueen vuotuista käyntimäärää. Laskentaa varten suojelu- ja retkeilyalueet on jaettu neljään luokkaan lähialueen asukastiheyden perusteella. Kolovesi kuuluu tässä tarkastelussa luokkaan taajama-alue / tiheä asutus. Kullekin luokalle on laskettu keskimääräiset välittömien vaikutusten kertautumista kuvaavat kertoimet sekä työllisyysuhdeluvut. Apuna on käytetty Tilastokeskuksen maakunnallisista panos-tuotostaulukoista johdettuja paikallisia panos-tuotostaulukoita.

Tutkimusta tehtäessä ilmeni, miten tärkeää on, että haastattelija tuntee tutkimuskysymysten taustat ja osaa neuvoa vastaajaa lomakkeen täytössä. Joissakin tapauksissa kysymysten asettelu, arviointiasteikon muoto, sopivalta tuntuva vastausvaihtoehdon puuttuminen tai kysymyksen tuntuminen raskaalta vaikutti kysymyslomakkeen kattavaan täyttämiseen. Tutkimuksen toteuttamistapa antoi kuitenkin mahdollisuuden neuvojen antamiseen haastattelutilanteessa. Tutkimuksen otoskoossa ja keruupaikoittaisessa jakaumassa päästiin hyvään tulokseen, ja mahdollisesti epäluotettavat vastaukset ovat vain yksittäisiä. Näin ollen havaintojen määrä ja laatu viittaavat siihen, että tämän tutkimuksen tulokset edustavat hyvin Koloveden kansallispuiston kävijöitä.

3 Tulokset

3.1 Kävijärakenne

3.1.1 Kävijöiden perustiedot

Kävijätutkimukseen vastanneista 54 % oli miehiä ja 46 % naisia. Sekä naisten että miesten keski-ikä oli noin 41 vuotta (taulukko 4). Iäkkäin tutkimukseen osallistuja oli 70-vuotias. Miehistä suurin kävijäryhmä oli 25–34-vuotiaat ja naisissa 45–54-vuotiaat.

Vastanneista 57 %:lla oli joko ylempi tai alempi korkeakoulututkinto (taulukko 5). Ammattikoulututkinnon suorittaneet olivat useammin miehiä kuin naisia. Naiset olivat suorittaneet miehiä useammin opistotasoisesta tutkinnosta. Kävijöistä 5 %:lla ei ollut lainkaan ammatillista tutkintoa.

Taulukko 4. Vastanneiden ikää kuvaavia tunnuslukuja sukupuolen mukaan. Vastaaaja (n) oli 347.

Ikä	Mies	Nainen	Kaikki
Keski-ikä	40,96	41,06	41,00
län keskihajonta	13,79	12,20	13,08
Minimi-ikä	15	16	15
Maksimi-ikä	70	70	70
Moodi	29	27	29
Mediaani	42	40	41

Taulukko 5. Vastanneiden ammatillinen koulutus.

Ammatillinen koulutus	Mies		Nainen		Kaikki	
	kpl	%	kpl	%	kpl	%
Ammattikoulu	34	19	15	10	49	14
Opistotasoinen tutkinto	38	21	40	26	78	23
Alempi yliopisto- tai korkeakoulututkinto	30	16	38	24	68	20
Ylempi yliopisto- tai korkeakoulututkinto	66	36	60	38	127	37
Ei ammatillista tutkintoa	15	8	3	2	18	5
Yhteensä	183	100	156	100	340	100

Kaikista vastanneista oli ulkomaalaisia 29 %, kotimaisia matkailijoita 61 % ja paikallisia, puiston lähialueen kunnissa (liite 4) asuvia 10 % (taulukko 6 ja liite 5). Ulkomaalaisista suurin osa (92 %) oli eurooppalaisia kävijöitä. Eniten heitä saapui Saksasta, Sveitsistä, Alankomaista, Belgiasta ja Tanskasta. Kaukaisimmat kävijät tulivat Tansaniasta, Kolumbiasta ja Filippiineiltä. Venäläisten kävijöiden osuus on tulosten valossa pieni. Heitä lomailee ja erityisesti mökkeilee seudulla paljon, mutta tähän tutkimukseen osallistujista venäläisiä oli vain 1 %.

Kotimaisia kävijöitä oli eniten (38 %) Uudeltamaalta (liite 5). Seuraavaksi eniten (14 %) kotimaisissa kävijöissä oli paikallisia, puiston lähialueen kunnissa (Enonkoski, Savonlinna, Heinävesi, Varkaus, Punkaharju ja Kerimäki) asuvia. Muista Itä-Suomen paikkakunnista eniten kävijöitä oli Joensuusta (10 %) ja Kuopiosta (6 %).

Taulukko 6. Vastanneiden kotimaa.

Kotimaa	kpl	%
Suomi	248	71
Saksa	26	7
Sveitsi	21	6
Alankomaat	19	5
Belgia	13	4
Tanska	6	2
Italia	3	1
Israel	2	1
Puola	2	1
Venäjä	2	1
Yhdistynyt kuningaskunta	1	0
Tansania	1	0
Kolumbia	1	0
Tšekki	1	0
Filippiinit	1	0
Yhteensä	347	100

3.1.2 Kävijöiden seuruetiedot

Alueelle saavuttiin useimmiten 2–5 hengen seurueessa (taulukko 7). Tällaisissa pienryhmissä retkeili 79 % kävijöistä. Yksin liikkuvia oli 2 % kävijöistä. Kuuden tai useamman hengen seurueissa liikkuvia oli 19 %.

Vastanneista 63:lla (19 %) oli seurueessaan alle 15-vuotiaita (taulukko 8). Näissä seurueissa lapsia oli keskimäärin 1,9. Seurueen mukana olleet lapset olivat keskimäärin 10-vuotiaita. Liikuntaesteisiä kävijöitä oli kolmen vastaajan seurueessa, yhdestä kahteen henkilöä.

Useimmiten vastaajat olivat liikkeellä oman perheen (58 %) tai ystävien (28 %) kanssa (taulukko 9). Seurueen nimeäminen tutkimuslomaketta täytettäessä on tilannesidonnaista ja subjektiivista: vaikka koko seurueen luonnetta kuvaisi yhdistys (esimerkiksi hirviporukka tai kalastusseura), opiskelijaryhmä tai työtoverit, osa vastaajista katsoi seurueen koostuvan ystävistä, muista sukulaisista tai oman perheen jäsenistä, jos seurueessa oli heitä mukana. Osa mainittuja seuruetyyppisiä koskevista vastauksista on siis luokiteltu vastaajan oman valinnan mukaan, mikä vaikuttaa seuruejakaumaan. ”Muissa” seuruetyypeissä oli mainittu seurakunnan nuorten leiri, poika- tai tyttöystävä sekä Google.

Taulukko 7. Vastanneiden seuruetiedot.

Seurueen koko	kpl	%
Yksin	7	2
2–5 hengen seurue	269	79
6 tai useamman hengen seurue	63	19
Yhteensä	339	100

Taulukko 8. Usean hengen seurueita kuvaavia tunnuslukuja Koloveden kansallispuistossa.

	n	Keski-arvo	Keski-haj.	Prosenttipisteet				
				Min	25 %	Med	75 %	Max
Seurueen koko yhteensä	332	3,8	2,79	2	2	3	4	15
Alle 15-vuotiaita	63	1,9	1,09	1	1	2	2	6
Liikuntaesteisiä	3	1,3	0,58	1	1	1	2	2
Alle 15-vuotiaiden syntymävuodet	104	2001,5	4,02	1993	1998	2001	2005	2010

Taulukko 9. Seurueen koostumus.

Seurue	kpl	%
Oman perheen jäsenet	191	58
Muut sukulaiset	15	5
Ystävät	92	28
Työtoverit	11	3
Opiskeluryhmä	1	0
Eläkeläisryhmä	1	0
Kerho, yhdistys tms.	11	3
Jokin muu, mikä?	9	3
Yhteensä	331	100

3.2 Käynti Koloveden kansallispuistossa

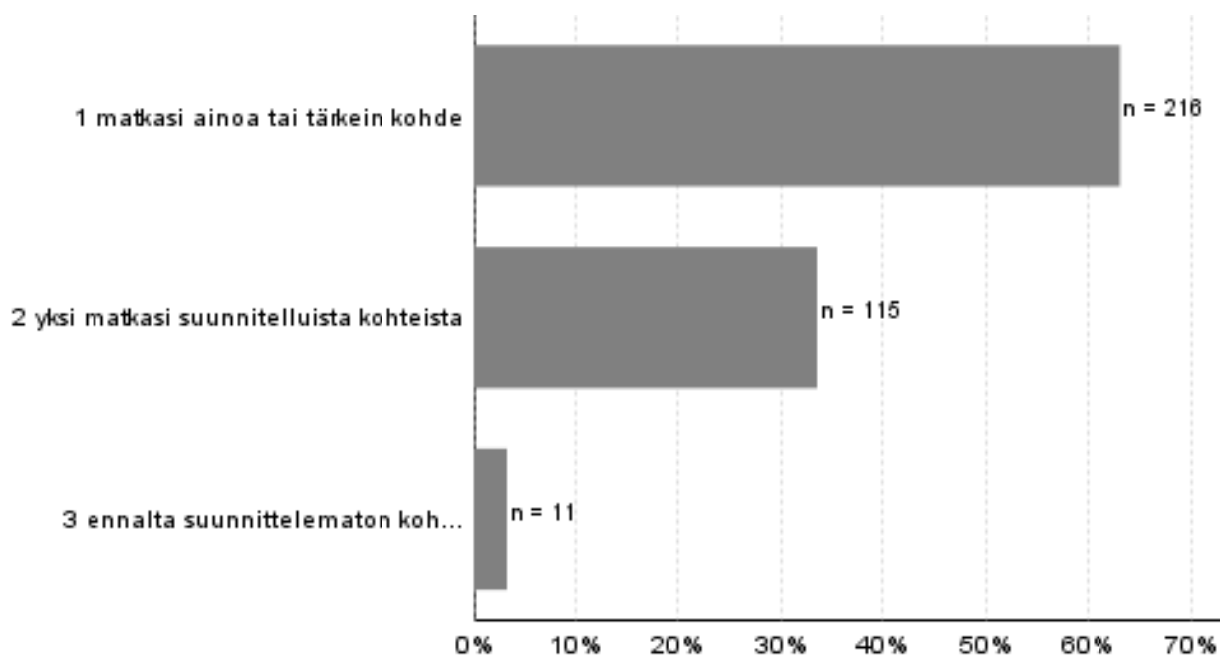
3.2.1 Kohteen tärkeys

Tutkimukseen osallistuneista 63 % ilmoitti kansallispuiston olleen matkansa ainoa tai tärkein kohde (kuva 3). Vastaajista 34 % piti kansallispuistoa yhtenä matkan suunnitelluista kohteista muiden joukossa. Vain 3 % ilmoitti Koloveden olevan ennalta suunnittelematon kohde matkan varrella.

Ne, joille Kolovesi oli ennalta suunniteltu matkakohde, ilmoittivat matkansa muina kohteina useimmiten Linnansaaren tai Linnansaaren kansallispuiston (26 mainintaa). Kaikki vastaajien mainitsemat matkakohteet on lueteltu liitteessä 6. Lähialueen muita kohteita mainittiin 54 kertaa: Savonlinna, Oravi, Punkaharju, Savonlinnan oopperajuhlat, Heinäveden reitti, Heinävesi, Retretti, Valamon luostari, Enonkoski, Kermajärvi, Joutenvesi, Saimaa ja mökkeily lähialueella.

Luonnon virkistyskäyttöön liittyvät kaukaisemmat kohteet saivat lähes yhtä monta (53) mainintaa. Niitä olivat mm. Oulangan kansallispuisto, Koli, Ruunaa, Hossa, Repovesi, Jongunjoki, Manamansalo, Patvinsuo, Petkeljärven kansallispuisto, Tahko, Lappi, mökkeily, melonta ja marjastus lähialueella. Näistä Kolilla käynti ja mökkeily mainittiin useimmin.

Yksittäisistä kaupunkikohteista mainittiin useimmin Helsinki (15 mainintaa). Vastaajissa oli myös pitkän matkan kulkijoita, joilla kohteina oli Nordkapp, Skandinavia, Baltian maat tai muu Eurooppa.

Kuva 3. Koloveden kansallispuiston tärkeys matkan kohteena (n = 342).

3.2.2 Kävijöiden ulkoilu- ja luontoharrastukset

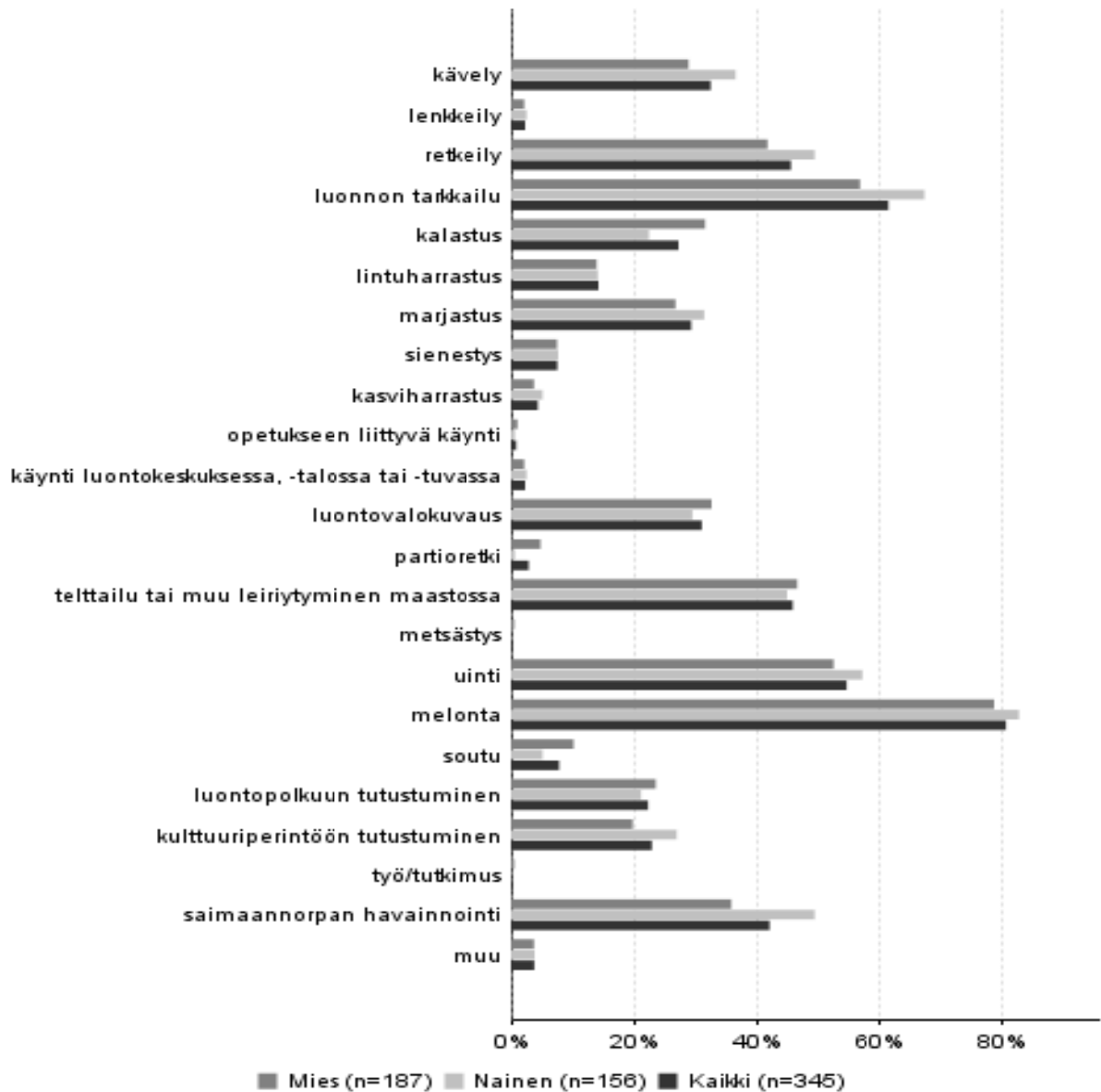
Useimmat kävijät vastasivat osallistuvansa käynnillään 4–6 aktiviteettiin (33 % vastaajista) (taulukko 10). Harrastusten lukumäärällä mitaten naiset olivat hieman miehiä aktiivisempia harrastuksissaan.

Koloveden kansallispuistossa selvästi suosituinta toimintaa oli melonta, jota ilmoitti tulleensa alueelle harrastamaan 81 % vastaajista (kuva 4). Luonnon tarkkailua harrasti 61 % vastaajista ja uintia 54 %. Muita suosittuja harrastuksia kansallispuistokäynnillä olivat retkeily (46 %), telttailu (46 %) ja saimaannorpan havainnointi (42 %). Kävelyä, luontovalokuvausta, marjastusta ja kalastusta harrasti noin 30 % vastaajista. Kulttuuriperintöön tai luontopolkuun oli tullut tutustumaan hieman yli 20 %. Suuria eroja miesten ja naisten välillä ei ole, joskin naiset harrastivat luonnon tarkkailua ja saimaannorpan havainnointia hieman enemmän kuin miehet. Miehet olivat hieman naisia innokkaampia kalastajia.

Muina harrastuksina (kohta ”muu” kuvassa 4) vastaajat ilmoittivat rauhasta nauttimisen, evästyksen, kalasääskien tarkkailun, rentoutumisen, yhdessä lepäilyä, tulen teon, rantakalan ja hirviseuran kokouksen, selviytymisen ja lukemisen sekä lasten kanssa luonnossa yöpymisen.

Taulukko 10. Harrastusten lukumäärä kyseisellä käynnillä Koloveden kansallispuistossa.

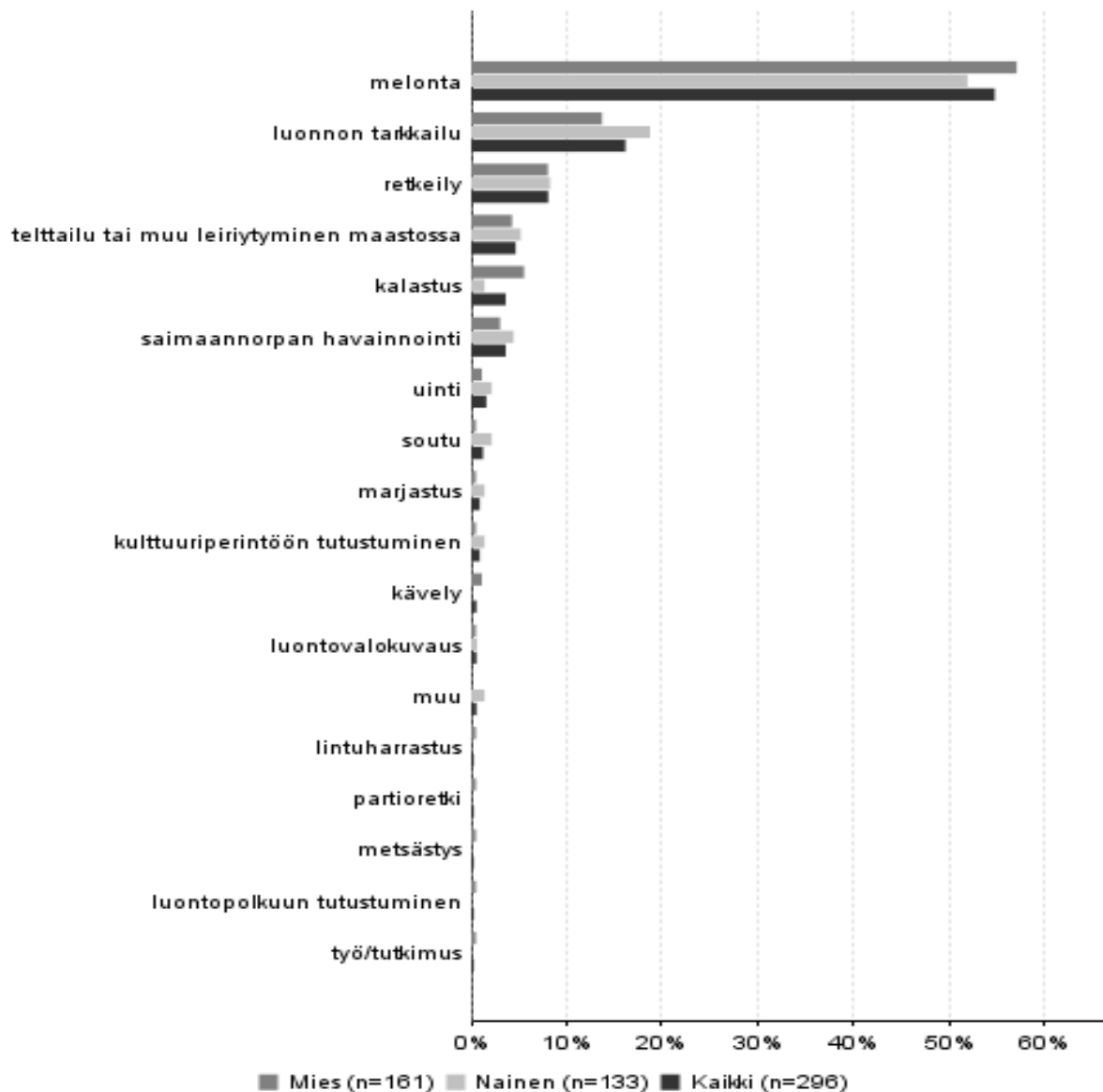
Harrastusten lukumäärä	Miehet		Naiset		Kaikki	
	kpl	%	kpl	%	kpl	%
1–3	63	34	42	27	105	30
4–6	59	32	55	35	115	33
7–9	45	24	47	30	93	27
10 tai enemmän	20	11	12	8	32	9
Yhteensä	187	100	156	100	345	100

Kuva 4. Erilaisten harrastusten suosio kyseisellä käynnillä Koloveden kansallispuistossa. Kysymyksessä oli mahdollista valita useampi vaihtoehto.

Kävijöiltä tiedusteltiin lisäksi, mikä oli heidän tärkein harrastuksensa tällä käynnillä. Tärkeimmäksi nostettiin yleisimmin melonta, jonka valitsi 55 % vastaajista (kuva 5). Luonnon tarkkailun koki tärkeimmäksi 16 %. Retkeilyn ilmoitti tärkeimmäksi 8 % ja telttailun tai muun leirytyksen maastossa 5 % vastaajista. Saimaannorpan havainnoinnin tai kalastuksen koki tärkeimmäksi 4 % vastaajista.

Miesten ja naisten välillä ei ole suuria eroja, mutta melonta, kalastus tai kävely oli miehille hieman useammin tärkein harrastus kuin naisille. Luonnon tarkkailu, telttailu ja saimaannorpan havainnointi olivat taas naisille hieman useammin tärkeitä.

Kuva 5. Vastanneiden tärkein harrastus kyseisellä käynnillä Koloveden kansallispuistossa.

3.2.3 Käyntien alueellinen jakautuminen

Kävijöiltä tiedusteltiin, missä osassa Kolovedellä he ovat vierailleet tai aikovat vierailla. Kolovedellä Ukonlahden–Ukonvuoren alue on kansallispuiston suosituin osa (ks. kuva 2 sivulla 10). Vastaa- jista 73 % oli käynyt tai aikoi käydä tällä käynnillään Ukonvuorella, 39 % Ukonlahdella, 27 % Mäntysalon luontopolulla ja 25 % Nahkiaissalon luontopolulla (taulukko 11).

Muissa kuin nimetyissä kohteissa vastasi vierailevansa 34 % vastaajista (taulukko 11). Kaikki heidän mainitsemansa kohteet on lueteltu liitteessä 7. Yleisimmin vastaajat ilmoittivat kiertävänsä koko puiston tai alueen, vesistöalueen, ”yleisesti taukopaikoissa”, ”siellä sun täällä” tai kaikissa mahdollisissa paikoissa (yhteensä 20 mainintaa). Yksittäisistä kohteista vastaajat ilmoittivat yleisimmin Vaajasalon (16 mainintaa), Havukkavuoren (14 mainintaa) ja Vierunvuoren (12 mainintaa) sekä Pyyliojan, Iso-Pyylin, autiotuvan tai saunan (yhteensä 12 mainintaa). Syväniemi, Pitkäsaari, Hirviniemi ja Lohilahti mainittiin kaikki 7–9 kertaa.

Taulukko 11. Käyntien alueellinen jakautuminen Koloveden kansallispuistossa. Kysymyksessä oli mahdollista valita useita vaihtoehtoja.

Käyntikohte	kpl	%
Ukonvuori	228	73
Ukonlahti	122	39
Mäntysalon polku	84	27
Nahkiaissalon polku	78	25
Muu	106	34
Vastanneita yhteensä	314	

Jos ilmoitettuja muita kohteita verrataan vastausten jakautumiseen tutkimusalueittain (taulukko 3, s. 15), voidaan huomata, että jakaumat ovat samansuuntaiset, ja lukuun ottamatta Kirkkorantaa puiston kävijät jakautuvat melko tasaisesti puiston alueelle. Vetovoimaisia käyntikohteita ovat sekä pohjoisosan Vierunvuori että eteläosan Havukkavuori sekä niiden lähetyvillä olevat telttailualueet, erityisesti pohjoisosan Pitkäsaari. Tarjotuissa vastausvaihtoehdoissa olisikin voinut olla useampi nimetty vaihtoehto ja myös sellainen kohde, joka jää Heinäveden reitin ja pitkän matkan melojien reitin varrelle.

3.2.4 Käynnin kesto ja toistuvuus

Tutkimukseen osallistuneista kansallispuiston kävijöistä oli päiväkävijöitä 15 % ja yöpyjiä 85 % (taulukko 12). Yöpyjillä käynti kesti yhdestä vuorokaudesta 17 vuorokautteen. Päiväkävijöiden käynti kesti keskimäärin 5,1 tuntia ja tyypillisin päivävierailu oli kahden tunnin mittainen. Naisilla päiväkäynti kesti 5,4 tuntia, kun taas miehillä käynnin kesto oli hieman lyhyempi, 4,6 tuntia. Yöpyminen puistossa oli miesten keskuudessa hieman yleisempää kuin naisten: yön kansallispuiston alueella viettäneistä oli miehiä 55 % ja naisia 44 % (taulukko 12). Keskimäärin yöpyjä vietti alueella noin 3,7 vuorokautta. Tyypillisesti yöpymisen sisältävä vierailu oli kahden yön mittainen. Pisimmillään yöpyjä viipyi puiston alueella 17 vuorokautta.

Kävijöiltä tiedusteltiin myös, miten pitkään he oleilivat Kolovedellä ja sen lähialueella yhteensä. Tässä kysymyksessä oli tarjolla myös vaihtoehto ”asun lähialueella”. Lähialueeseen rajattiin kuuluvaksi kansallispuiston sijaintikuntien lisäksi myös Punkaharju, Kerimäki ja Varkaus (liite 4). Käynnin kokonaiskesto Kolovedellä ja sen lähialueilla tarkasteltaessa (taulukko 13) on huomioitu ainoastaan lähialueen ulkopuolella asuvat vastaajat. Tällä tavoin tulos saadaan kuvaamaan ni-

menomaan matkailijoiden viipymää puistossa ja lähialueella. Lähialueen ulkopuolelta saapuvien osuus Koloveden kansallispuiston kävijöistä on huima: 93 % vastanneista kävijöistä oli matkailijoita. Heistä 95 % yöpyi Koloveden kansallispuistossa tai sen lähialueella (taulukko 13) ja vain 5 % oli päiväkävijöitä. Keskimääräinen päiväkäynnin kesto kansallispuistossa lähialueineen oli 4,7 tunnin mittainen ja tyypillisin vierailu kesti kuusi tuntia.

Yöpyvät matkailijat viipyvät kansallispuistossa ja sen lähialueella keskimäärin 5,8 vuorokautta (taulukko 13), mikä on noin kaksi vuorokautta enemmän kuin taulukossa 12 näkyvä kaikkien yöpyjien keskimääräinen viipymä kansallispuistossa. Matkailijat viettävät siis vajaasta kuudesta vuorokaudesta keskimäärin kaksi puiston lähialueella. Kansallispuistossa ja sen lähialueella yöpyvien tyypillisin käynti oli kestoltaan kahden vuorokauden mittainen (taulukko 13). Pisimmillään matkailija viipyi puistossa ja lähialueella 30 vuorokautta. Miesten ja naisten osuudet noudattavat likimain samoja prosenttiyksikköjä vertailtaessa yöpyviä matkailijoita (taulukko 13) ja kaikkia kansallispuistossa yöpyjiä (taulukko 12).

Taulukko 12. Päiväkävijöiden ja yöpyjien osuus sekä käynnin kesto Koloveden kansallispuiston alueella.

Kävijäryhmä	n	Osuus %	Käynnin kesto (päiväkävijöillä h, yöpyjillä vrk)				
			Keski-arvo	Mediaani	Moodi	Min	Max
Päiväkävijät	53	15	5,1	4	2	1	12
Miehet	25	47	4,6			1	12
Naiset	28	53	5,4			1	12
Yöpyjät	294	85	3,7	3	2	1	17
Miehet	163	55	3,8			1	10
Naiset	129	44	3,6			1	17
Yhteensä	347						

Taulukko 13. Matkailijoiden käynnin kesto Koloveden kansallispuistossa ja sen lähialueella.

Kävijäryhmä	n	Osuus %	Käynnin kesto (päiväkävijöillä h, yöpyjillä vrk)				
			Keski-arvo	Mediaani	Moodi	Min	Max
Päiväkävijät	17	5	4,7	6	6	1	10
Miehet	10	59	4,1			1	10
Naiset	7	41	5,5			1	9
Yöpyjät	304	95	5,8	4	2	1	30
Miehet	163	54	5,9			1	25
Naiset	139	46	5,5			1	30
Yhteensä	321						

Ylivoimaisesti yleisin yöpymistapa kansallispuistossa oli oma majoite (telttä, laavu tms.), jossa yöpyi 88 % yöpymistävän ilmoittaneista yöpyjistä (taulukko 14). Vuokratuvassa yöpyi noin 8 % yöpyjistä ja veneessä noin 3 %. Keskimäärin omassa majoitteessa yövyttiin puistossa 3,6 yötä.

Kansallispuiston lähialueella yöpyneiden yleisin yöpymistapa oli jokin muu kuin valmiista vastausvaihtoehdoista löytyvä. Vaihtoehdon ”muu” (taulukko 15) valitsi 58 % lähialueella yöpyneistä yöpymistapansa ilmoittaneista vastaajista. Yleisimmin tämä tarkoitti telttää (71 % selitteen vastaukselle ”muu” antaneista vastaajista, taulukko 16). Lähialueella yöpyi vuokramökissä ja omassa mökissä kummassakin noin 17 %, hotellissa 12 % ja asuntoautossa tai -vaunussa 8 % yöpymistävän ilmoittaneista vastaajista (taulukko 15).

Taulukko 14. Yöpymisten kesto (vrk) yöpymistavoittain Koloveden kansallispuiston alueella (n = 281).

Yöpymistapa	n	Keski-arvo	Keski-haj.	Prosenttipisteet				
				Min	25 %	Med	75 %	Max
Vuokratupa	22	2,7	1,94	1	1	3	3	7
Oma majoite (laavu, telttä tms.)	248	3,6	2,56	1	2	3	6	17
Vene	8	1,0	0,00	1	1	1	1	1
Muu	13	1,3	0,63	1	1	1	1	3

Taulukko 15. Yöpymisten kesto (vrk) yöpymistavoittain Koloveden kansallispuiston lähistöllä (n = 138).

Yöpymistapa	n	Keski-arvo	Keski-haj.	Prosenttipisteet				
				Min	25 %	Med	75 %	Max
Hotelli	17	1,8	1,09	1	1	1	2	4
Vuokramökki	24	5,3	2,78	1	3	7	7	10
Oma mökki	24	12,2	27,38	1	1	4	6	100
Asuntoauto tai -vaunu	11	3,5	3,36	1	1	3	4	12
Muu	80	4,4	3,94	1	2	2	7	17

Taulukko 16. Koloveden kansallispuiston lähistöllä yöpyneiden vastaajien muut yöpymistavat.

Yöpymistapa	kpl	%
Aitta	1	1
Autiotupa	3	4
Heinävesi	1	1
Leirintäalue	5	7
Metlassa	1	1
Savonranta	1	1
Sukulaisissa	2	3
Telttä	48	71
Vene	4	6
Ystävällä / ystävän mökillä	2	3
Yhteensä	68	100

Tutkimukseen osallistuneista 69 % oli ensikertaa Koloveden kansallispuistossa (taulukko 17). Naisia oli ensikertalaisissa hieman miehiä enemmän. Kansallispuistossa aiemmin vierailleet olivat käyneet puistossa keskimäärin yhdeksän kertaa viimeisten viiden vuoden aikana (taulukko 18). Keskiarvo on suhteellisen korkea. Sitä nostavat ne aktiiviset kävijät, jotka tuntevat puiston omakseen ja vierailevat siellä toistuvasti. Kolme neljästä kävijästä ilmoitti käyneensä Kolovedellä neljä kertaa viimeisten viiden vuoden aikana. Joillekin kävijöille Kolovesi on hyvinkin säännöllinen käyntikohde, sillä vastaajien joukossa oli myös kävijä, joka ilmoitti vierailleensa puistossa viimeisten viiden vuoden aikana 500 kertaa. Avoimissa palautteissa (liite 8) useat kehuja antaneet retkeilijät ovat palautteessaan luvanneet palata Kolovedelle yhä uudestaan.

Varhaisin tutustuminen alueeseen on tapahtunut jo ennen kansallispuiston perustamista, vuonna 1974 (taulukko 19). Puistossa aiemmin vierailleiden ensimmäinen käynti ajoittui keskimäärin seitsemän vuoden taakse, vuoteen 2004, ja viimeisin käynti oli tapahtunut keskimäärin kaksi vuotta sitten, vuonna 2009.

Taulukko 17. Käynnin toistuvuus Koloveden kansallispuistossa.

Käynnin toistuvuus	Miehet		Naiset		Kaikki	
	kpl	%	kpl	%	kpl	%
Ensikertaa alueella	117	66	107	71	225	69
Käynyt aikaisemmin	60	34	43	29	103	31
Yhteensä	177		150		328	

Taulukko 18. Koloveden kansallispuistossa aiemmin vierailleiden käynnit viimeisten viiden vuoden aikana.

	n	Keski-arvo	Keski-haj.	Prosenttipisteet				
				Min	25 %	Med	75 %	Max
Käynnit viimeisten 5 vuoden aikana	103	9,0	49,34	1	1	2	4	500

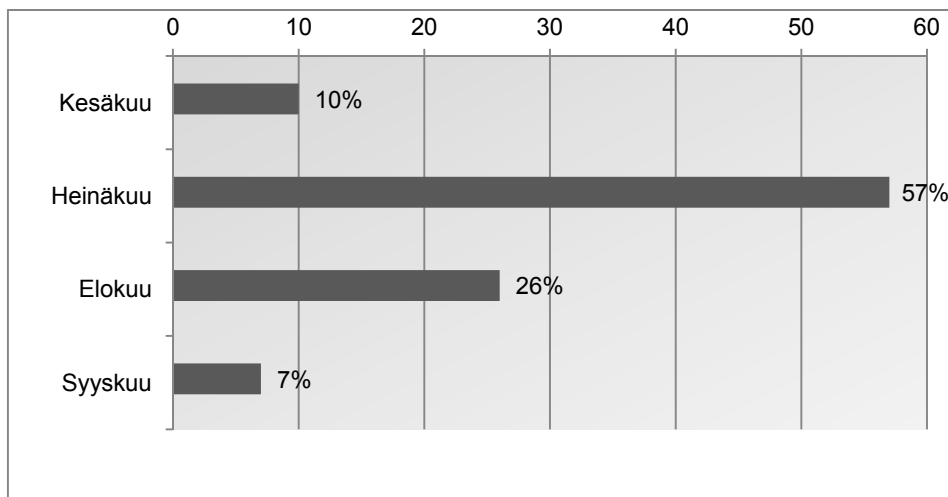
Taulukko 19. Koloveden kansallispuistossa aiemmin vierailleiden ensimmäisen ja viimeisimmän käynnin ajoittuminen.

Ensimmäinen ja viimeisin käynti alueella	n	Keski-arvo	Keski-hajonta	Prosenttipisteet				
				Min	25 %	Med	75 %	Max
Ensimmäisen kerran käynyt								
vuonna	102	2003,7	8,06	1974	2001	2007	2009	2011
vuotta sitten	102	7,3	8,06	0	2	4	10	37
Viimeksi käynyt								
vuonna	89	2008,8	3,15	1993	2008	2010	2010	2011
vuotta sitten	89	2,2	3,15	0	1	1	3	18

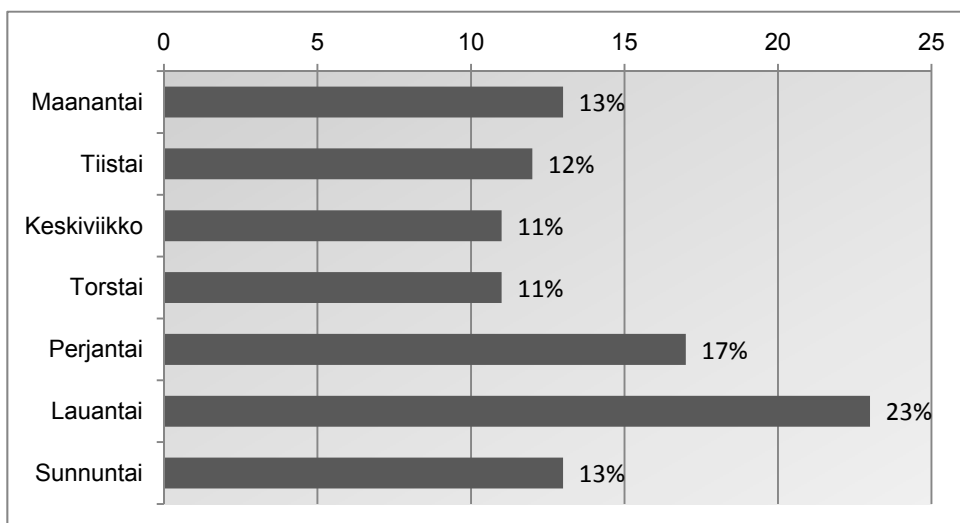
3.2.5 Saapuminen alueelle

Kävijätutkimuksen aikana kesä-syyskuussa vastanneista yli puolet oli saapunut kansallispuistoon heinäkuussa (57 %) (kuva 6). Toiseksi suosituin saapumiskuukausi oli elokuu (26 %). Tämä selittyy sillä, että heinäkuu on suomalaisten ja elokuu keskieurooppalaisten yleisin lomakuukausi. Alkukesä oli suhteellisen lämmin, joten säätila ei selitä kesäkuun saapumisten vähäistä määrää. Tutkimuspäivät selvästi painoutuivat heinä- ja elokuulle ja siten nämä olivat myös ne kuukaudet, jolloin tutkimukseen saatiin eniten vastauksia. Syyskuu sen sijaan oli selvästi kävijämäärältään hiljaisempi, mikä näkyi myös tutkimuksen havaintojen määrässä. Käynnit painoutuivat viikonloppuihin (kuva 7). Vilkkain päivä oli lauantai, jolloin alueelle saapui 23 % vastaajista ja toiseksi vilkkain päivä oli perjantai (17 %). Saapuminen väheni sunnuntaista (11 %) torstaita (11 %) kohti.

Valtaosa (58 %) kävijöistä saapui alueelle klo 10 ja 16 välillä (taulukko 20). Kello 16 ja klo 22 välillä saapui puistoon yhteensä 36 % kävijöistä. Tutkimusvastauksista puolet kerättiin kello 14–18, mikä selittyy mm. päiväkävijöiden paluulla vesiltä.

Kuva 6. Koloveden kansallispuistoon saapuminen kuukausittain (n = 347).

Kuva 7. Koloveden kansallispuistoon saapuminen viikonpäivittäin (n = 347).

Taulukko 20. Koloveden kansallispuistoon saapuminen ja kyselyyn vastaaminen vuorokaudenajan mukaan.

Kellonaika	Saapumisaika		Vastausaika	
	kpl	%	kpl	%
8:00–9:59	7	2		
10:00–11:59	57	17	70	21
12:00–13:59	70	20	53	16
14:00–15:59	71	21	85	25
16:00–17:59	35	10	85	25
18:00–19:59	56	16	41	12
20:00–21:59	35	10	4	1
22:00–7:59	14	4		
Yhteensä	345	100	338	100

Koloveden kansallispuiston kävijöiltä tiedusteltiin, minkä sisääntulon kautta (kts. kuva 2, s. 10) he saapuivat kansallispuistoon. Enemmistö kävijöistä, kaksi kolmasosaa, saapui puistoon Kirkkorannan kautta (taulukko 21). Toiseksi yleisintä oli tulla Käköveden sisääntulon kautta. Muista sisääntuloreiteistä Nahkiaissalo, Kinkoselkä ja Pilppa olivat suosituimmat (taulukko 22).

Haastateltavilta kysyttiin myös, millä kulkuneuvolla he saapuivat alueelle. Koloveden kansallispuistoon pääsee käytännössä hyvin huonosti julkisilla kulkuvälineillä. Niinpä suurin osa (83 %) kävijöistä saapui kansallispuistoon henkilöautolla, autolla ja matkailuvaunulla tai matkailuautolla (taulukko 23). Kysymys aiheutti jonkin verran sekaannuksia, koska esimerkiksi Käköveden opastuspaikka ei vielä ole varsinaisen puiston alueella (kuva 2, s. 10). Niinpä vastaaja ei aina tiennyt, tuliko viimeisimmäksi kulkuneuvoksi ilmoittaa kanootti, jos hän oli saapunut autolla Käkövedelle ja sieltä kanootilla vaikkapa Pitkäsaaren telttailupaikkaan. Tämä on voinut nostaa vaihtoehdon ”kanootti, kajakki tai soutuvene” vastausprosenttia. Vastaukset on käsitelty niin, että mikäli lomakkeesta on saatu selville vastaajan saapuneen puistoon Käköveden tai Kirkkorannan kautta, viimeisimmäksi kulkuneuvoksi on valittu auto. Pilpan suunnasta tulevat on sisällytetty niihin, jotka ovat saapuneet alueelle kanootilla tai veneellä. Näin voitiin eritellä kävijöistä ne vastaajat, jotka olivat saapuneet puistoon vesitse. Heitä oli 9 % (taulukko 23).

Taulukossa 24 on esitetty kaikki kulkuneuvot, joita on käytetty matkustettaessa kotoa kansallispuistoon. Muina kulkuneuvoina alueelle saavuttaessa oli mainittu useimmin vene, bussi, pakettiauto ja lossi. Kolovedelle oli saavuttu myös matkanjärjestäjän kyydillä ja taksilla.

Taulukko 21. Koloveden kansallispuistoon saapuminen eri sisääntulojen kautta.

Sisääntulopaikka tai -reitti	kpl	%
Kirkkoranta	227	67
Käkövesi	46	14
Jokin muu, mikä?	66	19
Yhteensä	339	100

Taulukko 22. Saapuminen Koloveden kansallispuistoon jonkin muun sisääntulon kautta.

Sisääntulopaikka tai -reitti	kpl	% ¹	% ²
Heinävesi	4	6	1
Kinkoselkä	13	18	4
Mäntysalo	2	3	1
Nahkiaissalo	20	28	6
Pieni Kolovesi	3	4	1
Pilppa	13	18	4
Pitkäsaari	5	7	1
Ruokovesi	1	1	0
Ruunavesi	2	3	1
Säynämö	6	8	2
Vierunvuori	3	4	1
Yhteensä	72	100	21

¹ % kohtaan "muu sisääntulo" selitteen kirjoittaneista

² % kaikista kysymykseen vastanneista (n = 339)

Taulukko 23. Vastanneiden viimeisin kulkuneuvo heidän matkallaan Koloveden kansallispuistoon.

Viimeisin kulkuneuvo	kpl	%
Henkilöauto	265	79
Henkilöauto ja asuntovaunu tai matkailuauto	13	4
Linja-auto	3	1
Tilausbussi (ryhmämatka)	5	1
Kanootti, kajakki tai soutuvene	31	9
Taksi	1	0
Jokin muu	18	5
Yhteensä	336	100

Taulukko 24. Kaikki kulkuneuvot, joita vastanneet käyttivät matkalla kotoaan Koloveden kansallispuistoon. Matkaan on voitu käyttää useampaa kulkuneuvoa.

Kulkuneuvo	kpl	%
Henkilöauto	293	86
Henkilöauto ja asuntovaunu tai matkailuauto	13	4
Tilausbussi (ryhmämatka)	5	1
Juna	29	9
Lentokone	37	11
Kanootti, kajakki tai soutuvene	55	16
Jokin muu	32	9
Vastanneita yhteensä	341	

3.2.6 Kävijöiden rahankäyttö ja sen paikallistaloudelliset vaikutukset

Rahankäyttöä oli arvioinut tutkimuksessa 337 vastaajaa, joista 227 ilmoitti käyttäneensä rahaa erilaisiin menoihin Koloveden kansallispuistossa ja sen lähialueella. Kävijöiden rahankäytön ja sen paikallistaloudellisten vaikutusten arvioimiseksi vastaajia pyydettiin arvioimaan kulut, jotka liittyivät tähän käyntiin Koloveden kansallispuistossa. Paikallistaloudellisten vaikutusten laskenta perustuu vuoden 2011 käyntimäärään, joka oli 7 959 käyntiä.

Vastaajat arvioivat kuluttaneensa käynnillään keskimäärin 87 euroa (taulukko 25). Puistossa tai sen lähialueella (liite 4) yöpyneet arvioivat kuluttaneensa käynnillään keskimäärin 94 euroa ja päiväkävijät 16 euroa. Keskimäärin eniten, 146 €, käynnillään kuluttivat ulkomaiset matkailijat, jotka myös majoittuivat kansallispuistossa tai sen lähialueella, ja vähiten lähialueelta saapuneet päiväkävijät (9 €).

Rahankäyttöä selvittänyt kysymys saattoi tuntua vaivalloiselta vastata. On todennäköistä, että kaikki vastaajat eivät ole perusteellisesti eritelleet kansallispuiston lähialueella käyttämiään rahamääriä. Joissakin tapauksissa arviointi tuntui hankalalta, koska vastaaja oli maksanut kointäsumman pakettimatkasta, joka sisälsi varustevuokrat, matkat ja jopa ruoan. Tällaisessa tapauksessa kuluja oli vaikea eritellä, ja koko summalle ei ollut tarjottu vastausriviä. Vastauksia tallennettaessa tällaiset kulut sisällytettiin ohjelmopalvelujen menolajiin. Useassa lomakkeessa vastaaja oli merkinnyt käyttäneensä rahaa, mutta ei ollut merkinnyt kuluja eri menolajeihin. Samoin vastauksissa oli niitä, joissa kulut oli eritelty, mutta vastaaja ei ollut ilmoittanut, olivatko kyseessä henkilökohtaiset vai seurueen yhteiset kulut. Jos kululajien erittely on vastaajasta tuntunut hankalalta, kysymys on ollut helppo ohittaa laittamalla rasti kohtaan ”en ole käyttänyt rahaa”. Yhtä kaikki, annetut vastaukset antavat mahdollisuuden tehdä päätelmiä paikallistaloudellisista vaikutuksista. Niiden arvioinnissa käytettyjä käsitteitä on määritelty taulukossa 26.

Taulukko 25. Koloveden kansallispuiston kävijöiden keskimääräinen rahankäyttö (sis. ALV) käyntikertaa kohden matkailijaryhmittäin kansallispuistossa ja sen lähialueella.

	Kaikki	Majoittujat	Päiväkävijät
Kaikki kävijät	n = 337	n = 307	n = 30
Keskimääräinen kulutus (€)	87	94	16
Kotimaiset matkailijat	n = 201	n = 188	n = 13
Keskimääräinen kulutus (€)	70	73	27
Ulkomaiset matkailijat	n = 98	n = 97	n = 1
Keskimääräinen kulutus (€)	144	146	-*
Lähialueen asukkaat	n = 28	n = 14	n = 14
Keskimääräinen kulutus (€)	27	45	9

* Havaintojen määrä (n) < 10, jolloin rahankäyttöä ei arvion epäluotettavuuden vuoksi ilmoiteta.

Taulukko 26. Paikallistaloudellisten vaikutusten arviointiin liittyviä käsitteitä ja niiden määritelmiä.

Käsite	Määritelmä
Kokonaistulovaikutukset	Kävijöiden rahankäytöstä lähialueelle syntyvät välittömät ja välilliset tulovaikutukset.
Kokonaistyöllisyysvaikutukset	Kävijöiden rahankäytöstä lähialueelle syntyvät välittömät ja välilliset henkilötövuodet.
Kotimaiset matkailijat	Kohteen lähialueen ulkopuolelta Suomesta tulevat kävijät.
Paikalliset kävijät	Lähialueella asuvat kävijät.
Majoittujat	Kohteessa tai sen lähialueella vähintään yhden yön majoittuneet kävijät.
Päiväkävijät	Kävijät, jotka eivät ole yöpyneet kohteessa tai sen lähialueella.
Välittömät vaikutukset	Kävijöiden rahankäytöstä aiheutuvat välittömät tulo- ja työllisyysvaikutukset lähialueen yrityksissä.
Välilliset vaikutukset	Välittömät vaikutukset kertautuvat välillisiksi vaikutuksiksi, kun välitöntä tuloa saavat yritykset ostavat muilta lähialueen yrityksiltä tuotteita ja palveluita sekä maksavat tuloa työntekijöille, jotka käyttävät tulonsa tuotteiden ja palveluksien ostoon lähialueella. Osa välillisistä vaikutuksista vuotaa alueen ulkopuolelle.

Koloveden kansallispuiston kävijöiden paikallistaloudelliset kokonaisvaikutukset olivat vuoden 2011 käyntimäärällä laskettuina noin 739 000 euroa ja työllisyysvaikutukset noin 9 henkilötövuotta (taulukko 27). Nämä luvut kuvaavat kävijöiden rahankäytöstä alueelle muodostuvia välillisiä ja välittömiä rahavirtoja sekä niihin kytkeytyviä työllisyysvaikutuksia.

Koloveden kävijät käyttävät keskimäärin eniten rahaa taulukon 27 ”muihin” menoihin, joihin kuuluvat esimerkiksi kalastusluvat ja varustevuokrat. Toiseksi eniten rahaa kuluu ruoka- ja vähittäiskauppaostoksiin. Majoituspalveluihin käytetään rahaa kolmanneksi eniten. Majoituspalveluihin ja muihin menoihin käytetyt eurot tuottavat eniten henkilötövuosia lähialueen yrityksiin. Tämä selittyy palvelualojen työllistävämällä vaikutuksella. Palvelualojen tulovaikutus kohdistuu vahvimmin nimenomaan lähialueelle.

Taulukko 27. Koloveden kansallispuiston kävijöiden rahankäyttö ja paikallistaloudelliset vaikutukset menolajeittain Koloveden kansallispuistossa ja sen lähialueella vuonna 2011 (n = 337).

Menolaji	Keskimääräinen rahankäyttö (€, sis. ALV)	Tulovaikutus (€, ilman ALV)	% tulo-vaikutuksista	Työllisyysvaikutus (htv)
Huoltamo-ostokset ¹	10,71	5 249	1	0
Paikallisliikenne ²	2,81	20 326	5	0
Ruoka- ja muut vähittäiskauppaostokset	21,47	49 062	12	1
Kahvila ja ravintola	6,69	46 335	11	1
Majoittuminen	14,28	103 450	24	2
Ohjelmapalvelut ³	7,03	50 914	12	1
Muut menot ⁴	23,99	147 042	35	2
Välittömät vaikutukset yhteensä		422 377	100	7
Välilliset vaikutukset		316 639		2
Kokonaisvaikutukset		739 016		9

¹ Polttoaine- ja muut huoltamo-ostokset

² Paikallismatkojen, kuten bussi- ja taksimatkojen kustannukset

³ Ohjelma- ja virkistyspalvelut, esim. opastetut retket, pääsymaksut tilaisuuksiin ja näyttelyihin

⁴ Muut menot, esim. kalastus-, metsästys- tai kelkkailuluvat, varusteiden ja välineiden vuokrat

Matkakohteen tärkeyden mukaan tarkastellen suurimman taloudellisen kokonaisvaikutuksen tuottavat ne kävijät, joille Koloveden kansallispuisto on yksi monista kohteista kyseisellä matkalla (taulukko 28). Näiden kävijöiden taloudelliset kokonaisvaikutukset ovat noin 382 000 euroa, kun taas Koloveden tärkeimmäksi matkakohteeksi valinneiden taloudelliset kokonaisvaikutukset ovat hieman vähemmän, noin 344 000 euroa. Molempien kävijäryhmien työllistävä vaikutus on neljä henkilötyövuotta.

Ulkomaiset matkailijat tuottavat euromääräisesti suurimman tulovaikutuksen (taulukko 29). He käyttävät käyntiä kohti eniten rahaa. Ulkomaisten matkailijoiden rahankäytön kokonaistulovaikutukset ovat yli puolet kaikista kävijöiden tulovaikutuksista, vaikka kävijäryhmä muodostaa vain vajaan kolmasosan vastanneista.

Majoittumiseen satsasivat eniten kotimaan matkailijat, muihin menoihin, kuten varusteiden vuokraukseen ja kalastuslupiin, käyttivät ulkomaiset matkailijat eniten rahaa. Majoittujat tuottavat selvästi suuremman kokonaistulovaikutuksen kuin päiväkävijät (taulukko 30).

Taulukko 28. Kävijöiden paikallistaloudelliset vaikutukset Kolovedellä kohteen tärkeyden mukaan vuonna 2011.

Menolaji	Tärkein kohde n = 209		Yksi monista kohteista n = 113		Ennalta suunnittelematon n = 11		Yhteensä n = 333	
	Tulo- vaikutus (€, ilman ALV)	Työllis- vaikutus (htv)	Tulo- vaikutus (€, ilman ALV)	Työllis- vaikutus (htv)	Tulo- vaikutus (€, ilman ALV)	Työllis- vaikutus (htv)	Tulo- vaikutus (€, ilman ALV)	Työllis- vaikutus (htv)
Huoltamo-ostokset ¹	2 493	0,0	2 359	0,0	206	0,0	4 833	0,1
Paikallisliikenne ²	9 760	0,1	7 856	0,1	0	0,0	16 735	0,2
Ruoka- ja muut vähittäiskauppaostokset	21 766	0,4	22 974	0,4	834	0,0	43 611	0,7
Kahvila ja ravintola	17 132	0,3	26 444	0,5	536	0,0	42 567	0,8
Majoittuminen	37 797	0,7	58 822	1,1	653	0,0	93 863	1,7
Ohjelmapalvelut ³	23 903	0,3	25 130	0,3	0	0,0	46 877	0,5
Muut menot ⁴	83 666	1,3	55 080	0,9	0	0,0	131 198	2,1
Välittömät vaikutukset yhteensä	196 518	3	218 365	3	2 450	0	417 333	7
Väliilliset vaikutukset	147 491	1	163 701	1	1 811	0	313 004	2
Kokonaisvaikutukset⁵	344 010	4	382 066	4	4 262	0	730 337	8

¹ Polttoaine- ja muut huoltamo-ostokset

² Paikallismatkojen, kuten bussi- ja taksimatkojen kustannukset

³ Ohjelma- ja virkistyspalvelut, esim. opastetut retket, pääsymaksut tilaisuuksiin ja näyttelyihin

⁴ Muut menot, esim. kalastus-, metsästys- tai kelkkailuluvat, varusteiden ja välineiden vuokrat

⁵ Tarkasteltaessa vaikutuksia kävijäsegmenteittäin kokonaisvaikutukset vaihtelevat verrattuna segmenttoimattomaan aineistoon. Tämä johtuu käytettävissä olevien vastausten määrän vaihtelusta.

Taulukko 29. Koloveden kansallispuiston kävijöiden paikallistaloudelliset vaikutukset matkailijaryhmittäin vuonna 2011.

Menolaji	Kotimaan matkailijat n = 201		Ulkomaiset matkailijat n = 98		Lähialueen asukkaat n = 28		Yhteensä n = 327	
	Tulo- vaikutus (€, ilman ALV)	Työllis- syys- vaikutus (htv)	Tulo- vaikutus (€, ilman ALV)	Työllis- syys- vaikutus (htv)	Tulo- vaikutus (€, ilman ALV)	Työllis- syys- vaikutus (htv)	Tulo- vaikutus (€, ilman ALV)	Työllis- syys- vaikutus (htv)
Huoltamo-ostokset ¹	3 888	0,1	1 015	0,0	319	0,0	5 221	0,1
Paikallisliikenne ²	709	0,0	20 183	0,2	0	0,0	20 892	0,2
Ruoka- ja muut vähittäiskauppaostokset	20 638	0,3	27 072	0,4	2 258	0,0	49 968	0,8
Kahvila ja ravintola	31 147	0,6	14 774	0,3	561	0,0	46 482	0,8
Majoittuminen	69 595	1,3	36 132	0,7	831	0,0	106 558	1,9
Ohjelmalvelut ³	5 537	0,1	46 546	0,5	0	0,0	52 083	0,5
Muut menot ⁴	68 732	1,1	79 645	1,3	3 116	0,0	151 492	2,4
Välittömät vaikutukset yhteensä	200 246	3	225 366	3	7 084	0	432 696	7
Väilliset vaikutukset	156 322	1	162 758	1	5 364	0	324 443	2
Kokonaisvaikutukset⁵	356 568	4	388 124	4	12 448	0	757 139	9

¹ Polttoaine- ja muut huoltamo-ostokset

² Paikallismatkojen, kuten bussi- ja taksimatkojen kustannukset

³ Ohjelma- ja virkistyspalvelut, esim. opastetut retket, pääsymaksut tilaisuuksiin ja näyttelyihin

⁴ Muut menot, esim. kalastus-, metsästys- tai kelkkailuluvat, varusteiden ja välineiden vuokrat

⁵ Tarkasteltaessa vaikutuksia kävijäsegmenteittäin kokonaisvaikutukset vaihtelevat verrattuna segmenttoimattomaan aineistoon. Tämä johtuu käytettävissä olevien vastausten määrän vaihtelusta.

Taulukko 30. Päiväkävijöiden ja majoittujien paikallistaloudelliset vaikutukset Koloveden kansallispuistossa ja lähialueella vuonna 2011.

Menolaji	Päiväkävijät n = 30		Majoittujat n = 307		Yhteensä n = 337	
	Tulo- vaikutus (€, ilman ALV)	Työllisyys- vaikutus (htv)	Tulo- vaikutus (€, ilman ALV)	Työllisyys- vaikutus (htv)	Tulo- vaikutus (€, ilman ALV)	Työllisyys- vaikutus (htv)
Huoltamo-ostokset ¹	148	0,0	5 101	0,1	5 249	0,1
Paikallisliikenne ²	0	0,0	20 326	0,2	20 326	0,2
Ruoka- ja muut vähittäiskauppaostokset	915	0,0	48 146	0,8	49 062	0,8
Kahvila ja ravintola	873	0,0	45 462	0,8	46 335	0,8
Majoittuminen	3 439	0,1	100 011	1,8	103 450	1,9
Ohjelmalvelut ³	0	0,0	50 914	0,5	50 914	0,5
Muut menot ⁴	855	0,0	146 188	2,3	147 042	2,3
Välittömät vaikutukset yhteensä	6 230	0	416 147	7	422 377	7
Väilliset vaikutukset	4 854	0	311 785	2	316 639	2
Kokonaisvaikutukset⁵	11 084	0	727 932	8	739 016	9

¹ Polttoaine- ja muut huoltamo-ostokset

² Paikallismatkojen, kuten bussi- ja taksimatkojen kustannukset

³ Ohjelma- ja virkistyspalvelut, esim. opastetut retket, pääsymaksut tilaisuuksiin ja näyttelyihin

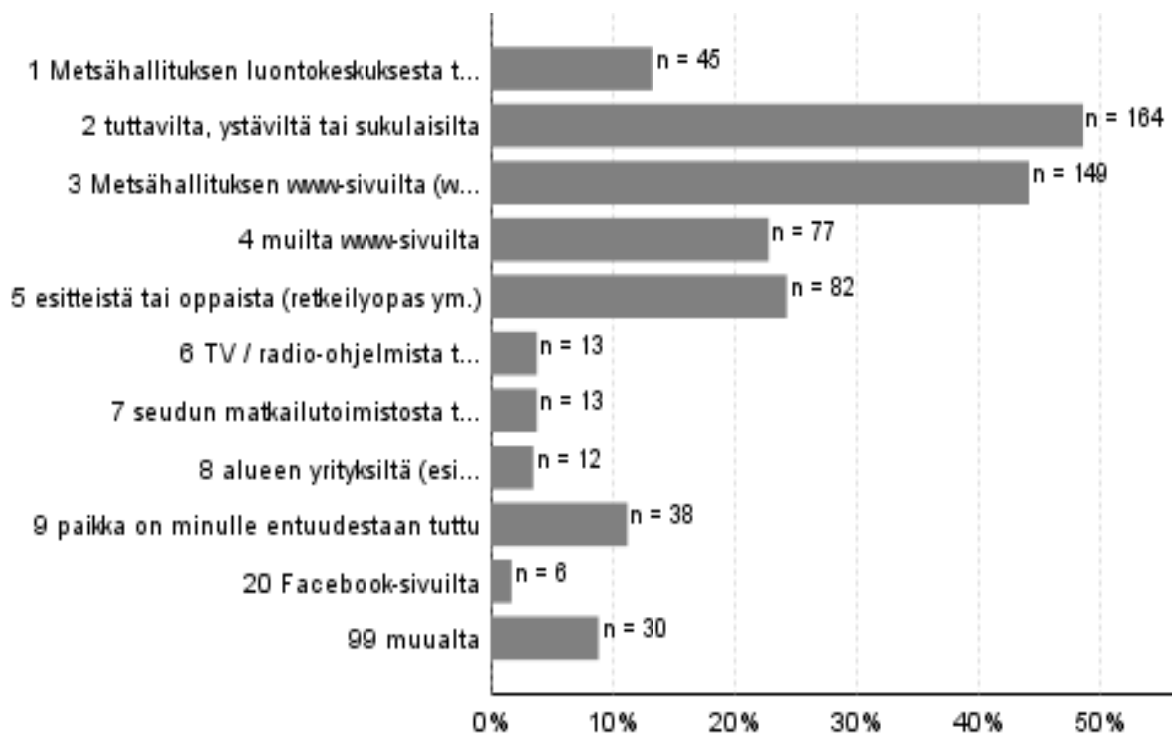
⁴ Muut menot, esim. kalastus-, metsästys- tai kelkkailuluvat, varusteiden ja välineiden vuokrat

⁵ Tarkasteltaessa vaikutuksia kävijäsegmenteittäin kokonaisvaikutukset vaihtelevat verrattuna segmenttoimattomaan aineistoon. Tämä johtuu käytettävissä olevien vastausten määrän vaihtelusta.

3.2.7 Tietolähde

Internet on vastanneiden tärkein tiedonlähde etsittäessä tietoa Koloveden kansallispuistosta. Kaikkiaan kaksi kolmasosaa vastaajista oli saanut tietoa eri www-sivustoilta (kuva 8). Tämän jälkeen tärkein tietolähde olivat ystävät, tuttavat ja sukulaiset (49 %).

Syvempi analyysi osoittaa, että ulkomaiset kävijät olivat saaneet tietoa etenkin muilta www-sivuilta (23 %), tuttavilta ja ystäviltä (20 %) sekä esitteistä ja oppaista (18 %). Vain 10 % ulkomaalaisista oli hakenut tietoa Metsähallituksen verkkopalvelusta. Molemmat ryhmät olivat löytäneet huonosti seudun matkailupalveluun ja alueen yritysten opastettavaksi. Varsin niukasti oli saatu tietoa myös tv- ja radio-ohjelmista sekä Facebookin kautta. Vastanneiden muut tietolähteet on lueteltu taulukossa 31.

Kuva 8. Vastanneiden tietolähteet (n = 338).

Taulukko 31. Vastanneiden muut tietolähteet.

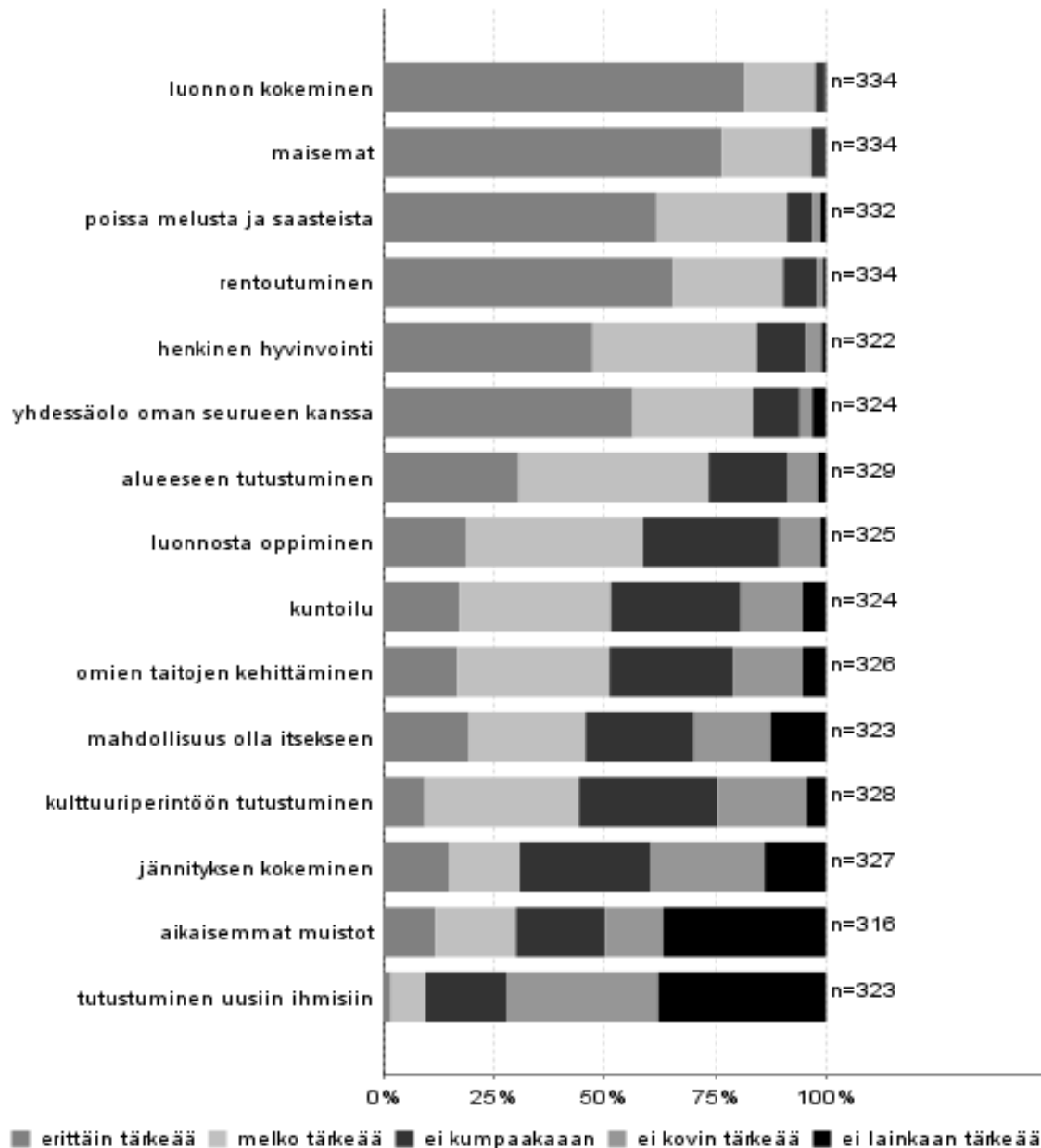
Tietolähde	kpl
Etelä-Suomen melontareiteistä kertova kirja Saksassa	1
Aviomieheltä	1
Books (kirjoista)	1
Bücher in Germany (saksalaisista kirjoista)	1
Finlandia Reisen Switzerland	1
Fin-Outdoor Holland	1
Fin-outdoor.nl	1
Fintouring	1
Google Earth	1
Google Maps/Earth	1
Husband (aviomies)	1
Joensuun Ladun nettisivuilta/melontaretki	1
Kansallispuisto-opas, retkeilykirjallisuus	2
Lonely planet guide	1
Maantiekartta	3
Matkakumppaniltani	1
Oskari	1
Outside map in Enonkoski	1
Reisebüro (matkatoimisto)	2
Reisebüro Glur	3
Reiseführer, Bücher (matkanjohtaja, kirjat)	1
Sanomalehti Karjalainen juttu oli joskus 1990-luvun alussa	1
Suomen Luonto -lehti	1
Työnantajalta	1
Vom Besuch in Linnansaari (Linnansaaren-käynniltä)	1
Yhteensä	31

3.3 Kävijättyytyväisyys

3.3.1 Käynnin tarkoitus

Merkittävimmät motiivit Koloveden kansallispuistossa virkistäytymiselle olivat luonnon kokeminen, maisemat, pääsy pois melusta ja saasteista, rentoutuminen ja henkinen hyvinvointi (kuva 9).

Yhdessäolo oman seurueen kanssa oli tärkeämpää kuin mahdollisuus olla itsekseen. Toisaalta tutustuminen uusiin ihmisiin oli vähiten tärkeää. Kansallispuistoon tullaan erakoitumaan yhdessä.

Kuva 9. Vastanneiden syyt Koloveden kansallispuistossa vierailuun.

3.3.2 Kävijöiden mielipiteet alueesta, palveluista ja ympäristön laadusta

Kävijätutkimukseen vastanneet arvioivat käyttämiensä palveluiden, rakenteiden ja ympäristön laadun pääsääntöisesti hyväksi (kuva 10). Ympäristötekijöistä kävijät arvostivat Koloveden kansallispuistossa eniten yleistä siisteyttä, jota arvioi erinomaiseksi 93 % vastaajista. Maiseman vaihtelevuus ja yleinen turvallisuus olivat seuraavina.

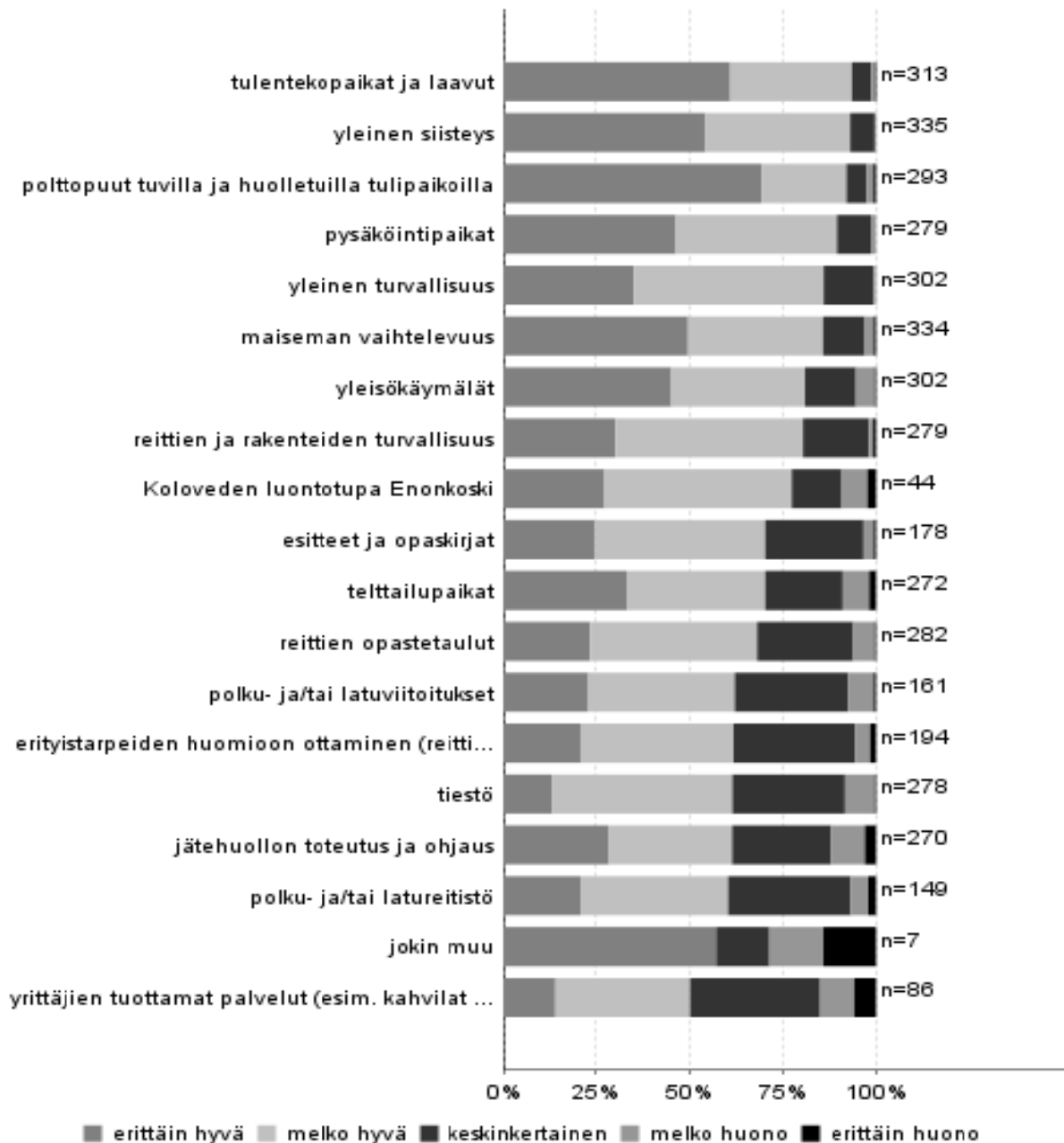
Käytetyimpiä palveluita olivat tulentekopaikat (91 % vastanneista), yleisökäymälät (88 %), polttopuut (85 %), reittien opastetaulut (82 %) sekä tiestö ja pysäköintipaikat (81 % kumpikin). Vähiten vastaajat ilmoittivat käyttäneensä Koloveden luontotupaa (13 %) ja yrittäjien tuottamia palveluita (25 %).

Tyytyväisimpiä kävijät olivat polttopuuhuoltoon, tulentekopaikkoihin ja laavuun, pysäköintipaikkoihin ja yleisökäymälöihin (kuva 10). Niiden laadun arvioitiin olevan keskimäärin 4,6–4,2 asteikolla 1–5, jossa 5 tarkoittaa erittäin hyvää ja 1 erittäin huonoa. Erittäin hyvänä tai melko hyvänä piti polttopuuhuoltoa 94 % ja tulentekopaikkoja 92 % vastanneista. Samoin pysäköintipaikoille antoi hyvän arvosanan 89 % vastanneista ja yleisökäymälöille 81 % vastanneista. Vähintään 70 % vastanneista piti myös telttailupaikkoja sekä esitteitä ja opaskirjoja hyvinä tai melko hyvinä.

Palveluista heikoimman arvostelun saivat yrittäjien tuottamat palvelut sekä jätehuollon toteutus ja ohjaus (kuva 10). Yrittäjien palveluita käyttäneistä 50 % oli antanut niistä hyvän arvosanan ja 15 % huonon. Kokonaisarvosanaksi muodostuu siten keskinkertainen. Yritysten osalta moitteet kohdistuivat todennäköisesti palveluvalikoiman ja vuokrattavien varusteiden laatuun (ks. vapaamuotoiset palautteet, liite 8). Kohdassa ”jokin muu” (kuva 10) oli toivottu esimerkiksi venekuljetuksia saarille ja lisää ostosmahdollisuuksia. Jätehuoltoa oli arvioinut hyväksi 61 % ja huonoksi 12 % vastaajista. Osa vastaajista piti hyvänä, että kävijöiden odotetaan vievän omat roskansa pois alueelta, toiset taas kaipasivat roskiksia kansallispuiston opastuspaikkoihin. Ainakin yksi haastattelijan tapaama ulkomainen kävijä oli epätietoinen siitä, mihin roskat sitten oikeastaan on lupa jättää.

Palvelujen kokonaismäärälle Koloveden kansallispuiston kävijät antoivat arvosanan 4,3 asteikolla 1–5 (taulukko 32). Palveluiden määrään oli 95 % vastaajista erittäin tai melko tyytyväisiä. Tarkemmassa tarkastelussa parhaiten kävijöiden tarpeita vastasi alueen tiestön määrä, jota piti sopivana 94 % vastaajista (taulukko 33). Pysäköintipaikkojen määrää piti sopivana 91 % ja Koloveden luontotuvan palvelujen määrää 90 % vastaajista. Lähelle arvosanojen keskiarvoa 2 (asteikko: 1 = liian pieni, 2 = sopiva, 3 = liian suuri määrä) pääsivät myös yleisökäymälät, tulentekopaikat ja laavut sekä polku- ja latuviitoitukset.

Vastaajista 29 % toivoi lisäystä polku- ja latureitistöön ja 28 % toivoi mittavampaa jätehuollon ohjausta ja toteutusta (taulukko 33). Vastanneista vajaa kolmasosa oli arvioinut yritysten palveluiden määrää ja heidän joukostaan 21 %:lle näiden palveluiden määrä oli liian pieni. Pääosa (75 %) oli tyytyväisiä yrittäjien palvelutarjonnan määrään. Kaikkiaan oltiin tyytymättömiä telttailupaikkojen määrään: vastaajista 43 % oli sitä mieltä, että telttailupaikkoja on liian vähän. Tästä on viitteitä myös avoimissa vastauksissa.

Kuva 10. Vastanneiden mielipiteet Koloveden kansallispuistossa käyttämiensä palveluiden laadusta.

Taulukko 32. Vastanneiden tyytyväisyys Koloveden kansallispuiston palvelujen määrään kokonaisuudessaan. Arviointi: 1 = erittäin tyytymätön, ... 5 = erittäin tyytyväinen.

	Arvioinut		Arviointi, %					Keski-arvo
	n	%	Erittäin tyytymätön	Melko tyytymätön	Ei kumpikaan	Melko tyytyväinen	Erittäin tyytyväinen	
Tyytyväisyys palveluiden määrään kokonaisuudessaan	331	95	0	0	8	52	40	4,3

Taulukko 33. Mielipiteet Koloveden kansallispuiston palvelujen määrästä. Arviointi: 1 = liian pieni, 2 = sopiva, 3 = liian suuri.

Palvelu	Arvioinut		Arviointi, %			En osaa sanoa		Keski-arvo	Keskihajonta
	n	%	liian pieni	sopiva	liian suuri	n	%		
Pysäköintipaikat	218	72	7	91	2	62	20	1,94	0,30
Tiestö	201	66	4	94	2	68	22	1,99	0,25
Reittien opastetaulut	217	71	18	78	4	58	19	1,85	0,45
Polku- ja/tai latureitistö	124	41	29	68	3	122	40	1,74	0,51
Polku- ja/tai latuviitoitukset	125	41	14	80	6	124	41	1,91	0,44
Tulentekopaikat ja laavut	251	83	15	77	8	29	10	1,93	0,48
Polttopuut tuvilla ja huolletuilla tulpapaikoilla	240	79	5	86	10	39	13	2,05	0,37
Yleisökäymälät	254	84	9	85	5	31	10	1,96	0,38
Jätehuollon toteutus ja ohjaus	222	73	28	68	3	54	18	1,75	0,50
Eryytistarpeiden huomioon ottaminen (reittien kuljettavuus, turvallisuus, opasteet yms.)	145	48	13	86	1	108	36	1,88	0,35
Telttailupaikat	238	78	43	53	5	50	16	1,62	0,57
Esitteet ja opaskirjat	141	46	13	85	2	112	37	1,89	0,37
Yrittäjien tuottamat palvelut (esim. kahvilat ja ohjelmalvelut)	84	28	21	75	4	169	56	1,82	0,47
Reittien ja rakenteiden turvallisuus	0	0	0	0	0	3	1		
Yleinen turvallisuus	0	0	0	0	0	3	1		
Yleinen siisteys	0	0	0	0	0	2	1		
Maiseman vaihtelevuus	0	0	0	0	0	2	1		
Koloveden luontotupa Enonkoski	41	13	5	90	5	198	65	2,00	0,32
Jokin muu	5	2	40	40	20	0	0	1,80	0,84
Vastanneita yhteensä	304								

3.3.3 Kävijöiden odotusten toteutuminen

Kävijöiden ennako-odotukset Koloveden kansallispuiston luonnonympäristöstä, harrastusmahdollisuuksista, reiteistä ja rakenteista täyttyivät erittäin hyvin (taulukko 34). Kävijät arvioivat odotusten toteutumista asteikolla yhdestä viiteen (1 = toteutui erittäin huonosti, ... 5 = toteutui erittäin hyvin).

Parhaiten odotukset täytti luonnonympäristö, jonka vastaavuus odotuksiin sai keskiarvon 4,73. Hieman heikommin odotuksia vastasivat reitit ja rakenteet, joiden kohdalla odotusten täyttymisen arvioi melko huonoksi 2 % ja keskinkertaiseksi 11 % vastaajista. Harrastusmahdollisuuksienkin vastaavuus odotuksiin sai kuitenkin keskiarvon 4,29. Mihinkään kohtaan ei annettu vastausta ”erittäin huonosti”.

Taulukko 34. Vastanneiden ennako-odotusten täyttyminen Koloveden kansallispuistossa. Arviointi: 1 = erittäin huonosti, ... 5 = erittäin hyvin.

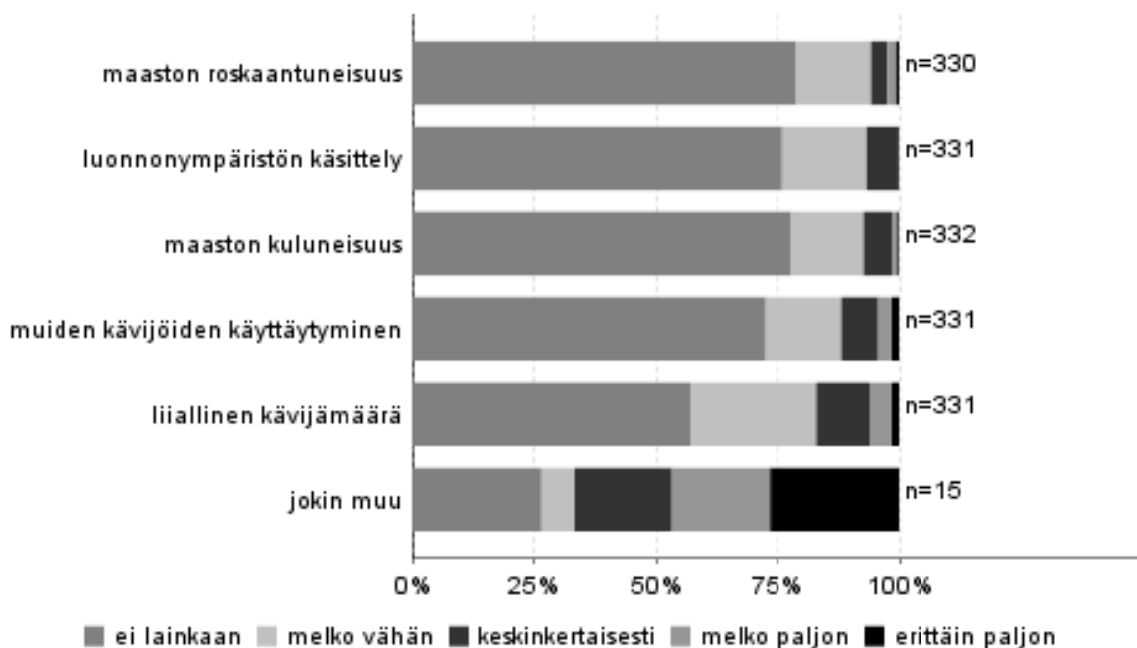
	Vastanneita		Arviointi, %					Keski-arvo	Keskihajonta
	n	%	erittäin huonosti	melko huonosti	keskinkertaisesti	melko hyvin	erittäin hyvin		
Luonnonympäristö	342	100	0	0	1	23	75	4,73	0,50
Harrastusmahdollisuudet	330	96	0	0	9	40	51	4,41	0,66
Reitit ja rakenteet	332	97	0	2	11	41	45	4,29	0,77
Yhteensä	342								

3.3.4 Vastanneiden käyntiä häirinneet tekijät

Vastaajia pyydettiin arvioimaan, oliko heitä häirinnyt jokin tekijä heidän käynnillään Koloveden kansallispuistossa. Mielenpidettä kysyttiin maaston kuluneisuudesta ja roskaantuneisuudesta, luonnonympäristön käsittelystä, liiallisesta kävijämäärästä ja muiden kävijöiden käyttäytymisestä. Näiden lisäksi oli mahdollista ilmoittaa ja arvioida käyntiä häirinneitä muita tekijöitä. Arviointi suoritettiin asteikolla yhdestä viiteen (1 = häiritsi erittäin paljon, ... 5 = ei häirinnyt lainkaan).

Pääsääntöisesti vastaajat eivät kokeneet häiriötä vieraillessaan Koloveden kansallispuistossa (kuva 11). Voimakkaimmin kävijöitä häiritsivät liiallinen kävijämäärä ja muiden kävijöiden käyttäytyminen, jotka 2 % vastaajista arvioi erittäin häiritseviksi. Arvioinnin keskiarvo näidenkin tekijöiden kohdalla on yli 4,3. Vähiten häiritseväksi vastaajat kokivat maaston roskaantuneisuuden. Vain kolme prosenttia vastaajista koki roskaantuneisuuden häirinneen erittäin tai melko paljon ja 79 % ei kokenut sitä lainkaan häiritseväksi. Lähestulkoon yhtä vähän vastaajia häiritsi maaston kuluneisuus.

Noin 4 % vastaajista oli kokenut häiritsevänä jonkin muun tekijän kuin edellä mainitut (taulukko 35). Neljä kertaa oli muissa tekijöissä mainittu moottoriveneet. Ohituspaikkojen puute, liikuntaesteisten vähäiset palvelut, Lapinniemellä tapahtunut metsänhakuu, kalakilpailu, kartan vanhentuneet tiedot ja koiran haukku ansaitsivat kukin yhden maininnan. Kulttuurien kohtaamiseltakaan ei ollut välttytty: yksi kotimainen kävijä oli kokenut saksalaiset kävijät häiritseviksi, mutta myös yhtä ulkomaista kävijää oli häirinnyt suomalaiset miespuoliset kävijät, ”Finland guys”.

Kuva 11. Vastanneita häirinneet tekijät Koloveden kansallispuistossa.

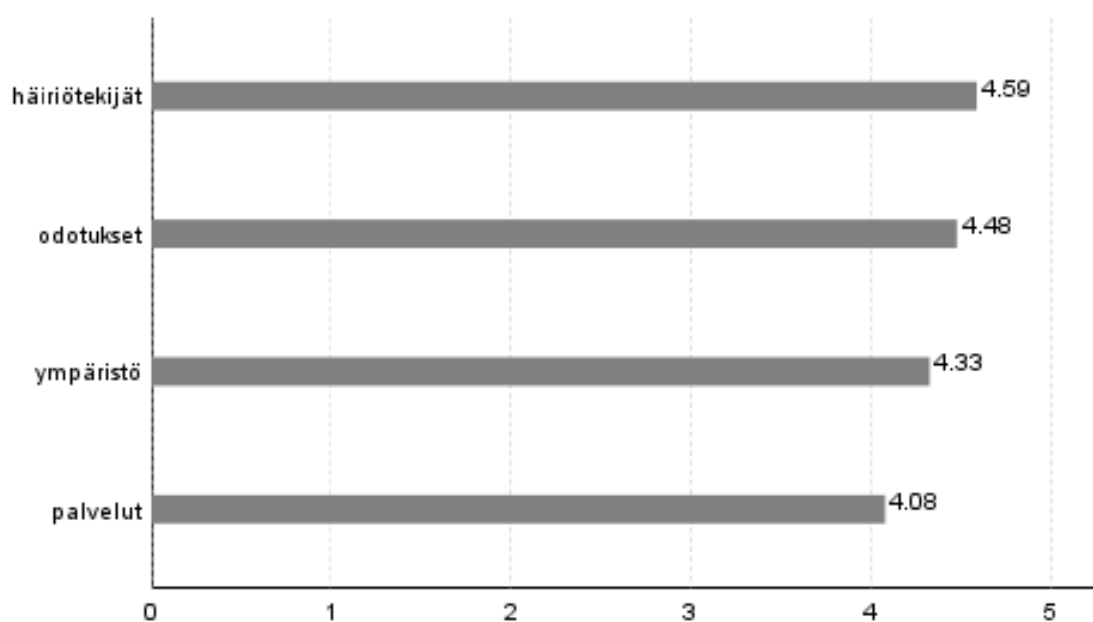
Taulukko 35. Muut vastanneita häirinneet tekijät.

Häiriö	kpl
Finland guys	1
Kalakilpailu	1
Kartta joka ei ollut ajan tasalla	1
Koiran haukku	1
Liikuntaesteisten palvelut vähäisiä	1
Moottoriveneet / motorised boats	3
Mäkäräiset	1
Ohituspaikkojen puute	1
Paarmat	1
Puita hakattu Lapiniemellä	1
Saksalaiset	1
Väylillä pohjoisessa kovavauhtiset suuret moottoriveneet	1
Yhteensä	14

3.3.5 Kävijätyytyväisyysindeksi

Koloveden kansallispuiston valtakunnallisesti vertailukelpoinen kävijätyytyväisyysindeksi oli 4,30 asteikolla 1–5. Indeksillä on käyttökelvoinen valtakunnallisissa vertailuissa ja kuvaa karkealla tasolla kävijöiden yleistä tyytyväisyyttä kyseiseen käyntiin kansallispuistossa.

Kävijätyytyväisyysindeksi on laskettu seuraavien osa-tekijöiden keskiarvona: mielipiteet palveluista ja ympäristön laadusta, ennako-odotusten toteutuminen ja käyntiä häirinneet tekijät. Palveluissa oli kävijöiden mielestä eniten kehittämisen varaa, mutta kansallispuisto sai kaikista kävijätyytyväisyyden osa-tekijöistä arvosanaksi yli 4, joten kävijät olivat kohtuullisen tyytyväisiä (kuva 12 ja taulukko 36).

Kuva 12. Kävijätyytyväisyyteen liittyvien osatekijöiden keskiarvot (1 = erittäin huono, ... 5 = erittäin hyvä) Koloveden kansallispuistossa.

Taulukko 36. Kävijäytyvyisyyden osatekijöiden keskiarvot ja kävijäytyvyisyysindeksi Koloveden kansallispuistossa. Arviointi: 1 = erittäin huono, ... 5 = erittäin hyvä.

Palvelut		Ympäristö		Odotukset		Häiriötekijät	
Pysäköintipaikat	4,34	Yleinen turvallisuus	4,20	Luonnonympäristö	4,73	Maaston kuluneisuus	4,69
Tiestö	3,66	Yleinen siisteys	4,47	Harrastusmahdollisuudet	4,41	Maaston roskaantuneisuus	4,70
Reittien opastetaulut	3,85	Maiseman vaihtelevuus	4,31	Reitit ja rakenteet	4,29	Luonnonympäristön käsittely	4,69
Polku- ja/tai latureitistö	3,72					Liiallinen kävijämäärä	4,33
Polku- ja/tai latuviitoitukset	3,77					Muiden kävijöiden käyttäytyminen	4,55
Tulentekopaikat ja laavut	4,53						
Polttopuut tuvilla ja huollatuilla tulipaikoilla	4,58						
Yleisökäymälät	4,20						
Jätehuollon toteutus ja ohjaus	3,74						
Erityistarpeiden huomioon ottaminen (reittien kuljettaavuus, turvallisuus, opasteet yms.)	3,76						
Telttailupaikat	3,93						
Esitteet ja opaskirjat	3,91						
Yrittäjien tuottamat palvelut (esim. kahvilat ja ohjelmapalvelut)	3,43						
Reittien ja rakenteiden turvallisuus	4,08						
Palveluiden määrä	4,32						
Aluekohtainen keskiarvo	4,06		4,33		4,48		4,59
Vertailukelpoinen keskiarvo	4,08		4,33		4,48		4,59
Aluekohtainen kävijäytyvyisyysindeksi						4,27	
Valtakunnallisesti vertailukelpoinen kävijäytyvyisyysindeksi						4,30	

3.4 Vapaamuotoiset ajatukset

Kyselylomakkeen lopussa vastaajalla oli mahdollisuus esittää vapaamuotoisesti muita ajatuksiaan. Vapaamuotoista palautetta antoi 121 henkilöä (35 % vastaajista). Palautteesta 39 % oli Koloveden kansallispuistoa, sen luontoa ja palveluja koskevia kiitoksia tai kehuja. Selviä moitteita vapaamuotoisista palautteista oli 23 %. Palveluja ja rakenteita koskevia kehittämissuhteita antoi 29 % vastaajista. Loput palautteet olivat kävijöiden tiedusteluja ja muita ajatuksia mm. alueen käytöstä ja retkeilykokemuksista. Vapaamuotoiset palautteet ovat luokiteltuina liitteessä 8.

Vastaajat kehuivat Koloveden kansallispuiston kauneutta ja puhtautta, upeita maisemia ja luonnon rauhaa. Vastaajat pitivät arvossa puiston mallikelpoista huoltoa ja ylläpitoa, hyväkuntoisia ja käytännöllisiä tulipaikkoja, lasten kanssa rantautumista helpottavia kanoottilaitureita, moottoriveneilykieltoa, telttapaikkoja ja palvelua.

Mielestämme Koloveden kansallispuisto on malliesimerkki luonnon rauhasta, siisteydestä, palvelusta ja virkistyksestä. Sydämellinen kiitos siitä!

Vapaamuotoisissa ajatuksissa oli myös moitteita. Ne koskivat mm. kalliomaalausten puuttuvia tai vaillinaisia maasto-opasteita, laitureista puuttuvia kiinnitysrenkaita, liian pieniä telttalavoja, vähäisiä tai ruuhkaisia telttailupaikkoja, Kolovedenlahden kesällä suljettua telttailupaikkaa ja sen osalta päivittämätöntä karttaa sekä Pitkäsaaren käymälöiden vähäisyyttä. Kielteistä palautetta annettiin myös kansallispuiston ulkopuolella mutta sen välittömässä läheisyydessä sijaitsevasta Heinäveden kunnan ylläpitämästä autiotuvasta ja sen ylläpidosta sekä Pyyliojan telttailualueelta autiotuvalle johtavien pitkospuiden huonosta kunnosta. Sekä moitteissa että kehittämissuhteissa kiinnitettiin huomiota myös alueen muiden kävijöiden käyttäytymiseen.

Kehittämissuhteet ja toiveet kohdistuivat useimmiten palvelurakenteisiin. Vastaajat toivoivat uudentyypisiä ja turvallisempia laitureita, telttapaikkojen määrän lisäämistä ja suurempia telttalavoja sekä yöpymisalueiden lisäämistä. Palautteessa toivottiin myös lisää erilaisia majoitusmuotoja, kuten laavuja ja tupia, sekä katoksia tai vastaavia suojia sateisen sään varalle. Lähtöpisteisiin toivottiin vesipisteitä ja parannuksia jätehuoltoon. Reittien osalta ehdotettiin patikointireittien lisäämistä, erityisesti niin, että melontaa ja patikointia voisi vuorotella. Kävijät toivoivat Valkealammelle ja Ukonvuorelle ohjaavien opasteiden lisäämistä. Muuhun opastusaineistoon liittyi toive, että käytöstä poistettavat yöpymispaikat poistettaisiin kartalta. Lisäksi ehdotettiin melontareittien merkitsemistä esitteisiin. Vastaajien mielestä alueella liikkumista helpottaisi, jos myös Pilpassa olisi pysäköintipaikka, Nahkiaissalon polulle vievällä tiellä olisi ohituspaikkoja ja saarille pääsisi muullakin keinoin kuin vuokraamalla itse vene sitä varten.

4 Tulosten tarkastelu

4.1 Yhteenveto

Koloveden kansallispuiston kävijätutkimus toteutettiin kesä-syyskuussa 2011. Tuona aikana oli tavoitteena saada kerättyä 350 vastausta ja tavoitteeseen päästiin: tutkimukseen vastasi 347 henkilöä. Vastanneista naisia oli 46 % ja miehiä 54 %. Vastaajien keski-ikä oli 41 vuotta. Kävijät olivat suhteellisen korkeasti koulutettuja: yli puolella heistä oli korkeakoulututkinto.

Tutkimukseen vastanneista oli ulkomaalaisia 29 %, kotimaisia matkailijoita 61 % ja paikallisia, kansallispuiston lähialueelta saapuvia kävijöitä 10 %. Kolovesi onkin ensisijaisesti matkailukohde ja ulkomaalaisten määrä on korkeampi kuin useimmissa muissa kansallispuistoissa. Ulkomaisen kävijän kotimaa oli useimmiten Saksa, Sveitsi, Alankomaat tai Belgia. Yli puolet kävijöistä ilmoitti saapuneensa kansallispuistoon oman perheensä kanssa ja kolmannes oli liikkeellä ystäviensä kanssa. Alueelle saavuttiin useimmiten 2–5 hengen seurueessa. Viidenneksessä seurueista oli mukana lapsia, jotka olivat keskimäärin 10-vuotiaita.

Tyypillistä Koloveden kansallispuistolle on, että matkailijat saapuvat alueelle etukäteen suunnitellusti: vastaajista 63 % ilmoitti puiston olevan matkan ainoa tai tärkein kohde ja vain 3 % poikkesi Kolovedelle ennalta suunnittelematta. Kun vastaajat ilmoittivat Koloveden olevan yksi suunnitelluista kohteista, he vierailivat yleisimmin myös joko muissa lähialueiden kohteissa tai kaukaisemmissa luonnon virkistyskäyttöön liittyvissä kohteissa.

Kolovedelle tullaan melomaan, tarkkailemaan luontoa, uimaan, retkeilemään, telттаilemaan ja havainnoimaan saimaannorppia. Tärkeimmäksi harrastukseksi Kolovedellä 55 % vastaajista ilmoitti melonnan. Tärkeimmät syyt Kolovedelle saapumiseen olivat luonnon kokeminen, maisemat, pääsy pois melusta ja saasteista sekä henkinen hyvinvointi. Koloveden kävijöille itsekseen oloa ja muihin ihmisiin tutustumista tärkeämpää on yhdessäolo oman seurueen kanssa.

Kansallispuiston suosituimmat vierailukohteet olivat Ukonvuori ja Ukonlahti. Usein mainittiin myös yleisesti käynti eri vesialueilla tai telttailualueilla. Noin neljäsosa vastasi myös käyvänsä Nahkiaissalon luontopolulla ja yhtä moni Mäntysalon luontopolulla. Tutkimuksen vastausten jakauman perusteella kävijät vierailevat tasaisesti koko puiston alueella. Ukonvuori, jonka ilmoitti kohteekseen 73 % vastaajista, on suosittu päiväkäyntikohde. Se on lyhyen matkan päässä Kirkkorannan veneidenlaskupaikasta ja siten helposti saavutettavissa lyhyelläkin kansallispuistokäynnillä.

Vastaajista 15 % oli puistossa päiväkäynnillä ja heidän käyntinsä pituus oli keskimäärin noin viisi tuntia. Loput 85 % yöpyivät puistossa ja heidän käyntinsä puistossa kesti keskimäärin 3,7 vuorokautta. Yöpyjistä 85 % käytti yöpymiseen omaa majoitetta. Huomattavasti vähemmän yövyttiin vuokratuvassa (8 %) ja veneessä (3 %).

Kaikista kävijöistä 69 % oli alueella ensi vierailulla. Osa kävijöistä on retkeillyt alueella jo 70-luvulla, reilusti ennen kansallispuiston perustamista. Viimeisten viiden vuoden aikana 75 %:lle alueella aiemmin käyneistä oli käyntejä kertynyt neljä. Puisto houkuttelee siis sekä säännöllisesti vierailevia että ensikertalaisia. Yleisimmin Kolovedellä retkeillään heinäkuussa. Kirkkoranta on puistoon saapuvien suosituin saapumispiste.

Koloveden kansallispuiston kävijöiden rahankäytön paikallistaloudelliset kokonaisvaikutukset olivat vuonna 2011 noin 739 000 euroa ja 9 henkilötyövuotta. Keskimäärin kävijät kuluttivat 87 euroa käyntiään kohden. Eniten rahaa käyttivät ulkomaiset majoittajat ja vähiten lähialueelta saapuvat päiväretkeilijät. Määrällisesti eniten rahaa käytettiin muihin menoihin, joihin kuuluvat mm.

kalastusluvat ja varustevuokrat. Seuraavaksi eniten käytettiin rahaa ruoka- ja vähittäiskauppaostuksiin sekä majoittumiseen. Varusteiden vuokraamisella ja majoituspalvelujen käytöllä oli kuitenkin ruoka- ja vähittäiskauppaostoksia suuremmat kokonaistulovaikutukset. Euromääräisesti suurimman tulovaikutuksen tuottivat ulkomaiset matkailijat.

Kaikkiaan 67 % vastaajista oli saanut tietoa kansallispuistosta eri verkkosivustoilta ja puolet oli saanut tietoa tuttavilta, ystäviltä ja sukulaisilta. Vastaajista 44 % oli löytänyt tietolähteekseen Metsähallituksen verkkosivut. Metsähallituksen sivusto on kuitenkin erityisesti kotimaisten kävijöiden tietolähde, sillä suurin osa ulkomaisista kävijöistä oli ilmoittanut tietolähteekseen muut verkkosivut ja vain 10 % Metsähallituksen verkkosivut.

Kävijät olivat tyytyväisiä käyttämiinsä palveluihin. Ympäristökävijöistä kävijät arvostivat eniten yleistä siisteyttä, maiseman vaihtelevuutta ja yleistä turvallisuutta. Palveluista eniten kiitosta keräsivät polttopuuhoolto, tulentekopaikat, pysäköintipaikat ja yleisökäymälät. Myös telttailupaikkoja sekä esitteitä ja opaskirjoja pidettiin hyvinä. Käytetyimpiä palveluita olivat tulentekopaikat, yleisökäymälät ja reittien opastetaulut, vähiten käytettyjä Koloveden luontotupa ja yrittäjien tuottamat palvelut. Palvelujen määrää pidettiin pääsääntöisesti sopivana, vaikkakin polku- ja latureitistöjä, jätehuollon ohjausta ja toteutusta, yrittäjien tuottamia palveluja ja erityisesti telttailupaikkoja toivottiin alueelle lisää.

Tutkimusta tehtäessä kävijöiltä saatiin myös suullista palautetta telttapaikkojen määrästä. Palaute koski sekä nykyisten telttamallien sopimattomuutta telttailupaikoille rakennetuille telttanalusille että teltan pystytykseen sopivien paikkojen vähäisyyttä. Lisäksi toivottiin ylipäätään lisää telttailualueita. Nämä odotukset, toiveet ja ongelmat korostuvat erityisesti kesän ruuhkaisimpina aikoina ja silloin, kun kansallispuistoon saavutaan myöhään illalla, eikä telttapaikkaa löydykään yöpymispaikaksi ajatellulta telttailualueelta. Sesonkiaikana myöskään kaivattua tunnetta luonnon rauhaan pääsystä, luonnon kokemisesta ja rentoutumisesta ei saavuteta, jos vähäisetkin telttailualueet ovat täynnä väkeä. Mahdollista on myös, että puiston tapoja ja sääntöjä tietämättömälle ei rakennettujen telttalavojen funktio ole selvä. Saatetaan ajatella, että vain niille on lupa pystyttää telttia, ja siksi teltan paikkoja toivotaan olevan enemmän. Kuitenkin on edelleen mahdollista pystyttää telttia myös normaaliin tapaan maastoon. Moni kävijä kertoi kuitenkin erityisesti ongelmista saada tavanomaisen kokoinen kahden tai neljän hengen tunnelitelta pysymään pystyssä telttalavalla.

Kävijöiden kokemukset Koloveden kansallispuiston luonnonympäristöstä, harrastusmahdollisuuksista, reiteistä ja rakenteista vastasivat kokonaisuutena hyvin heidän odotuksiaan. Parhaiten odotukset täytti alueen luonnonympäristö. Kävijöitä erityisesti häiritseviä tekijöitä ei noussut esiin. Vähäisessä määrin kävijöitä häiritsivät liiallinen kävijämäärä ja muiden kävijöiden käyttäytyminen. Tyytyväisyyttä mittaavien osatekijöiden perusteella kävijät olivat keskimäärin varsin tyytyväisiä kansallispuiston palveluihin, reitteihin, rakenteisiin ja ympäristöön.

Avoimessa palautteessa annetut kehittämissuositukset kohdistuivat etenkin rakenteisiin. Vastaajat esittivät toiveita telttapaikkojen määrän ja koon kasvattamisesta ja yöpymisalueiden lisäämisestä. Lisäksi toivottiin lisää erilaisia majoitusmuotoja sekä suojia sateisen sään varalle. Jätepisteitä kaivattiin varsinkin lähtöpisteisiin. Toiveena oli myös, että patikointireittejä tulisi lisää, erityisesti niin, että melontaa ja patikointia voisi vuorotella.

4.2 Vertailu aiempiin tutkimuksiin

Edellinen kävijätutkimus Koloveden kansallispuistossa on tehty vuonna 2004 (Kettunen 2005). Kyseinen tutkimus tehtiin hieman tätä tutkimusta suppeampana, ja joiltain osin kysymykset ovat siitä hieman muuttuneet. Eniten on muuttunut Metsähallituksen vakiolomakkeen rahankäyttökysymys paikallistaloudellisten vaikutusten laskennan kehittämisen myötä vuonna 2008, ja sen vuoksi kävijöiden rahankäytön muutoksia ei voida tarkastella. Vuoden 2004 Koloveden kävijätutkimuksen lisäksi tässä vertaillaan tuloksia joiltain osin myös Linnansaaren kävijätutkimukseen vuodelta 2006 (Pulkkinen & Valta 2007) ja paikallistaloudellisten vaikutusten osalta valtakunnallisiin tuloksiin.

Edellisen kävijätutkimuksen jälkeen Koloveden kansallispuiston palveluita ja opastusta on parannettu. Kirkkorantaan on rakennettu virallinen sisääntulopiste, jossa on nuotiokatos, polttopuuoja, käymälä, opastustaulu, kanoottilaituri ja veneenlaskuluiska sekä pysäköintialueet noin 20 autolle. Palveluvarustus soveltuu myös liikuntarajoitteisille. Kirkkorantaan on rakennettu myös venevaja/huoltorakennus puiston huollon käyttöön. Syväniemeen ja Hirviniemeen on rakennettu telttailualueet, joissa on polttopuusuojat ja käymälät sekä kaksi tulentekopaikkaa ja kanoottilaiturit. Hirviniemen telttailualueelle on rakennettu kaiteita, luiskia ja portaita helpottamaan huonommin liikkuvien retkeilijöiden kulkemista. Kaikilla entisillä telttailualueilla on lisätty käymälöiden ja polttopuusuojien kapasiteettia, uusittu tulentekopaikkoja, pöytäpenkkejä ja kanoottilaitureita. Maasto-opastusta on lisätty sisääntulopisteisiin, telttailualueille ja kalliomaalauksille. Nahkiaissalon luontopolun kohdeopasteet on uusittu. Kaikki opastus on myös englannin kielellä, perusopastus sisääntulopisteissä myös saksan ja ruotsin kielellä. Myös puiston sisääntulopisteiden tienvarsiopestusta on parannettu.

Vuoden 2004 kävijätutkimukseen (Kettunen 2005), saatiin 211 vastausta. Vuonna 2011 vastauksia saatiin yhteensä 347. Vastaajien ikäjakauma on pysynyt likimain samana, yleisin ikäluokka oli molemmissa tutkimuksissa 25–34-vuotiaat. Myös sukupuolijakauma ja seurueen koko ovat yhteneviä aiemman tutkimuksen kanssa. Koulutustaustaltaan Koloveden nykyiset kävijät ovat hieman korkeammin koulutettuja kuin aiemman tutkimuksen aikaan.

Ulkomaisten kävijöiden osuus Koloveden kävijöistä on noussut: aiemmin ulkomaalaisia oli noin 26 % vastaajista ja tässä tutkimuksessa heitä oli 29 %. Tärkeimmät lähtömaat ovat edelleen Saksa ja Sveitsi. Selvimmin on noussut pääkaupunkiseudulta saapuvien kävijöiden osuus kotimaisten kävijöiden joukossa. Aiemmassa tutkimuksessa noin 15 % vastaajista oli saapunut alueelle Helsingistä ja Espoosta. Vuonna 2011 vastaajista 25 % oli näiltä paikkakunnilta. Uudenmaan osuus oli aiemmassa tutkimuksessa 32 % ja vuonna 2011 se on 38 %. Toisaalta Etelä-Savon osuus, 21,7 % vuonna 2004, on pudonnut 13 %:iin vuonna 2011. Tämä trendi luo kuvaa siitä, että yleisin kävijäryhmä (25–34-vuotiaat) on sitä ikäluokkaa, joka hyvin usein muuttaa muualta Suomesta pääkaupunkiseudulle. Toisaalta se voi kuvata myös sitä, että Koloveden luonnon rauha ja harrastusympäristö peittoaa pääkaupunkiseudun virkistysalueiden vetovoiman ainakin yöpymiskohteenä: esimerkiksi Nuuksio on tyypillisesti päiväkävijöiden lähivirkistyskohde, kun taas Kolovesi on matkailijoiden suosima, etukäteen suunniteltu yöpymiskohde.

Myös kohteen tärkeys vierailukohteenä on noussut hieman aiemmasta: vuonna 2004 vastaajista 50 % ilmoitti puiston olevan matkan ainoa tai tärkein kohde. Vastaava osuus vuonna 2011 on 63 %. Melontaharrastuksen suuri suosio korostuu entisestään: Saimaa on vetovoimainen vesialue itsessään ja Kolovettä on markkinoitu melojan paratiisina. Puhtaat vedet suhteellisen helpon ajomatkan päässä vetävät puoleensa.

Kävijöiden luonto- ja ulkoiluharrastuksia tarkasteltaessa voi huomata, että tärkeimmät harrastukset ovat pysyneet samoina aiempaan tutkimukseen (Kettunen 2005) verrattuna. Eri harrastusten osuudet ovat sen sijaan vaihtuneet. On myös huomattava, että esimerkiksi vaihtoehtoa ”saimaanorpan havainnointi” ei ole tarjottu vuonna 2004, ja toisaalta ”eväsretki” ei ollut annetuissa vaihtoehtoisissa mukana vuonna 2011. Suurimman laskun on kokenut kalliomaalauksiin tutustuminen, jonka osuus aktiviteeteissa on laskenut 20 %:iin. Aiempaan nähden suosiotaan ovat kasvattaneet eniten melonta, luontokuvaus, uiminen ja marjastus. Marjastuksen suosiota määrittää varmasti se, onko kyseessä huono vai hyvä marjavuosi. Muiden tekijöiden osalta nähdäkseni kysymyksessä voi olla retkeilijän henkilökohtaisten arvostusten muutos ja toisaalta uusien muotiharrastusten syntyminen. Luontovalokuvaus on ilmiönä vuosikymmenelle tyypillinen: digikameroiden lisääntyminen näkyy yhä nuorempien ja yhä useamman valokuvaajan välineistössä. Kamerasta on tullut arkipäiväinen jokamiehen kapistus. Melonnan suosion lisääntyminen puolestaan on huomattu myös Linnansaaren kansallispuiston kävijätutkimuksessa vuonna 2006 (Pulkkinen & Valta 2007). Siinä havaittiin melonnan kaksinkertaistaneen osuutensa seitsemässä vuodessa.

Käyntikohteista Ukonvuori on lisännyt suosiotaan entisestään. Luontopolut sen sijaan ovat nyt tehdyn tutkimuksen perusteella menettäneet hieman (pari prosenttia) suhteellista osuuttaan kävijöistä. Kun toisaalta alueen käyntimäärä on samalla lisääntynyt 25 %, on myös luontopolkujen käyttö todellisuudessa lisääntynyt. Yöpyjien, eli vähintään vuorokauden Koloveden alueella viipyvien osuus on lisääntynyt 14 prosenttiyksikköä. Vuonna 2004 yöpyjiä oli 71 %, nyt 85 % vastanneista. Verrattuna esim. Linnansaaren kävijätutkimukseen 2006 (Pulkkinen & Valta 2007) Kolovedellä yöpyvien osuus on suuri: Linnansaarella yöpyjiä oli 57 % vastanneista. Kolovedellä yöpyjät viipyvät vuonna 2004 keskimäärin 3,4 vuorokautta ja nyt 3,7 vuorokautta. Keskimääräinen päiväkäynnin kesto sen sijaan on laskenut kuudesta tunnista viiteen tuntiin. Ensikertalaisia ja säännöllisiä kävijöitä alueella käy saman verran kuin aiemmin.

Muutosta on tapahtunut kulkuneuvojen käytössä alueelle saavuttaessa. Vuonna 2004 alueelle saapui autolla 67 % kävijöistä. Vuonna 2011 autolla tulleiden osuus on 79 %. Veneellä ja meloen tulleiden osuus on laskenut eniten, 36 prosentista yhdeksään prosenttiin. Kettunen (2005) kirjoittaa: ”Osa vastaajista on kuitenkin maininnut tässä yhteydessä lisäksi henkilöauton saapumiskulkuneuvoksi”. Näin ollen kyse voi olla erosta tilastoinnissa. Nyt tehdystä tutkimuksesta on pyritty linjaamaan kulkuneuvojen käyttö niin, että lähtöpisteiden kautta puistoon tulleet on tilastoitu autoilijoina ja Pilpasta sekä selvästi vesialueen kautta esim. Heinäveden reitiltä tulleet on merkitty vesitse tulleiksi. Vuoden 2011 osuudet kuvaavat todennäköisesti paremmin vesitse tulleiden määrää kuin edellinen tutkimus.

Vuonna 2011 Suomen kaikkien kansallispuistojen arvioidut yhteenlasketut paikallistaloudelliset kokonaisvaikutukset olivat 108,3 miljoonaa euroa ja työllisyysvaikutus 1 394 henkilötyövuotta (Metsähallitus 2012). Kun tämä jaetaan vuoden 2011 laskennassa mukana olleiden 36 kansallispuiston kesken (vuonna 2011 perustetusta Selkämeren kansallispuistosta ei ollut vielä tuloksia käytettävissä), saadaan keskimääräiseksi tulovaikutukseksi 3,01 miljoonaa € ja työllisyysvaikutukseksi 38,7 htv. Koloveden kansallispuiston osuus luvuista on keskimääräistä pienempi (0,7 milj. € ja 9 htv), mikä selittyy suhteellisen pienellä käyntimäärällä ja puiston käytön kausittaisuudella. Kyse voi olla myös pienehköstä palvelutarjonnasta. Toisaalta kokonaistulo- ja työllisyysvaikutus näyttäisi vuoden 2011 lukujen perusteella olevan muihin käyntimääriltään samankokoisiin kansallispuistoihin verraten hieman parempi. Tähän vaikuttaa se, että Kolovesi on tyypillisesti kohde, jonka kävijät ovat alueella ja lähialueella majoittuvia, lomansa aikana useissa käyntikohteissa vierailevia matkailijoita. Koloveden kansallispuiston kävijöistä puistossa yöpyvien osuus on suuri. Puiston lähialueella pidempään viipyvät käyttävät päiväkävijöitä enemmän palveluita. Ulkomaiset matkailijat käyttävät keskimäärin eniten rahaa käyntikertaa kohti ja tuottavat euromääräisesti suurimman tulovaikutuksen.

Kävijöiden tiedonhankinta kansallispuistosta on merkittävästi muuttunut aiempien tutkimustulosten jälkeen. Edellisessä kävijätutkimuksessa (Kettunen 2005) todettiin, että lähes puolet vastaajista oli saanut tietoa puistosta esitteistä tai oppaista. Internetistä tietoa oli saanut 44 % vastaajista ja kolmanneksi tärkein tietolähde olivat ystävät, tuttavat ja sukulaiset (31 %). Vuoden 2011 tutkimuksen mukaan Internet on noussut vastanneiden tärkeimmäksi tiedonlähteeksi. Kaikkiaan 67 % vastaajista oli saanut tietoa eri verkkosivustoilta. Tämän jälkeen tärkein tietolähde olivat ystävät, tuttavat ja sukulaiset (49 %).

Molemmissa tutkimuksissa on selvitetty kävijän kokemusta käyttämiensä palveluiden, rakenteiden ja ympäristön laadusta. Vuonna 2011 eniten kiitosta keräsivät maisemat, yleinen turvallisuus ja yleinen siisteys. Lisäksi arvostettiin tulentekopaikkoja, yleisökäymälöitä, polttopuita ja tiestöä, kuten edellisessäkin tutkimuksessa. Myös telttailupaikkojen laatua pidettiin edelleen hyvänä. Jätehuollon ohjaukseen ja toteutukseen eivät vastaajat edelleenkään olleet täysin tyytyväisiä, joskin prosentuaalisesti kävijätyytyväisyys myös jätehuollon osalta oli noussut tuntuvasti. Koloveden kansallispuistossa on toteutettu roskattoman retkeilyn periaatteita sen perustamisesta saakka, mikä tarkoittaa sitä, että retkeilijät voivat laittaa ruuantähteet kompostikäymäläastioihin ja polttaa palavat roskat nuotiossa, muut jätteet tuodaan pois puistosta yleisen jätehuollon piiriin.

Kävijätyytyväisyys ei kokonaisuudessaan ole merkittävästi muuttunut edellisistä tutkimustuloksista. Kävijätyytyväisyysindeksi on pysynyt samana. Myös kävijöiden ennako-odotusten vastaavuus kokemuksiin nähden on pysynyt hyvänä. Edelleen parhaiten odotuksia vastasi luonnonympäristö.

Lähteet

- Erkkonen, J. 2001: Kävijätutkimuksen yhtenäistäminen luonnonsuojelu- ja virkistysalueella: tuloksia Pallas–Ounastunturin kävijätutkimuksesta. – Teoksessa Järviluoma, J., Saarinen J. (toim.) Luonnon matkailu- ja virkistyskäyttö tutkimuskohteena. Metsäntutkimuslaitoksen tiedonantoja 796. S. 87–98.
- Heinäveden kunta 2011: Heinäveden kuntaportaali. Patikointi. – <http://www.heinavesi.fi/default.asp?siteid=Suomi&id=Patikointi>, viitattu 12.12.2011.
- Kajala, L., Almik, A., Dahl, R., Dikšaitė, L., Erkkonen, J., Fredman, P., Jensen, F., Søndergaard, Karoles, K., Sievänen, T., Skov-Petersen, H., Vistad, O. I. and Wallsten, P. 2009: Kävijäseuranta luontoalueilla – Pohjoismaiden ja Baltian maiden kokemuksiin perustuva opas. – Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja. Sarja B 116. 144 s.
- Kettunen, P. 2005: Koloveden kansallispuiston kävijätutkimus 2004. – Raportti, Metsähallituksen arkisto, Vantaa. 50 s.
- Metsähallitus 1994: Koloveden kansallispuiston runkosuunnitelma. 2. p. – Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja. Sarja B 5. 52 s.
- Metsähallitus 2005: Koloveden kansallispuiston järjestyssääntö. – http://www.luontoon.fi/retkikohteet/kansallispuistot/kolovesi/Documents/kolo_jarjestyssaanto.pdf, viitattu 12.12.2011.
- Metsähallitus 2010: Koloveden kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelma. – Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja. Sarja C 76. 87 s.
- Metsähallitus 2011a: Yhteistyötahojen tarjoamia palveluja Koloveden kansallispuistossa. – Luontoon.fi-verkkopalvelu. <http://www.luontoon.fi/retkikohteet/kansallispuistot/kolovesi/palvelut/yhteistyotahojentarjoamiapalvelujakolovedenkansallispuistossa>, viitattu 12.12.2011.
- Metsähallitus 2011b: Koloveden luonto. – Luontoon.fi-verkkopalvelu. <http://www.luontoon.fi/Retkikohteet/kansallispuistot/kolovesi/luonto>, viitattu 13.12.2011.
- Metsähallitus 2011c: Koloveden reitit. – Luontoon.fi-verkkopalvelu. www.luontoon.fi/Retkikohteet/kansallispuistot/kolovesi/reitit, viitattu 13.12.2011.
- Metsähallitus 2011d: Hyljekanta 2011. – <http://www.metsa.fi/sivustot/metsa/fi/luonnonsuojelu/lajitjaluontotyytit/uhanalaisetelaimet/saimaanorppa/hyljekanta2011/Sivut/Hyljekanta2011.aspx>, viitattu 13.12.2011.
- Metsähallitus 2011e: Koloveden kansallispuisto. – Luontoon.fi-verkkopalvelu. <http://www.luontoon.fi/retkikohteet/kansallispuistot/kolovesi>, viitattu 13.12.2011.
- Metsähallitus 2012: Kansallispuistot ja retkeilyalueet tärkeitä paikallistaloudelle. – www.metsa.fi/suojelualueetjapaikallistalous, viitattu 1.3.2012.

- Metsähallitus ja Metsäntutkimuslaitos 2009: Kansallispuistojen ja retkeilyalueiden kävijöiden rahankäytön paikallistaloudelliset vaikutukset. – <<http://www.metsa.fi/sivustot/metsa/fi/Eraasiatjaretkely/Virkistyskaytonsuunnittelu/suojelualueidenmerkityspaikallistaloudelle/Documents/Kavijoiden%20paikallistaloudelliset%20vaikutukset.pdf>>, viitattu 17.12.2011.
- Pulkinen, S. & Valta, V. 2007: Linnansaaren kansallispuiston kävijätutkimus 2006. – Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja Sarja B 86. 56 s.
- Vehkalahti, K. 2008: Kyselytutkimuksen mittarit ja menetelmät. – Helsinki. 223 s.

Koloveden kansallispuiston kävijätutkimuksen 2011 otantakehikko

Paikka	Kohderyhmä	Havaintoja (tavoite)	Keruupäiviä
Kirkkoranta	Kaikki kävijät	150	14
Käkövesi, Nahkiaissalo	Kaikki kävijät	50	6
Pohjoinen (Pyylinoja, Pitkäsaari, Laajakaarre, Lapinniemi, Ukonvuori)	Kaikki kävijät	75	10
Eteläinen (Syväniemi, Vaajasalo, Lohilahti, Hirviniemi)	Kaikki kävijät	75	10
	<i>Yhteensä</i>	350	40

LIITE 2.

Aineiston keruukaikataulu ja sen toteutuminen Koloveden kansallispuistossa 2011**Merkkien selitykset:**

ap = aamupäivä (klo 10–15),

ip = iltapäivä (klo 15–20)

Ki = Kirkkoranta

Po = Pyyliñoja, Pitkäsaari, Laajakaarre,

Lapinniemi, Ukonvuori

KäNa = Käkövesi, Nahkiaissalo

Et = Syväniemi, Vaajasalo, Lohilahti,

Hirviniemi

Mä = Mäntysalon kämpä

kesä-heinäkuu 2011

päivä	pe 10.6.	su 12.6.	ti 21.6.	su 26.6.	ma 27.6.	ke 29.6.	la 2.7.
paikka	Ki	Ki	Et	Ki	Po	Ki	Et
kello	ap	ip	ip	ip	ip	ap	ip
tavoite	5	7	5	7	7	5	10
kpl	3	10	4	3	3	2	13
haastattelija	Sini	Toni	Toni	Toni	Toni	Sini	Toni
<i>lomakkeet yhteensä, kpl</i>							38

heinäkuu 2011

päivä	su 3.7.	ma 4.7.	ke 6.7.	ma 11.7.	ke 13.7.	to 14.7.	to 14.7.
paikka	Ki	KäNa	Po	Et	Po	Ki	Et
kello	ap	ap	ip	ip	ip	ap	ap
tavoite	15	8	7	7	7	15	7
kpl	4	2	16	13	10	5	14
haastattelija	Toni	Sini	Toni	Toni	Toni	Sini	Toni
<i>lomakkeet yhteensä, kpl</i>							102

heinäkuu 2011

päivä	pe 15.7.	la 16.7.	ma 18.7.	ke 20.7.	to 21.7.	to 21.7.	pe 22.7.
paikka	Po	Ki	Et	KäNa	Po	Ki	Ki
kello	ip	ip	ap	ip	ap	ap	ap
tavoite	10	12	7	10	7	12	12
kpl	5	6	11	5	7	7	2
haastattelija	Toni	Sini	Toni	Toni	Toni	Sini	Sini
<i>lomakkeet yhteensä, kpl</i>							145

heinä-elokuu 2011

päivä	ma 25.7.	ti 26.7.	pe 29.7.	la 30.7.	su 31.7.	ti 2.8.	ke 3.8.
paikka	Et	KäNa	Po	Ki	Et	KäNa	Po
kello	ip	ap	ap	ip	ap	ap	ip
tavoite	8	8	10	15	10	10	8
kpl	10	4	11	7	9	8	7+3
haastattelija	Toni	Toni	Toni	Toni	Toni	Sini	T+S
<i>lomakkeet yhteensä, kpl</i>							204

elokuu 2011

päivä	la 6.8.	su 7.8.	to 11.8.	su 14.8.	to 18.8.	pe 19.8.	su 21.8.
paikka	Et	Ki	Po	Ki	Et	Po	Ki
kello	ap	ip	ip	ip	ip	ap	ap
tavoite	8	15	7	15	5	7	10
kpl	2	4	9	12	6	4	13
haastattelija	Toni	Toni	Toni	Sini	Sini	Sini	Sini
<i>lomakkeet yhteensä, kpl</i>							254

elo-syyskuu 2011

päivä	ma 22.8.	ke 24.8.	ma 29.8.	la 3.9.	su 4.9.	la 10.9.	su 11.9.
paikka	KäNa	Po	Et	KäNa +Ki	Mä	Et	Ki
kello	ap	ap	ip	ap	-	ap	ip
tavoite	7	5	5	7	-	3	5
kpl	5	17	7	5	9	2	6
haastattelija	Sini	Sini	Sini	Sini	Sini	Sini	Sini
<i>lomakkeet yhteensä kpl tavoite</i>							350
<i>lomakkeita yhteensä toteuma(+postitse)</i>							305(+42)

Suomenkielinen kyselylomake

Aineiston kerääjä täyttää:

numero	paikka	kävijä	haastattelija	posti	nimikirjaimet	pvm	kellonaika

METSÄHALLITUS

Koloveden kansallispuisto

Kävijätutkimus 2011

Täyttöohjeet:

Kävijätutkimuksella kerättävää tietoa käytetään hyväksi Koloveden kansallispuiston kehittämisessä. Toivomme Sinun vastaavan tämän lomakkeen jokaiseen kysymykseen huolellisesti ja pyydämme ottamaan huomioon seuraavat ohjeet:

1. Lue kysymykset huolellisesti.
2. Vastaa kysymyksiin **henkilökohtaisesti** merkitsemällä yksi rasti vastausympyrään (○). Niissä kysymyksissä, joissa on mahdollista valita useampi vaihtoehto, merkitse vastauksesi vastausruutuihin (□). Joissakin kysymyksissä pyydetään kirjoittamaan vastaus.
3. Kysymykset koskevat **ainoastaan tämänkertaista käyntiäsi** Koloveden kansallispuistossa (ks. oheinen kartta 1) tai kansallispuiston lähialueella (ks. kartta 2).
4. Palauta täytetty lomake aineiston kerääjälle tai sille osoitettuun paikkaan.
5. Lisätietoja antaa Anne Pyykönen p. 0205 64 5921 (anne.pyykonen@metsa.fi)

KIITOKSET ETUKÄTEEN!

1. Milloin saavuit Koloveden kansallispuistoon (ks. kartta 1)?

päivämäärä _____ ja kellonaika _____

2. Kuinka kauan oleskelit tai aiot oleskella tällä käynnillä

a. Koloveden kansallispuistossa (kartta 1)?

(vastaa joko vuorokausina tai tunteina)

noin _____ vrk tai _____ tuntia

b. yhteensä Koloveden kansallispuistossa ja sen lähialueella (ks. kartta 2)?

noin _____ vrk tai _____ tuntia

Asun kansallispuiston lähialueella

→ Siirry kysymykseen 3a.

→ Jos vastasit edelliseen kysymykseen (2b) **enemmän kuin 1 vrk**, niin kuinka monena päivänä olet vierailut tai suunnittelet vierailevasi **Koloveden kansallispuistossa** tämän matkasi aikana?

_____ päivänä

3. Jos yövyit tai aiot yöpyä (muussa tapauksessa siirry kysymykseen 4)

a. Koloveden kansallispuistossa, niin montako yötä vietit tai vietät

vuokra- _____ yöstä omassa majoitteessa _____ yöstä
 tuvassa _____ yöstä (laavu, telta tms)

veneessä _____ yöstä muualla, missä? _____ yöstä

b. Koloveden kansallispuiston lähialueella (ks. kartta2), niin montako yötä vietit tai vietät

hotellissa _____ yöstä omassa mökissä _____ yöstä

vuokra- _____ yöstä asuntoautossa tai - _____ yöstä
 mökissä _____ yöstä vaunussa

lomaosak- _____ yöstä muualla, missä? _____ yöstä
 keessa

Asun kansallispuiston lähialueella

4. Minkä sisääntulon kautta saavuit kansallispuistoon?

(valitse parhaiten kuvaava vaihtoehto, ks. kartta 1)

- Kirkkoranta
 Käkövesi
 jokin muu, mikä? _____

11a. Mitä mieltä olet käyttämäsi palveluiden, rakenteiden ja ympäristön laadusta ja määrästä tämänkertaisella käynnilläsi Koloveden kansallispuistossa? Vastaa jokaiseen kohtaan ja arvioi tällä käynnillä käyttämäsi palvelun tai rakenteen laatu. Mikäli et ole käyttänyt palvelua tai rakennetta tällä käynnilläsi, jätä laadun arviointikohta tyhjäksi ja rastita vaihtoehto "en ole käyttänyt palvelua". Palvelun tai rakenteen määrän voit arvioida aina.

Laadun arviointi asteikolla 5 = erittäin hyvä, 4 = melko hyvä, 3 = keskinkertainen, 2 = melko huono, 1 = erittäin huono

Määrän arviointi asteikolla 3 = liian suuri, 2 = sopiva, 1 = liian pieni, eos = en osaa sanoa

	käyttämäni palvelun, rakenteen tai ympäristön laatu					en ole käyttänyt	palveluiden tai rakenteiden nykyinen määrä				eos	
	erittäin hyvä	5	4	3	2		1 huono	erittäin	liian suuri	3		2
pysäköintipaikat		☐	☐	☐	☐	☐		☐	☐	☐		☐
lähialueen tiestö		☐	☐	☐	☐	☐		☐	☐	☐		☐
reittien opastetaulut		☐	☐	☐	☐	☐		☐	☐	☐		☐
polkureitistö		☐	☐	☐	☐	☐		☐	☐	☐		☐
polkuviitoitukset		☐	☐	☐	☐	☐		☐	☐	☐		☐
tulentekopaikat ja laavut		☐	☐	☐	☐	☐		☐	☐	☐		☐
polttopuut tuvilla ja huolletuilla tulipaikoilla		☐	☐	☐	☐	☐		☐	☐	☐		☐
yleisökäymälät alueella		☐	☐	☐	☐	☐		☐	☐	☐		☐
jätehuollon toteutus ja ohjaus		☐	☐	☐	☐	☐		☐	☐	☐		☐
erityistarpeiden huomioon ottaminen (reittien kuljettavuus, turvallisuus, opasteet yms.)		☐	☐	☐	☐	☐		☐	☐	☐		☐
teltan paikat		☐	☐	☐	☐	☐		☐	☐	☐		☐
Koloveden luontotupa Enonkoskella		☐	☐	☐	☐	☐		☐	☐	☐		☐
kansallispuistoesite		☐	☐	☐	☐	☐		☐	☐	☐		☐
yrittäjien tuottamat palvelut (esim. kahvilat ja ohjelmapalvelut)		☐	☐	☐	☐	☐		☐	☐	☐		☐
reittien ja rakenteiden turvallisuus		☐	☐	☐	☐	☐						
yleinen turvallisuus		☐	☐	☐	☐	☐						
yleinen siisteys		☐	☐	☐	☐	☐						
maiseman vaihtelevuus		☐	☐	☐	☐	☐						
jokin muu, mikä? _____		☐	☐	☐	☐	☐		☐	☐	☐		☐

11b. Kuinka tyytyväinen olet kokonaisuudessaan kansallispuiston palveluiden ja rakenteiden määrään?
(5= erittäin tyytyväinen, 4=melko tyytyväinen, 3=ei kumpikaan, 2=melko tyytymätön, 1=erittäin tyytymätön)

5 4 3 2 1

erittäin tyytyväinen erittäin tyytymätön

12. Täytyivätkö tähän käyntiisi Koloveden kansallispuistossa liittyvät odotuksesi seuraavien asioiden suhteen?

(5 = erittäin hyvin, 4 = melko hyvin, 3 = keskinkertaisesti, 2 = melko huonosti, 1 = erittäin huonosti)

erittäin hyvin 5 4 3 2 1 erittäin huonosti

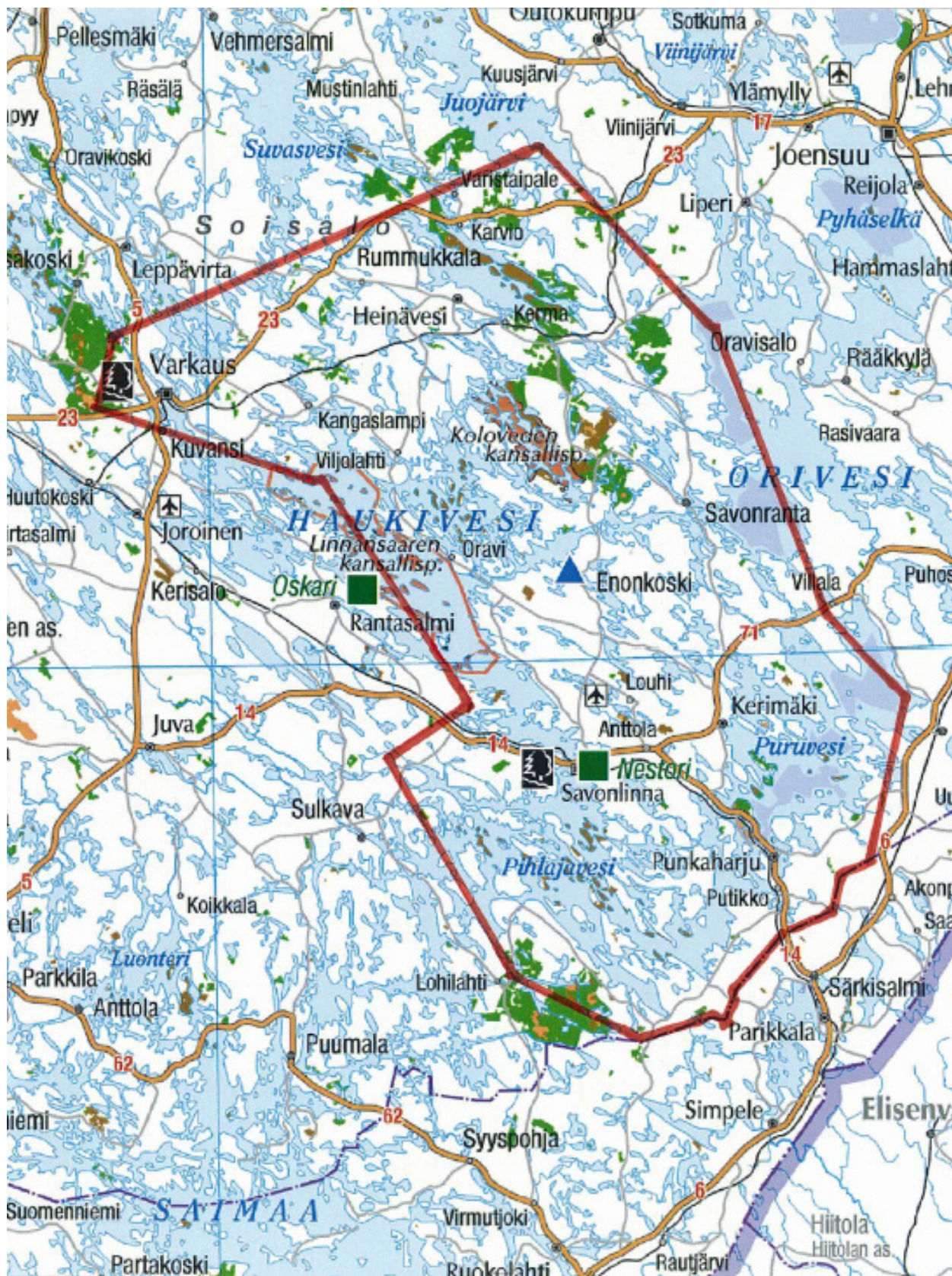
luonnonympäristö	☐	☐	☐	☐	☐
harrastusmahdollisuudet	☐	☐	☐	☐	☐
reitit ja rakenteet	☐	☐	☐	☐	☐

13. Onko Koloveden kansallispuisto tällä matkalla...

☐	matkasi ainoa tai tärkein kohde?
☐	yksi matkasi suunnitelluista kohteista? Muita kohteita ovat:
☐	ennalta suunnittelemaan kohde matkan varrella? Matkasi pääkohde/pääkohteet ovat: _____ _____

Tutkimusta varten määritelty kansallispuiston lähialue

Lähialue on rajattu karttaan punaisella viivalla. © Metsähallitus 2012, © Karttakeskus, Lupa L 5293.

Vastanneiden kotimaisten kävijöiden asuinkunnat

Asuinkunta	kpl	%
Helsinki	40	17
Joensuu	23	10
Espoo	18	8
Kuopio	15	6
Kerava	7	3
Jyväskylä	7	3
Savonlinna	7	3
Varkaus	6	3
Heinävesi	6	3
Vantaa	6	3
Oulu	6	3
Lahti	6	3
Porvoo	5	2
Pieksämäki	4	2
Tampere	4	2
Nurmijärvi	4	2
Kerimäki	4	2
Hämeenlinna	4	2
Enonkoski	3	1
Kouvola	3	1
Rovaniemi	3	1
Pornainen	2	1
Punkaharju	2	1
Siilinjärvi	2	1
Sipoo	2	1
Sastamala	2	1
Taipalsaari	2	1
Tuusula	2	1
Ylöjärvi	2	1
Kangasniemi	2	1
Oulunsalo	2	1
Järvenpää	2	1
Kirkkonummi	2	1
Kitee	2	1
Kontiolahti	2	1
Kotka	2	1
Kaarina	1	0
Juankoski	1	0
Juuka	1	0
Askola	1	0
Iisalmi	1	0
Imatra	1	0
Hollola	1	0

Outokumpu	1	0
Kesälahti	1	0
Laitila	1	0
Lappeenranta	1	0
Liperi	1	0
Mikkeli	1	0
Muurame	1	0
Nilsjä	1	0
Nokia	1	0
Äänekoski	1	0
Turku	1	0
Tuusniemi	1	0
Seinäjäki	1	0
Pirkkala	1	0
Rääkkylä	1	0
Salo	1	0
Rantasalmi	1	0
Rauma	1	0
Yhteensä	236	100

Vastaajien ilmoittamat matkan muut kohteet

Matkan muut kohteet, kun Kolovesi oli yksi suunnitelluista kohteista	kpl
Blockhausterien (hirsimökit)/ Helsinki	2
Ei vielä olla päätetty	1
Enonkoski, Heinävesi	1
Europa tour	1
Heinäveden reitti	1
Heinäveden reitti (Joutenvesi)	1
Heinäveden reitti (veneily)	1
Heinävesi	2
Heinävesi, luostari	1
Heinävesi-> Savonlinna	1
Helsinki	4
Helsinki and the coastline	1
Helsinki, Heinävesi	1
Helsinki, mökki Heinävesi	1
Helsinki, Oravi	2
Helsinki-Turku	1
Hossa	4
Hossa, Koli	1
Ihamaniemi	1
Itä-Suomi	1
Joensuu, Helsingfors / Helsinki	2
Joensuu, Savonlinna, Punkaharju	1
Jongunjoki, Linnansaaren kansallispuisto	1
Kanugebiete (melonta-alueet)	1
Kermajärvi + kanavat	1
Koli	2
Koli, Kermajärvi	1
Koli, Repovesi, Anttola, Savonlinna	1
Kuusamo, Koli, Pohjois-Lappi	1
Linnansaaren kansallispuisto	3
Linnansaari	17
Linnansaari / Oravi	1
Linnansaari, Joutenvesi	2
Manamansalo	1
Many of them	2
Mikkeli, Savonlinna, oma mökki Juvalla	1
Mummola	1
Mökkeily lähialueella	1
Mökkeily, Valamo, Savonlinna	1
Mökki ja Ilosaarirock	1
Mökki Tuusniemellä	1

Matkan muut kohteet, kun Kolovesi oli yksi suunnitelluista kohteista	kpl
Nordkapp	2
Nordkapp, Koli, Ruunaa	1
Norja, Ruotsi, Viro, Latvia, Liettua,...	1
Patvinsuo	2
Pohjois-Karjala, Jongunjoki, Linnansaaren kp	1
Retretti	1
Ruunaa, Oulanka	1
Rääkkylä	1
Saimaa	3
Saimaa Open Air	1
Savonlinna	6
Savonlinna, Retretti	2
Savonlinna+ relax at the cottage (rentoutuminen mökillä)	2
Savonlinnan kaupunki, Liperi	1
Savonlinnan oopperajuhlat, Petkeljärven kansallispuisto	1
Sukulaiset	1
Tahko	1
Tahko, Oravi	1
Tampere	2
Tampere and Helsinki	1
Too long to write (liian pitkä juttu kirjoitettavaksi)	1
Tour Finland	1
Valamo / luostari	2
Veljen luona vierailu	1
Vietonen, Pello	1
Yhteensä	110

Matkan pääkohde tai pääkohteet, kun Kolovesi oli ennalta suunnitteleman kohde matkan varrella	kpl
Cycling through Scandinavia (pyräily Skandinavian läpi)	1
Ei vielä selvillä, fiilistellään ja katsotaan	1
Heinävesi harbour (satama)	1
Kolovesi ja sen ympäristö	1
Lappi	1
marjastus lähialueilla	1
melonta Ristiina-Kuopio	1
mökki	1
Oulangan kansallispuisto	1
Oulanka	1
Savonlinna, mökki	1
Zu viel zu schreiben (2,5 Monat Urlaub) (paljon kohteita - 2,5kk:n loma)	1
Yhteensä	12

Muut käyntikohteet Koloveden kansallispuistossa

Käyntikohde	kpl
Autiotupa/sauna	1
Eri puolilla Kolovettä	1
Haukkavuori	6
Haukkavuori, Lohilahti	2
Havukkavuori	1
Hirviniemi	1
Hirviniemi, Lapinniemi	1
Hirviniemi, Lapinniemi etc.	1
Hirviniemi, Lohilahti	2
Hirviniemi, Vaajasalo, Mäntysalo	1
Iso-Pyyli	2
Joka paikka	1
Kaikki telttailupaikat (ei Lohilahti), Kampukkalahti, Koloveden-lahti	1
Kampukkalahti, Joutenlahti, Kärängönlahti	1
Kirkkorannassa	1
Kirkkoranta	4
Koko alue	1
Koko puisto	2
Käkötaipale	1
Käkövesi	1
Laajakaarre, Lohilahti, Syväniemi	1
Laajakaarre, Syväniemi, Vaajasalo	1
Lapinniemi, Hirviniemi	1
Lapinniemi, Laajakaarre	1
Lapinniemi, Syväniemi, Vaajasalo	1
Lohilahti	2
Lohilahti, Haukkavuori	1
Lohilahti, Vaajasalo	1
Mehtoselkä, Kotaselkä	1
Meloen kaikkialla	1
Metsonselkä	1
Metsonselkä, Kampukkalahti	1
Möglichst alles (kaikissa paikoissa)	1
Möglichst alles (mahdollisesti kaikki paikat)	1
Paddle around	2
Pieni Kolovesi, Metsonselkä	1
Pilpan kanava	3
Pitkäsaari	5
Pyyliinoja	2
Pyyliinoja, Haukkavuori	2
Pyyliinoja, Pitkäsaari	1

Käyntikohde	kpl
Pyylinojan autiotupa	1
Rund tour (ympärikierto)	1
Seal trail	2
Seal-trail	1
Siellä sun täällä	1
Syväniemi	3
Syväniemi, Pyylinoja	1
Taukopaikat	1
Vaajasalo	10
Vaajasalo, Syväniemi	2
Valkeisniemi	1
Valkeisniemi, Joutenniemi	2
Vesialueet	1
Vesistö	1
Vesistöalue	1
Vierunvuori	8
Vierunvuori, Haukkavuori, as much as possible	1
Vierunvuori, Haukkavuori, everything	1
Vierunvuori, Pilpan kanava	1
Vierunvuori, Pyylinojan kämpä	1
Wirran Wiemää, Pitkäsaari	1
Ympäriinsä melomalla	1
Yhteensä	106

Vapaamuotoinen palaute aihepiireittäin

(n = 121)

Luokka	Laatu	Vapaamuotoinen palaute
ei määritelty	muu	Norpan esiintyminen alueella luo erityisen jännittävyyden Kolovedellä melomiseen.
Lvk– Retkeily - Polttopuuhuolto	muu	Halkoliitereissä tulee olla työkalut kunnossa tai sopivan kokoiset puut.
Lvk– Retkeily - Polttopuuhuolto	valitus	Polttopuut liian pitkiä, hankala sahata.
Lvk– Retkeily - Polttopuuhuolto	valitus	Pyylinojan autiotuvalla polttopuut lopussa!
Lvk– Retkeily - Polttopuuhuolto	valitus	Pyylinojan autiotuvan täysi käymälä ja puuvarannon loppuminen häiritsivät. Samoin Kolovedenlahden telttailualueen poistuminen käytöstä, mitä kartta ei kertonut.
Lvk– Retkeily - Polttopuuhuolto	kehu	Thank you very much for the lovely campsites. Fireplaces, amount of firewood, platforms for tents and their locations are perfect. (Kiitos paljon ihanista yöpymispaikoista. Tulipaikat, polttopuun määrä, telttalavat ja niiden sijainnit olivat täydellisiä.)
Lvk– Retkeily - Jätehuolto	kehittämisehdotus	Jätehuolto voisi olla järjestetty lähtöpisteisiin.
Lvk– Retkeily - Jätehuolto	kehittämisehdotus	Everything is perfect organised. Hardly no garbage but miss at the information point a garbage can. (Kaikki on hyvin organisointua ja roskaaminen vähäistä, mutta kaipaa jätessäiliötä informaatipisteisiin).
Lvk– Retkeily - Jätehuolto	kehittämisehdotus	Kirkkorantaan olisi hyvä saada roskakori.
Lvk– Retkeily - Jätehuolto	kehittämisehdotus	Mehr möglichkeiten seinen Rest müll zu entsorgen wären hilfreich. (Enemmän mahdollisuuksia jätteiden hävittämiseen olisi avuksi.)
Lvk– Retkeily - Jätehuolto	valitus	Pitkäsaaren yleisökäymälöiden määrä liian pieni.
Lvk– Retkeily - Jätehuolto	valitus	No compost at Kirkkoranta in the toilets. No English signs (realization and guidance of the waste disposal). (Ei kompostointia Kirkkorannan huusseissa. Ei englannikielisiä ohjekylttejä jätteiden hävittämisestä.)
Lvk– Retkeily - Jätehuolto	tiedustelu	Yhtään roskista en ole nähnyt?
Lvk– Retkeily - Jätehuolto	kehu	It's very beautiful and clean! :) (Kaunista ja puhdasta!)
Lvk– Retkeily - Jätehuolto	kehu	Huussi erittäin hyvä juttu ja siisti. Kiitos! Huussin kyltti tosin peitossa eli paremmin parkkipaikalle esille.
Lvk– Retkeily - Tuvat ja kämpät	kehittämisehdotus	Koloveden alueella voisi olla useampi (joitakin) majoitusmökkejä. Yhden tiedän siellä olevan, mutta ei mitään tietoa mistä se varataan!
Lvk– Retkeily - Tuvat ja kämpät	valitus	Laavut tai/ja autiotuvat puuttuvat kokonaan. Sauna, vaikka teltta-sellinen olisi luksusta joen päällä meloessa.
Lvk– Retkeily - Tuvat ja kämpät	valitus	Metsähallituksen mökkien vuokra on liian kallis (ympäri Suomen)
Lvk– Retkeily - Tuvat ja kämpät	kehu	Kämpä isollekin porukalle hyvä!
Lvk– Retkeily - Reitit	kehittämisehdotus	A bit more hiking trails are welcome. (Pieni lisäys patikointireittein olisi tervetullut.)

Lvk– Retkeily - Reitit	kehittämisehdotus	I would like a bit more day trips trails. (Haluaisin lisää päiväretkeireittejä.)
Lvk– Retkeily - Reitit	kehittämisehdotus	More hiking trails so you can switch between canoeing and walking. (Lisää retkeilyreittejä, että voisi vuorotella melomista ja patikointia.)
Lvk– Retkeily - Reitit	valitus	Pyyliojan telttapaikalta autiotuvalle/saunalle oli vaikeakulkui- nen ja polttopuut olisi olleet toivottavia.
Lvk– Retkeily - Reitit	valitus	Pyyliojan telttailualueelta lähtevän polun pitkospuut ovat laho- ja.
Lvk– Retkeily - Reitit	kehu	Vesialueet lasten kanssa mukavia liikuttavia kun ei ole aallok- koa.
Lvk– Retkeily - Reitit	kehu	Pilpan kanava ja koski olivat kauniita paikkoja ja käymisen ar- voisia varsinkin jos tykkää laskea koskia. Tästä voisi olla mai- ninta kartassa / netissä / reittisuosituksissa...
Lvk– Retkeily - Maasto-opasteet ja viitat	kehittämisehdotus	Kilometritolppia matkan varrelle (polulla). Auttaisi uskomaan, että on oikealla reitillä ja motivoisi paremmin etenkin lapsia lop- puun asti.
Lvk– Retkeily - Maasto-opasteet ja viitat	kehittämisehdotus	Ohje täyttää vieraskirja, nyt kävijöistä 50 % jättää käyttämättä (ulkomaalaiset!)
Lvk– Retkeily - Maasto-opasteet ja viitat	kehittämisehdotus	Ukonvuorelle saisi olla näkyvämpi kyltti tulla Kirkkorannasta. Muutoin on kaunista luontoa ja puhdasta. Kivaa kesänjatkoa!
Lvk– Retkeily - Maasto-opasteet ja viitat	kehittämisehdotus	Valkealammen polulle viitat. Hieno paikka, kelpaisi näyttää muil- lekin!
Lvk– Retkeily - Maasto-opasteet ja viitat	valitus	Poor annotations of the wall paintings at Ukonvuori. (Vaillinaiset opasteet Ukonvuoren kalliomaalauksella.)
Lvk– Retkeily - Maasto-opasteet ja viitat	valitus	No sign at Haukkavuori so we didn't see it. (Ei opastusta Hauk- kavuorelle, joten emme nähneet kalliomaalauksia.)
Lvk– Retkeily - Maasto-opasteet ja viitat	valitus	Jokunen merkki ihan kulunut rajalla + kalastuskieltoalueen merkki.
Lvk– Retkeily - Maasto-opasteet ja viitat	valitus	Die Beschilderungen (Haukkavuori) haben wir leider nicht fin- den können. (Keine Anweisung wo Beschilderungen sind.) Kei- ne Kompost für die Toiletten in Kirkkoranta. (Emme valitettavas- ti löytäneet kalliomaalauksia [Haukkavuori]. Ei opasteita, missä maalaukset sijaitsevat. Ei kompostia Kirkkorannan huussissa.)
Lvk– Retkeily - Maasto-opasteet ja viitat	kehu	Pidän hyödyllisenä informaatiotauluja lajeista, joita alueella esiintyy sekä eläin että kasviaiheisia.
Lvk– Retkeily - Muut palvelura- kenteet	muu	Teltoa (2hlö) ei mahdu laverille, hyviä ovat muut.
Lvk– Retkeily - Muut palvelura- kenteet	muu	Tulipaikat ovat siistimmät siellä missä ei saa liikkua moottorive- neellä. Tulipaikat soveltuvat vain pienehköille teltoille. Riittää kyllä meille.
Lvk– Retkeily - Muut palvelura- kenteet	muu	We didn't know how to place our tent on top of the provided wooden decking. (Emme tiedäneet kuinka teltoa olisi asetettava puisen lavan päälle.)
Lvk– Retkeily - Muut palvelura- kenteet	muu	Terv. huoltajalle: purut oli vähissä vko sitten Pitkäsaresssa.

Lvk– Retkeily - Muut palvelura- kenteet	kehittämisehdotus	Lavoja voisi olla lisää. Paras paikka näköalaltaan oli vallattu. Lavat siirretty nuotion läheltä. Ei hyvä. Ihana paikka Kolovesi.
Lvk– Retkeily - Muut palvelura- kenteet	kehittämisehdotus	The amount of campsites is fairly good, the only point is when it's crowded there should be more possibilities to put up your tent at the campsite. Further is looks very clean. Thanks for the possibility to visit this area. (Telttailupaikkojen määrä on melko hyvä, mutta kun on täyttä, täytyisi olla enemmän mahdollisuuksia teltan pystytykselle leiripaikoilla. Täällä näyttää erittäin puhtaalta. Kiitos mahdollisuudesta vieraila alueella.)
Lvk– Retkeily - Muut palvelura- kenteet	kehittämisehdotus	Telttapaikkoja enemmän, Pitkäsaassa voisi olla vessoja enemmän.
Lvk– Retkeily - Muut palvelura- kenteet	kehittämisehdotus	Loistava paikka, muttalaavu- sekä yöpymispaikkoja varsinkin isommalle seurueelle saisi olla enemmän.
Lvk– Retkeily - Muut palvelura- kenteet	kehittämisehdotus	Tällä ja aiemmalla käynnillä käyty/yövytty seur. paikoissa: Laajakaarre, Lapinniemi, Pitkäsaari, Syväniemi, Vaajasalo. Kaikkiin näihin voisi lisätä yhden nykyistä suuremman telttapaikan.
Lvk– Retkeily - Muut palvelura- kenteet	kehittämisehdotus	Perhaps a shelter for heavy rain. (Ehkäpä suoja rankkasateen varalle.)
Lvk– Retkeily - Muut palvelura- kenteet	kehittämisehdotus	Shelters for protectin in rainy or windy weather. (Katos, joka suojaisi sateisella tai tuulisella säällä).
Lvk– Retkeily - Muut palvelura- kenteet	kehittämisehdotus	Muutama laavu lisää ja melontareitti esille esitteisiin. Esim. kantopaikat kannattaa merkitä.
Lvk– Retkeily - Muut palvelura- kenteet	kehittämisehdotus	Teltha-alueille lisää paikkoja.
Lvk– Retkeily - Muut palvelura- kenteet	kehittämisehdotus	Eventuell wären Schützhütten an der Lagerplätzen eine Verbesserung. (Leiripaikkoja mahdollisesti parantaisi "retkeilymaja", tupa tai suojakatos.)
Lvk– Retkeily - Muut palvelura- kenteet	kehittämisehdotus	Nahkiaissalon polulta tullessa ohituspaikkoja ei ollut (ei oltu merkitty) - merkityt ohituspaikat / tien levenyttäminen n. 20 cm:llä olisi hyvä lisä. Myös juomavesipiste olisi hyvä esim. vilkkailla lähtöpaikoilla kuten Kirkkoranta - nyt jouduimme jättämään sou-tuvälin tekemättä, koska kuumana päivänä emme pystyneet ottamaan mukaamme valtavasti vettä.
Lvk– Retkeily - Muut palvelura- kenteet	kehittämisehdotus	Olisi hienoa että saisimme rantautumispaikkoihin kajakeille uudentyyppiset laiturit, jotka olisivat paljon turvallisempia niin aloittelijoille kuin vanhemmillekin henkilöille.
Lvk– Retkeily - Muut palvelura- kenteet	kehittämisehdotus	Kaivo Kirkkorantaan = JUOMAVESI
Lvk– Retkeily - Muut palvelura- kenteet	kehittämisehdotus	Olisi erinomainen parannus kulkemisiin jos Mäntysalon kämpän lähellä olisi mahdollisuus jättää auto. Itse lähdimme Pilpan kanavan viereisen metsäautotien rannasta. Kirkkorannasta on raskas reissu täyteen lastattujen kajakkien kanssa.
Lvk– Retkeily - Muut palvelura- kenteet	kehittämisehdotus	Lähtöpisteessä voisi olla vesipiste.

Lvk– Retkeily - Muut palvelura- kenteet	kehittämisehdotus	Jospa siellä esim. Kirkkorannassa olisi laatikko, johon voisi merkitä havaintoja esim. norppien näkemisestä alueella... (p.s. itse nähnyt vaan kerran)
Lvk– Retkeily - Muut palvelura- kenteet	kehittämisehdotus	Shelters for raining and windy weather. (Sateisen ja tuulisen sään suoja.)
Lvk– Retkeily - Muut palvelura- kenteet	valitus	Teltojen aluset liian pienet nykyisille pitkille teltoille.
Lvk– Retkeily - Muut palvelura- kenteet	valitus	Jotkut laiturit liian korkeita kajakista noustessa. Laiturin reunassa usein vielä korokerima.
Lvk– Retkeily - Muut palvelura- kenteet	valitus	Esim. Laajakaarten telttailupaikan laiturissa oli kanootin kiinnitystä varten renkaat toisella sivulla. Syväniemessä ei ollut ollenkaan kiinnitysrenkaita tms. laiturissa. Pieni puute, mutta tuulesa ja muita huomioiden hankalaa!
Lvk– Retkeily - Muut palvelura- kenteet	valitus	Liian vähän telttapaikkoja -> lisää sällittuja telttapaikkoja maastoon (ei nuotiopaikkoja tai edes huussia, vain lupa telttailuun). Kiitos!
Lvk– Retkeily - Muut palvelura- kenteet	valitus	Die Plattformen swd zu klein für ein "Familien"-Zelt. (Telttalavat ovat liian pieniä perhekoon teltalle.)
Lvk– Retkeily - Muut palvelura- kenteet	valitus	Telttalava Lohilahdessa oli jo osin korjauskunnossa.
Lvk– Retkeily - Muut palvelura- kenteet	valitus	Isoille porukoille liian vähän telttapaikkoja.
Lvk– Retkeily - Muut palvelura- kenteet	valitus	Telttapaikoilla on kovasti ruuhkaa, muuten mahtava paikka!
Lvk– Retkeily - Muut palvelura- kenteet	valitus	Pyylinoja huono leiripaikka.
Lvk– Retkeily - Muut palvelura- kenteet	kehu	Kiitos hienoista ja hyvin hoidetuista tulentekopaikoista.
Lvk– Retkeily - Muut palvelura- kenteet	kehu	++ extremely practical design of campfire sites (1 hook, 2 grills, with lid) (Plussaa äärimmäisen kätevälle tulipaikkojen suunnittelulle: 1 koukku, 2 grilliä kansilla)
Lvk– Retkeily - Muut palvelura- kenteet	kehu	Insgesamt sind die Einrichtungen sehr gut! (Kaikkiaan rakenteet ovat erittäin hyvät!)
Lvk– Retkeily - Muut palvelura- kenteet	kehu	Tulen toistekin! Kiitokset hyvin hoidetusta leiripaikasta Syväniemessä.
Lvk– Retkeily - Muut palvelura- kenteet	kehu	Laitureita apuna käyttäen oli helppo rantautua kajakikaksikon kanssa.
Lvk– Retkeily - Muut palvelura- kenteet	kehu	Laiturit tarpeellisia pienten lasten kanssa liikuttaessa. Niitä oli riittävästi.
Lvk– Retkeily - Muut palvelura- kenteet	kehu	Leiripaikkojen nuotiosysteemit olivat todella toimivat ja hyvässä kunnossa!

Lvk– Retkeily - Maastoliikenne	tiedustelu	Please come next time not by motorboat to ask all this questions. (Älä tule ensi kerralla tule moottoriveneellä kysymään kaikkia näitä kysymyksiä.)
Lvk– Retkeily - Metsästys ja kalastus	valitus	Luulimme, että kalastusluvat voi ostaa paikanpäältä, s.o. Nestorista, mutta ei onnistunut
Lvk– Retkeily - Muu luonnon virkistyskäyttö	muu	Tarkoituksemme oli viipyä alueella pidempään, mutta välinerikko pakotti palaamaan. Olisimme kävelleet kaikki luontopolut.
Lvk– Retkeily - Muu luonnon virkistyskäyttö	kehu	Kiitos! Hienoa, että Metsähallitus pitää huolta Koloveden kansallispuistosta ja siellä vierailevista ihmisistä.
Lvk– Retkeily - Muu luonnon virkistyskäyttö	kehu	Ansonsten finden wir dass Kolovesi-Nationalpark ist ein Munsterbeispiel für den schutz der Natur, Sauberkeit & Service und Erholung. Vielen herzlichen Dank dafür! (Muutoin mielestäimme Koloveden kansallispuisto on malliesimerkki luonnon rauhasta, siisteydestä, palvelusta ja virkistyksestä. Sydämellinen kiitos siitä!)
Lvk– Retkeily - Muu luonnon virkistyskäyttö	kehu	Mainio ja hyvin huollettu kansallispuisto kokonaisuudessaan!
Lvk–Aspa- Luontoneuvonta	kehu	We are happy to meet the beautiful girl that gave us the questionnaire. Best regards from ITALY. Thanks for all. (Olemme tyytyväisiä, että tapasimme sen kauniin tytön, joka antoi meille kyselylomakkeen. Terveisiä Italiasta. Kiitos kaikesta.)
Lvk– Aspa - Luontoneuvonta	kehu	Saimme hyvää palvelua Metsähallituksen Savonlinnan toimipisteessä neidiltä, joka antoi meille myös tämän lomakkeen. Kiitos!
Lvk– Aspa -Muu opastusaineisto	muu	Alueen yleisesitteen kartasta puuttuu Murtosaari?
Lvk– Aspa -Muu opastusaineisto	kehittämisehdotus	Wir würden uns wünschen dass Rastplätze, die nicht mehr genutzt werden sollen umgehend auf den karten geändert werden. (Toivomme, että käytöstä poistetut yöpymispaikat poistettaisiin kartalta.)
Lvk–Viestintä ja markkinointi	valitus	Kolovedenlahden telttailualue on suljettu (kartta ei ajantasalla) myös tutkijan kartta vanhentunut! Koimme ikävän yllätyksen.
Lvk–Käytön keskeisyys	muu	Hienoa, jos Kolovesi säilyy vain todellisten luontoharrastajien paikkana, rauhallisena ja hieman vaikeammin tavoitettavana. Norpille ja muille vakioasukkaille toivomme rauhaa!
Lvk–Käytön keskeisyys	muu	I hope Kolovesi will be preserved the way it is and that it will be as quiet, clean and magnificent as it is in the future. (Toivon, että Kolovesi säilytetään sellaisena kuin se on, ja että se on tulevaisuudessa yhtä hiljainen, puhdas ja suurenmoinen kuin nyt.)
Lvk–Käytön keskeisyys	kehittämisehdotus	Mielestäni kävijöitä pitäisi opastaa kuinka retkeillä vahingoittamatta luontoa. Silmiinpistävintä oli erityisesti saksalaisten turistien tiskaaminen suoraan järvessä. Myös suomalaiset kunnostautuivat tässä. Myös peseytymisessä pitäisi opastaa. Yksi saksalainen turistijoukko (perhe) jätti jälkeensä roskia. Pitkäsaaren leirintäalueella oli roskaisempaa (tyhjiä pulloja jne.) kuin aikaisemmin. Norpan suojelun takia rauhoitettuja liikkumiskieltoalueita (Ukonlahden ympär.) rikottiin myös tällä kertaa.

Lvk–Käytön kes- tävyys	valitus	Service and facilities my expectations. What i did not like is that the park is very crowded and there is almost no opportunity to really experience nature. (Palvelut ja rakenteet vastasivat odotuksiani. En tosin pitänyt siitä, että puisto on todella täynnä, ja on miltei mahdotonta todella kokea luontoa.)
Lvk–Käytön kes- tävyys	kehu	Es ist super, dass im Nationalpark Motorboot verbot ist. (On mahtavaa, että kansallispuistossa on moottoriveneily kielletty.)
Lvk– Matkailuyritysten toiminta	kehittämisehdotus	Pikkukioski alueella (Heinäveden suunnasta tulleille?) olisi kiva. =) Kiitos!
Lvk– Matkailuyritysten toiminta	kehittämisehdotus	It would be nice to have some service to reach islands other than renting a personal boat. (Olisi mukavaa, jos olisi olemassa myös jokin toinen mahdollisuus päästä saarille, kuin oman veneen vuokraaminen.)
Lvk– Matkailuyritysten toiminta	valitus	Kanootin laatu huono.
H–Alueiden hallin- ta ja suunnittelu	kehu	In meiner Meinung wird der Nationalpark geführt und die Zeltplätze sind super! Vielen Dank! (Mielestäni kansallispuisto on mallikelpoisesti hoidettu ja telttapaikat ovat mahtavia! Paljon kiitoksia!)
H–Alueiden hallin- ta ja suunnittelu	kehu	Das Nationalparksystem mit den Übernachtungsstelle ist einfach sehr gut. Es reizt dies immer wieder zu erleben und in der Natur zu sein. Kiitos. (Kansallispuistojärjestelmä yöpymispaikoinen on ylipäätään erittäin hyvä. Niistä nauttiminen ja luonnossa oleminen kiehtovat yhä uudestaan. Kiitos.)
Ls– Kulttuuriperinnön vaaliminen	kehittämisehdotus	Porukkaa voisi ohjeistaa miten kalliomaalauksia ja muuta kulttuuriperintöä hoidetaan -> lisää viitoituksia näihin kohteisiin.
Kehittämisidea koskien seuraavia kahta vuotta	kehittämisehdotus	Parkkipaikalla voisi olla erikseen asuntovaunuille osoitettu alue, kuten esim. Teijossa (Mathildedal). Vaunujen ajatellaan olevan 'parkkipaikan täyteenä' -sinänsä vaunu ei kaipaa normaalia enemmän parkkitilaa.
Muu	muu	Had a great time! (Oli todella hauskaa!)
Muu	muu	Retki olisi täydellinen, kun vielä nähtäisiin se norppa!
Muu	muu	Ich komme wieder. :) (Tulen uudestaan.)
Muu	muu	Hieno reissu, kaiken kaikkiaan.
Muu	muu	I really enjoyed my stay. (Nautin todella paljon oleskelustani täällä.)
Muu	muu	Hirviniemen telttapaikalle unohtui turkoosi 10 l ortele bc vesileili ja kyllä nyt harmittaa.
Muu	muu	Sehr ange (epäselvää) hab uns die liebevolle gestaltung der Zeltpläne, manchmal gerader... (epäselvää)
Muu	valitus	Saksalaiset juopottelevat ja metelöivät seurueet karkoitettava.
Muu	valitus	Retkellämme Syväniemen leiri oli täysin saksalaisten hallussa. Mekastivat ja rälläsivät.
Muu	kehu	Kiitos!
Muu	kehu	Kiitos, oli ihana elämys.
Muu	kehu	Upea alue, haluan tulla uudelleen.
Muu	kehu	Great hiking place. Thanks for it. :) (Mahtava retkeilypaikka. Kiitos siitä.)

Muu	kehu	Keliin ei voi vaikuttaa, mutta sekin sattui olemaan tällä kertaa juuri sopiva!
Muu	kehu	Kiitos! Oli ihana päivä.
Muu	kehu	Ystävällinen nuori kyselyntekijä :)
Muu	kehu	The greatest place in the world FINLAND!!! (Suomi on maailman paras paikka!)
Muu	kehu	Kiitos alueen ylläpidosta! Upeat maisemat!
Muu	kehu	Pitää tulla toistekin!
Muu	kehu	I'd really enjoyed! (Nautin todella!)
Muu	kehu	Danke für das wunderbare Stück Natur + für die Mühe! Danke Finnland!! (Kiitos ihanasta palasta luontoa ja tehdystä työstä! Kiitos Suomi!)
Muu	kehu	This was a beautiful experience. The site is wonderful and the camp sites lovely. Thank you! (Tämä oli hieno kokemus. Paikka on erinomainen ja telttapaikat ihania. Kiitos!)
Muu	kehu	Vielen, vielen Dank dass wir hier so wunderbaren Urlaub erleben dürfen. Wir werden auch noch Geld ausgeben... (epäselvää)
Muu	kehu	Schön war es! (Oli ihanaa!)
Muu	kehu	Beautiful landscape and wonderful parks!!! (Kauniit maisemat ja ihanat puistot!)
Muu	kehu	Upein kansallispuistokokemukseni!

Uusimmat Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisut

Sarja A

- No 191 Yliniva, M. & Keskinen, E. 2010: Perämeren kansallispuiston vesimakrofytyt – peruskartoitus ja näytteenottomenetelmien vertailu. 66 s.
- No 192 Juutinen, R. ym. 2010: Lähteikköjen ennallistamistarve – kasviyhteisöjen ja ympäristön rakenteen tarkastelu. 59 s.
- No 193 Juutinen, R. (toim.) 2010: Lähteikköjen ennallistamistarve – hyönteislajiston tarkastelu ja koko hankkeen yhteenveto. 133 s.
- No 194 Konu, H. & Kajala, L. 2012: Segmenting Protected Area Visitors Based on Their Motivations. 72 s.
- No 195 Hokkanen, T. 2012: Itäisen Suomenlahden saaristolinnuston pitkäaikaismuutokset – erityisesti vuosina 1992–2011. 174 s.

Sarja B

- No 162 Mäkelä, M.-H. 2012: Isojärven kansallispuiston kävijätutkimus 2011. 61 s.
- No 163 Mansikkaviita, R. 2012: Salamajärven kansallispuiston kävijätutkimus 2012. 66 s.
- No 164 Ellä, A.-M. 2012: Puurijärven ja Isonsuon kansallispuiston kävijätutkimus 2011. 44 s.
- No 165 Kärenlampi, R. & Pyykkönen, T. 2012: Rokuan kansallispuiston kävijätutkimus 2011. 54 s.
- No 166 Pyykkönen, T. 2012: Oulujärven retkeilyalueen kävijätutkimus 2011. 62 s.
- No 167 Huovinen, H. & Nivasalo, P. 2012: Lemmenjoen kansallispuiston kävijätutkimus 2011. 60 s.
- No 168 Sartamo, L. 2012: Kalajoen meriluontokeskuksen asiakastutkimus 2009. 45 s.
- No 169 Laakso, J. 2012: Tunturi-Lapin luontokeskuksen asiakastutkimus 2010. 50 s.
- No 170 Kärenlampi, R., Rautiola, H., Simi, P. & Pyykkönen, T. 2012: Liminganlahden alueen kävijätutkimus 2010. 52 s.

Sarja C

- No 118 Nieminen, I. 2012: Syötteen kulttuuriperinnön tuotteistamissuunnitelma 2011. 47 s.
- No 119 Metsähallitus 2012: Kalajoen rannikon Natura 2000 -alueiden hoito- ja käyttösuunnitelma 2012–2022. 107 s.
- No 120 Kyöstilä, M., Sulkava, P., Rauhala, T. & Ylläsjärvi, H. 2012: Pallas–Yllästunturin kansallispuiston reitistösuunnitelma 2011. 98 s.
- No 121 Metsähallitus 2012: Simojärven ja Soppanan Natura 2000 -alueiden hoito- ja käyttösuunnitelma 2011–2025. 77 s.
- No 122 Metsähallitus 2012: Teijon retkeilyalueen ja Natura 2000 -alueen hoito- ja käyttösuunnitelma 2011–2026. 112 s.

ISSN-L1235-8983
ISSN (verkkojulkaisu) 1799-5388
ISBN 978-952-446-968-5 (pdf)

www.metsa.fi/julkaisut